

22

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΜΠΑΝΑ

ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

(ΚΑΙ Α' ΕΤΟΥΣ ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Γ' ΚΑΙ Δ')

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 61 ΑΘΗΝΑΙ

ΠΛΗΡΗΣ ΣΕΙΡΑ

Βοηθητικῶν Βιβλίων Δημοτ. Σχολείων

A' ΘΡΗΣΚΕΤΤΙΚΑ

1. Καμπανᾶ: Παλαιὰ Διαθήκη Γ'
2. » Καινὴ Διαθήκη Δ'
3. » Ἐκκλησ. Ἰστορία Ε'
4. » Κατ. Λειτουρ. ΣΤ'
5. » Εὐαγ. Περ. Ε' - ΣΤ'

B' ΙΣΤΟΡΙΚΑ

1. Καμπανᾶ: Ἡρωϊκὴ Ἑλλάδα Γ'
2. » Ἰστ. Ἀρχ. Ἑλλ. Δ'
3. » Ἑλλ. Ἰστορ. ΓΔ)Α'
4. » Ἑλλ. Ἰστορ. ΓΔ)Β'
5. » Βυζαντ. Ἰστορία Ε'
6. » Ἰστ. Ν. Ἑλλ. ΣΤ'
7. » Ἀγωγὴ Πολίτου Ε'
8. » Ἀγωγὴ Πολ. ΣΤ'
9. Πεντέα: Βυζαντινὴ Ἰστορία Ε'

G' ΓΛΩΣΣΙΚΑ

1. Καμπανᾶ: Ὁδηγὸς Ἀλφαθὸς ρίου
2. » Λεξτ. Ἀσκήσεις Α'
3. » Λεξτ. Ἀσκήσεις Β'
4. » Νεοελλην. Γραμμ. Β'
5. » Νεοελλην. Γραμμ. Γ'
6. » Νεοελλην. Γραμμ. Δ'
7. » Νεο. Γραμ. Ε' - ΣΤ'
8. » Γραμ. Καθ. τεῦχ. Α'
9. » Γραμ. Καθ. τεῦχ. Β'
10. » Ἐκθέσεις Γ'
11. » » Δ'
12. » » Ε'
13. » » ΣΤ'
14. Καλὸς ὥδηγὸς Ἀναγνωστικοῦ Γ'
15. » » Δ'
16. » » Ε'
17. » » ΣΤ'

D' ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

1. Καμπανᾶ: Ἀριθμητικὴ Α'
2. » » Β'
3. » » Γ'
4. » » Δ'
5. » Μεθ. Ἀριθ. Ε' - ΣΤ'
6. » Γεωμετρία Ε' - ΣΤ'

E' ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ

1. Γεωγρία: Πατριδογνωσία Α'
2. » » Β'
3. Καμπανᾶ: » Γ'
4. » Γεωγραφ. Ἑλλάδος
5. » » Ἡπείρων
6. » » Εύρωπης

SΤ' ΦΤΣΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ

1. Καμπανᾶ: Φυσικὴ Ἰστορία Γ'
2. » » » Δ'
3. » » » Ε'
4. » » » ΣΤ'
5. » Φ. Ἰστ. Ε' - ΣΤ')Α'
6. » Φ. Ἰστ. Ε' - ΣΤ')Β'
7. » Φυσικὴ Χημεία Ε'
8. » » » ΣΤ'
9. » Φ. Χημ. Ε' - ΣΤ')Α'
10. » Φ. Χημ. Ε' - ΣΤ')Β'
11. Πεντέα-Καρλῆ: Φυσ. Χημ. Ε'
12. » » » ΣΤ'
13. » » Φ. Χ. Ε' - ΣΤ')Α'
14. » » Φ. Χ. Ε' - ΣΤ')Β'

Z' ΤΕΤΡΑΔΙΑ — ΤΕΧΝΙΚΑ — ΧΑΡΤΑΙ

1. Καμπανᾶ: Τετρ. Ἀριθμ. Α1
2. » » » Α2
3. » » » Β1
4. » » » Β2
5. » » » Γ'
6. » » » Δ'
7. » » » Ε'
8. » » » ΣΤ'
9. » » Γεωμετρίας Ε'
10. » » » ΣΤ'
11. » » Νεοελ. Γραμ. Γ'
12. » » » Δ'
13. » » » Ε'
14. » » » ΣΤ'

1. Βλαχῖα: Χαρτογρ. Ἑλλάδος Α' τ.
2. » » » Β' τ.
3. Καμπανᾶ: Χαρτογρ. Ἡπείρων
4. » » Εύρωπης
5. Νέος Γεωγραφ. Χάρτης Ἑλλάδος
6. » » » Εύρωπης
7. » » » Ασίας
8. » » » Αφρικῆς
9. » » » Αμερικῆς
10. » » » Ωκεανίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

49

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
ΜΕΧΡΙ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ

1. 'Η δημιουργία τοῦ κόσμου	5
2. Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι	6
3. 'Ο Παράδεισος	7
4. 'Η ἀμαρτία τῶν πρωτοπλάστων	8
5. Οἱ πρωτόπλαστοι διώχνονται ἀπὸ τὸν Παράδεισο	9
6. 'Ο κατακλυσμὸς	11
7. 'Ο πύργος τῆς Βαβέλ	13

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
ΟΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. 'Ο 'Αθραὰμ	15
2. 'Η καταστροφὴ στὰ Σόδομα καὶ Γόμορα	16
3. 'Η γέννηση τοῦ 'Ισαάκ	18
4. 'Η θυσία τοῦ 'Αθραὰμ	18
5. 'Ο γάμος τοῦ 'Ισαάκ	20
6. 'Ησαῦ καὶ 'Ιακὼβ	22
7. 'Ο 'Ισαάκ εὐλογεῖ τὸν 'Ιακὼβ	23
8. Τὸ ὄνειρο τοῦ 'Ιακὼβ	25
9. 'Ο 'Ιακὼβ ἐπιστρέφει στὴν Χαναὰν	27
10. 'Ο 'Ιωσὴφ κι οἱ ἀδελφοί του	29
11. 'Ο 'Ιωσὴφ στὴν Αἴγυπτο	31
12. 'Ο 'Ιωσὴφ στὴν φυλακὴ	32
13. 'Ο 'Ιωσὴφ ἀποφυλακίζεται	33
14. Οἱ ἀδελφοί τοῦ 'Ιωσὴφ στὴν Αἴγυπτο	35
15. 'Η φανέρωση τοῦ 'Ιωσὴφ	38
16. 'Ο 'Ιακὼβ στὴν Αἴγυπτο	40

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
Ο ΜΩΓΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΤΟΥ

1. 'Η γέννηση κι ἡ σωτηρία τοῦ Μωυσῆ	42
2. 'Ο θεὸς φανερώνεται στὸ Μωυσῆ	44
3. Οἱ δέκα πληγὲς τοῦ Φαραὼ	47

4. Διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς θάλασσας	49
5. Πορεία στὴν ἔρημο	50
6. Οἱ δέκα ἐντολὲς	52
7. Ἡ ἀποστολὴ τῶν Ἰσραηλιτῶν	54
8. Οἱ Ἰσραηλίτες κατασκοπεύοντι τῇ Χαναάνῳ	55
9. Νέα πορεία στὴν ἔρημο. Θάνατος τοῦ Μωϋσῆ	56
10. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναοῦ	57
11. Ἱστορία τοῦ Ἰώβ	60

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

1. Ἡ ἐποχὴ τῶν κριτῶν	62
2. Ὁ Γεδεών	62
3. Ὁ Ιεφθάε	64
4. Ὁ Σαμψὼν	65
5. Ὁ Ἡλὶ	68
6. Ὁ Σαμουὴλ	68
7. Ἡ ιστορία τῆς Ρούθ	69

ΠΕΜΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

1. Ὁ Σαοὺλ	71
2. Δαβὶδ καὶ Γολιάθ	72
3. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβὶδ	74
4. Ὁ Δαβὶδ γίνεται βασιλιάς	75
5. Ὁ Ἀθεσσαλὼμ	76
6. Ὁ Σολομὼν	77

ΕΚΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

1. Τὸ ἔργο τῶν προφητῶν	80
2. Ὁ προφήτης Ἡλίας	80
3. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας	82
4. Ὁ προφήτης Ἰερεμίας	82
5. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ	83
6. Ὁ προφήτης Δανιὴλ	84
7. Ὁ Δανιὴλ στὸ λάκκο τῶν λιονταριῶν	85
8. Ὁ Ιωνᾶς	86

ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΩΣ ΤΟΥΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ

1. Η δημιουργία τοῦ κόσμου

Ο ὅμορφος κόσμος ποὺ εἶναι γύρο μας, κάποτε δὲν ὑπῆρχε. Οὔτε ὁ οὐρανὸς μὲ τὸν ἥλιο, τὴ σελήνη καὶ τ' ἀστέρια. Οὔτε τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιά. Οὔτε ἡ θάλασσα μὲ τὰ ψάρια. "Ενα ἀπέραντο χάος καὶ βαθὺ σκοτάδι τὰ σκέπαζε ὅλα.

Ὑπῆρχε ὅμως ὁ πανάγαθος Θεός. Σὰν παντοδύναμος, ὅχι μόνον μποροῦσε τὸ βαθὺ σκοτάδι νὰ σβήσῃ ἀλλὰ καὶ νὰ φέρη στὴ ζωὴ ὅλον τὸν κόσμο. Τοῦτο τὸν κόσμο, ὁ Θεός δημιούργησε σὲ ἔξη μέρες μόνο μὲ τὸ λόγο του.

Καὶ εἶπε ὁ καλὸς Θεός: «Νὰ γίνη τὸ φῶς!».

Κι ἀμέσως ἔγινε τὸ φῶς καὶ χωρίστηκε ἀπὸ τὸ σκοτάδι. Τὸ φῶς ὀνόμασε μέρα καὶ τὸ σκοτάδι νύχτα. "Ετσι τέλειωσε ἡ πρώτη μέρα τῆς δημιουργίας.

Τὴ δεύτερη μέρα δημιούργησε τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ γῆ. Τὴν τρίτη μέρα χώρισε τὴ στεριὰ ἀπὸ τὴ θάλασσα. "Ετσι σχηματίστηκαν στὴ στεριὰ τὰ ποτάμια κι οἱ λίμνες, φύτρωσαν κάθε λογῆς φυτὰ καὶ τὰ καρποφόρα δέντρα φορτώθηκαν μὲ γλυκοὺς καὶ νόστιμους καρπούς.

Τὴν τετάρτη μέρα ὁ Θεός εἶπε κι ἔγινε ὁ ἥλιος νὰ φωτίζῃ τὴ γῆ ὅταν εἶναι μέρα καὶ τὸ φεγγάρι μὲ τ' ἀστέρια νὰ φέγγουν κάτω στὴ γῆ, ὅταν τὴ σκεπάζῃ τὸ πηχτὸ σκοτάδι τῆς νύχτας.

Τὴν πέμπτη ἡμέρα ὁ Θεὸς εἶπε κι ἔγιναν στὸ νερὸ τὰ ψάρια καὶ στὴ στεριὰ τὰ πουλιά.

Εὐχαριστημένος ὁ καλὸς Θεός, γιὰ τὰ δημιουργήματά του, εὐλόγησε τὰ ψάρια καὶ τὰ πουλιά καὶ εἶπε: «Ν' αὐξάνεσθε καὶ νὰ πληθύνεσθε...».

2. Οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι

Ἐημέρωσε ἡ ἔκτη ἡμέρα. Καὶ εἶπε τότε ὁ Θεός:

«Τώρα νὰ γίνουν ὅλα τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ ζῶα τῆς στεριᾶς». Κι ἀμέσως ἔγιναν ὅλα τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ ζῶα, ἀπὸ τὰ πιὸ μικρὰ ὧς τὰ πιὸ μεγάλα. Καὶ εἶπε πάλι:

«Ἄς κάμω τώρα καὶ τὸν ἄνθρωπο, ὅμοιό μου, νὰ εῖναι κύριος σ' ὅλη τούτη τὴ δημιουργία μου».

Πῆρε λοιπὸν πηλό, τὸν ἔπλασε καὶ τοῦ φύσηξε στὸ πρόσωπο πνοὴ ζωῆς. Ἔτσι ἔγινε ὁ πρῶτος ἄνθρωπος κι ὀνομάστηκε Ἄδαμ. Κατόπιν ὁ Θεὸς ἀποκοίμησε τὸν Ἄδαμ, ἔκοψε ἔνα κομμάτι ἀπὸ μιὰ πλευρά του κι ἔπλασε καὶ τὴν πρώτη γυναίκα, τὴν Εὕα, νὰ τὴν ἔχῃ γιὰ σύντροφο.

Τοστέρ ἀπ' αὐτὰ ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὸν Ἄδαμ καὶ τὴν Εὕα καὶ εἶπε: «Ν' αὐξάνεσθε καὶ νὰ πληθύνεσθε καὶ μὲ τὸ λογικό σας νὰ κυριέψετε ὅλη τὴ γῆ».

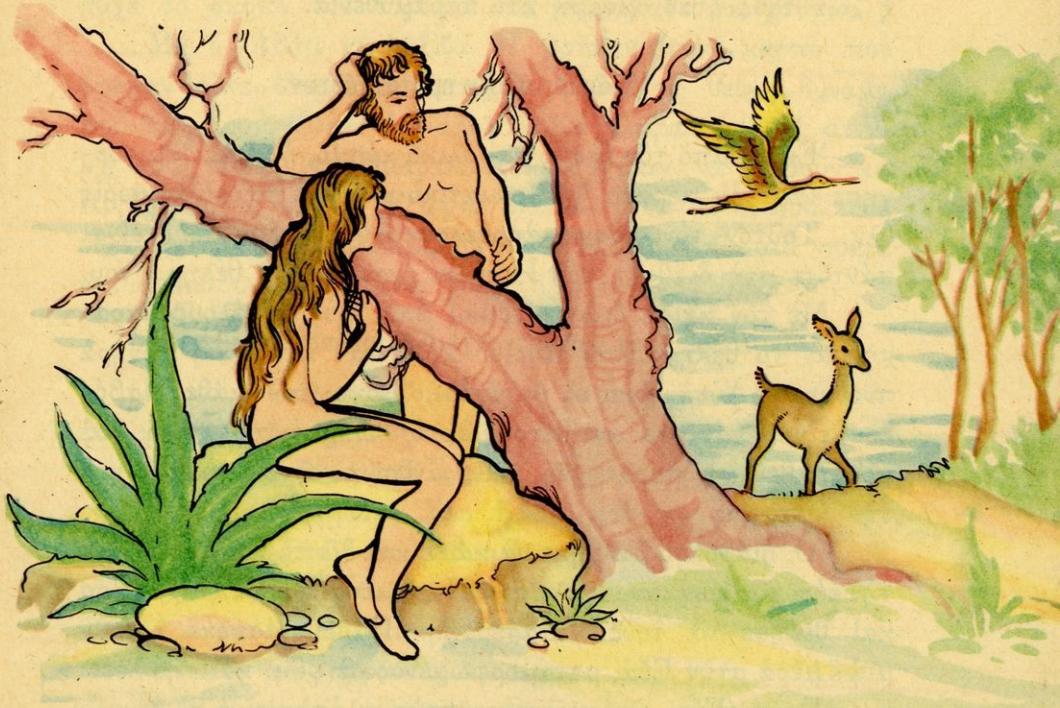
Ο Ἄδαμ καὶ ἡ Εὕα, ἐπειδὴ πλάστηκαν πρῶτοι, λέγονται πρωτόπλαστοι. Ἀκόμη λέγονται καὶ προπάτορες γιατὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυὸ προέρχεται ὁλόκληρο τὸ ἀνθρώπινο γένος.

Εὐχαριστημένος πιὰ ὁ καλὸς Θεός, γιὰ ὅλα τοῦτα τὰ δημιουργήματά του, τὴν ἑβδόμη μέρα ἀναπαύθηκε. Ἡ μέρα αὐτὴ ὀνομάστηκε Σάββατο καὶ σημαίνει μέρα ἀναπαύσεως.

3. Ο Παράδεισος

Τούς πρωτόπλαστους ὁ καλὸς Θεὸς δὲν ἀφησε στὴν τύχη τους ἀλλὰ φρόντισε ἴδιαίτερα γι' αὐτούς.

Τοὺς δόδήγησε λοιπὸν σ' ἐναν ὡραῖο κῆπο ποὺ εἶχε κάθε λογῆς καρποφόρα δέντρα καὶ ἀφθονα λουλούδια. Ἐπάνω

··· Η ζωὴ τους ἔκει στὸν Παράδεισο ἥταν εὐτυχισμένη . . .

στὰ δέντρα κελαηδοῦσαν γλυκόλαλα πουλιὰ καὶ στὰ καταπράσινα λιβάδια ἔβοσκαν ἀφθονα ζῶα, μικρὰ καὶ μεγάλα.

Τοῦτον τὸν κῆπο, ποὺ λεγόταν Παράδεισος, ὁ Θεὸς χάρισε στοὺς πρωτόπλαστους κι ὅρισε νὰ μένουν ἔκει. Γιὰ νὰ τοὺς δοκιμάσῃ ὅμως, ἀν θὰ ἀκολουθοῦν τὴν ἐντολή του, τοὺς εἴπε:

«Μπορεῖτε νὰ τρῶτε καρπούς ἀπ' ὅλα τὰ δέντρα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ δέντρο τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

»Αν φᾶτε, θὰ τιμωρηθῆτε». Καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ ἀπαγόρευμένο δέντρο.

Εὐχαριστημένοι ὁ Ἀδάμ καὶ ἡ Εὔα, ποὺ ὅλα ἔκει στὸν Παράδεισο ἥσαν στὴ διάθεσή τους, ζοῦσαν εύτυχισμένοι κι ἡ ζωή τους ἦταν ὅμορφη καὶ παραχυθένια.

4. Ἡ ἀμαρτία τῶν πρωτοπλάστων

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν δρατὸ καὶ ὑλικὸ κόσμο, ὁ Θεὸς δημιούργησε καὶ τὸν ἀόρατο ἢ πνευματικὸ κόσμο, ποὺ εἶναι χωρὶς ὕλη. Τοῦτον τὸν κόσμο ἀποτελοῦν οἱ ἄγγελοι, ποὺ εἶναι πάντοτε στὴ διάθεση τοῦ Θεοῦ κι ἐκτελοῦν τὸ θέλημά του.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ἄγγέλους παράκουσαν τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου κι ἔγιναν κακὰ καὶ πονηρὰ πνεύματα. Αὐτὰ εἶναι οἱ διάβολοι. »Εργο τοῦ κάθε διαβόλου εἶναι πάντοτε ἀντίθετο μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ προσπαθεῖ νὰ παρασέρνη τοὺς ἀνθρώπους στὸ κακὸ καὶ τὴν ἀμαρτία.

»Ο διάβολος βάλθηκε νὰ κάμη καὶ δῶ τὸ κακό. Ζήλεψε τὴν εύτυχία τῶν πρωτοπλάστων ἔκει μέσα στὸν Παράδεισο καὶ θέλησε νὰ τοὺς καταστρέψῃ. Παρουσιάστηκε λοιπὸν μιὰ μέρα στὴν Εὔα, μεταμορφωμένος σὲ φίδι, καὶ τῆς λέει:

— Γιατί, Εὔα, δὲν τρῶτε καρπούς κι ἀπὸ κεῖνο τὸ δέντρο;

— Ο Θεὸς τὸ ἀπαγόρεψε, τοῦ λέει ἡ Εὔα. »Αν φᾶμε θὰ γίνωμε δυστυχισμένοι καὶ θὰ πεθάνωμε!...

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια αὐτὰ ποὺ λές, ἀπάντησε πονηρὰ τὸ φίδι. Τούναντίον, ἀν φᾶτε θὰ γίνετε καὶ σεῖς θεοί. Νά! γιατὶ σᾶς τὸ ἀπαγόρεψε.

‘Η Εύα ἔπεσε στὴν παγίδα. Ξεχνώντας τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ ποὺ τὴν ἔπλασε, κόβει τότε ἐναν καρπὸν ἀπὸ τὸ ἀπαγορεμένο δέντρο καὶ τρώει. Κατόπιν φωνάζει τὸν Ἀδάμ καὶ τρώει κι αὐτὸς ἀπὸ τὸν ἴδιο καρπό! Τὸ φίδι μόλις πέτυχε τὸ σκοπό του σύρθηκε στὰ χαμόκλαδα καὶ χάθηκε.

Μὰ δὲ ὁ Ἀδάμ κι ἡ Εύα δὲ βρῆκαν στὸν καρπὸν ποὺ ἔφαγαν οὔτε ἰδιαίτερη νοστιμάδα, οὔτε τὴ θεῖκὴ δύναμη ποὺ τοὺς ὑποσχέθηκε ὁ διάβολος. Κατάλαβαν ἀπὸ τὴ στιγμὴν αὐτὴν πῶς εἶναι ἀμαρτωλοὶ κι ἄρχισαν νὰ φοβοῦνται. Κι ὅχι μόνον τοῦτο. “Εξαφνα βλέπουν πῶς κι οἱ δύο τους εἶχαν μείνει γυμνοί! Κόβουν τότε κλαδιά ἀπὸ μιὰ συκιὰ καὶ σκεπάζουν τὴ γύμνια τους. Κατόπιν κρύφθηκαν.

5. Οἱ πρωτόπλαστοι διώχνονται ἀπὸ τὸν Παράδεισο

Κατὰ τὸ δειλινὸν ἀκούστηκε ἡ δυνατὴ φωνὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ γύριζε στὸν Παράδεισο:

— ‘Αδάμ! ‘Αδάμ! ποῦ εἶσαι;
— “Ακουσα τὴ φωνή Σου, Κύριε καὶ κρύφτηκα, γιατὶ εἴμαι γυμνός! ἀπαντάει φοβισμένος ὁ Ἀδάμ.
— Καὶ γιατὶ κρύφτηκες; Μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸν ἀπαγορεμένο καρπό; τοῦ λέει ὁ Θεός.

— ‘Η Εύα μὲν παρακίνησε, Κύριε, ἀπαντάει ὁ Ἀδάμ.
Γυρίζει τότε ὁ Θεὸς στὴν Εύα καὶ αὐστηρὰ τῆς λέει:
— Γιατί, Εύα, τὸ ἔκαμες αὐτό;

— Τὸ φίδι μ’ ἐγέλασε! τοῦ λέει φοβισμένη ἐκείνη.
‘Ο Θεὸς δργίστηκε γιὰ τὴν ἀγαριστία καὶ τὴν παρακοὴ τῶν πρωτοπλάστων καὶ τοὺς καταράστηκε!

Στὸ φίδι ἔδωσε αὐτὴν τὴν κατάρα: «Νὰ εἶσαι καταραμένο, νὰ σέρνεσαι μὲν τὴν κοιλιὰ καὶ νὰ τρῶς χῶμα! Αἰώνιο μίσος νὰ ὑπάρχῃ μεταξύ σου καὶ τῶν ἀνθρώπων».

Στὴν Εύα εἶπε: «Νὰ γεννᾶς τὰ παιδιά σου μὲν πόνους.

νὰ τὰ μεγαλώνης μὲ στενοχώριες καὶ νὰ εῖσαι πάντα ὑποταγμένη στὸν ἄνδρα σου!».

Τέλος στὸν Ἀδάμ εἶπε: «Ἐσύ, Ἀδάμ, νὰ ἐργάζεσαι καὶ νὰ κερδίζῃς τὸ ψωμί σου μὲ τὸν ἴδρωτα τοῦ πρόσωπου

“Ἐνας ἄγγελος τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸν Παράδεισο...

σου καὶ βάσκανα ὡσπου νὰ πεθάνης. Γιατὶ δὲ θὰ εῖσθε πιὰ ἀθάνατοι, ἀλλὰ θνητοί!»

“Τσερα ἀπ' αὐτὰ ὁ Θεὸς ἔντυσε τοὺς πρωτόπλαστους μὲ δερμάτινους χιτῶνες, γιὰ νὰ μὴν εἰναι γυμνοὶ κι ἔνας ἄγγελός του τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸν Παράδεισο.

Αλλ' ὁ Θεός, ποὺ εἶναι πολυεύσπλαχνος, λυπήθηκε τοὺς πρωτόπλαστους καὶ δὲν τοὺς ἀφῆσε νὰ χαθοῦν. Εὐλόγησε τὴν ἐργασία τους, τὰ χωράφια ποὺ δούλευαν ἔδιναν ἀρκετὸ εἰσόδημα καὶ ζοῦσαν καλέ.

Τὸ ἀμάρτημα τοῦτο τῶν πρωτοπλάστων, λέγεται προπατορικὸ ἀμάρτημα καὶ μ' αὐτὸ βαρύνεται ὅλο τὸ ἀνθρώπινο γένος.

6. Ὁ κατακλυσμὸς

Ἄπὸ τὰ παιδιὰ τῶν πρωτοπλάστων γεννήθηκαν ἄλλα παιδιά, ἀπ' αὐτὰ πάλι ἄλλα κι ἔτσι, ὑστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια, οἱ ἀνθρώποι στὴ γῆ πλήθυναν. "Οσο ὅμως πλήθαιναν, τόσο ξεχνοῦσαν τὸ Θεὸν καὶ γίνονταν ἀσεβεῖς καὶ ἀμαρτωλοί. Πάντοτε σχεδὸν φιλονικοῦσαν καὶ πολλὲς φορὲς γίνονταν ἐγκλήματα.

Βλέποντας ὁ Θεὸς πὼς ἡ κακία εἶχε φωλιάσει μέσα τους, ἀποφάσισε νὰ τοὺς καταστρέψῃ μὲ κατακλυσμό. Μέσα ὅμως στοὺς κακοὺς ἀνθρώπους ἦταν κι ἔνας πολὺ εὔσεβὴς καὶ δίκαιος ἀνθρωπος, ὁ Νῶε. Τὸν Νῶε θέλησε ὁ Θεὸς νὰ σώσῃ γιὰ νὰ μὴ χαθῇ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων.

Τὸν κάλεσε λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπε νὰ φτιάσῃ μιὰ μεγάλη κιβωτό, ποὺ νὰ μπορῇ νὰ πλέῃ ἐπάνω στὰ νερά. Μέσα σ' αὐτὴ θὰ ἔβαζε τὴν οἰκογένειά του, ἔνα ζευγάρι ἀπ' ὅλα τὰ ζῶα τῆς στεριᾶς κι ἀρκετὲς τροφές, γιατὶ ὁ κατακλυσμὸς θὰ κρατοῦσε πολὺν καιρό.

"Ο εὔσεβὴς Νῶε ἀκουσε μὲ προθυμία τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου. "Εφτιασε λοιπὸν τὴν κιβωτό, τὴν ἄλειψε ἀπ' ἔξω μὲ

πίσσα νὰ μὴν μπαίνουν νερά κι ἔβαλε τὰ ζῶα καὶ τὶς τροφές. Κατόπιν μπῆκε κι αὐτὸς μὲ τὴ γυναικά του, τὰ τρία παιδιά του Σήμ, Χάμ, καὶ Ἰάφεθ, τὶς γυναικες τῶν παιδιῶν του καὶ τὰ ἐγγόνια του κι ἡ κιβωτός κλείστηκε ἀπὸ μέσα καλά, νὰ μὴν μπαίνῃ νερά.

Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι πνίγηκαν καὶ μόνο ἡ κιβωτὸς ἐπλεε ἐπάνω στὰ νερά.

Αμέσως σύννεφα σκότεινὰ σκέπασαν τὸν οὐρανό, ἀκολούθησαν ἀστραπές καὶ βροντές κι ἀρχισε νὰ πέφτη ραγδαία βροχή. Λές κι ἀνοιξαν οἱ καταρράκτες τ' οὐρανοῦ. Ο κατακλυσμὸς κράτησε 40 μερόνυχτα κι ὅλη ἡ γῆ σκεπάστηκε ἀπὸ νερά. "Ολοι οἱ κακοὶ ἄνθρωποι, τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιά πνίγηκαν καὶ μόνον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἐπλεε ἐπάνω στὰ νερά.

"Αμα σταμάτησε ὁ κατακλυσμός, βγῆκε ὁ ἥλιος καὶ

τὰ νερὰ ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν. Τότε ἡ κιβωτὸς κάθησε ἐπάνω στὸ ψηλὸ ὄρος Ἀραράτ, τῆς Ἀρμενίας.

"Επειτα ἀπὸ ἀρκετὲς μέρες ὁ Νῶε ἀφησε νὰ βγῆ ἔνας κόρακας γιὰ νὰ δῃ ἀν τραβήχτηκαν τὰ νερὰ στὴ θάλασσα, μὰ αὐτὸς δὲ γύρισε. Φαίνεται πώς στὶς κορυφὲς τῶν βουνῶν ὑπῆρχαν πτώματα καὶ βρῆκε ἐκεῖ ἀφθονη τροφή.

Μετὰ ἀπὸ ἑφτὰ μέρες ἔστειλε ἔνα περιστέρι κι ἐκεῖ-
νο γύρισε πίσω. Σὰν πέρασαν ἀκόμη ἑφτὰ μέρες ἔστειλε
τὸ ἔδιο περιστέρι κι ὑστερα ἀπὸ ὥρες γύρισε κρατώντας
στὸ ράμφος ἔνα κλαδάκι ἐλιᾶς. Τέλος ἔπειτα ἀπὸ ἄλλες
ἑφτὰ ἡμέρες ἔστειλε πάλι τὸ περιστέρι ἀλλ' αὐτό δὲ γύ-
ρισε πιά. Ἀπ' αὐτὸ ὁ Νῶε κατάλαβε πώς τραβήχτηκαν τὰ
νερά. "Ανοιξε τότε τὴν κιβωτὸ καὶ βγῆκαν ἔξω οἱ ἀνθρωπoi
καὶ τὰ ζῶα.

Στὸν τόπο ἐκεῖνο ὁ Νῶε ἔκαμε θυσία στὸ Θεὸ κι Ἐ-
κεῖνος ὑποσχέθηκε πώς δὲ θὰ κάμη πιὰ κατακλυσμό.

Γιὰ σημάδι πώς θὰ κρατοῦσε τὴν ὑπόσχεσή του, φά-
νηκε στὸν οὐρανὸ τὸ οὐράνιο τόξο.

7. Ὁ πύργος τῆς Βαθὲλ

Εἶχαν περάσει πολλὰ χρόνια ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ κατα-
κλυσμοῦ. Τὰ τρία παιδιά τοῦ Νῶε ἔκαμαν κι ἄλλα παιδιά,
αὐτὰ ἄλλα καὶ δὲν τοὺς χωροῦσε πιὰ ἡ Ἀρμενία. "Αφησαν
λοιπὸν τὴ χώρα ἐκείνη, κατέβηκαν στὴν πεδιάδα ποὺ εἶναι
ἀνάμεσα στοὺς ποταμοὺς Τίγρη καὶ Εύφρατη κι ἐκεῖ κα-
τοίκησαν.

"Επειτα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια οἱ ἀνθρωποι πλήθυναν
ἀκόμη περισσότερο κι ἀποφάσισαν νὰ χωρισθοῦν σὲ ὅμά-
δες καὶ νὰ σκορπισθοῦν στὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς. Προ-
τοῦ ὅμως χωρισθοῦν θέλησαν νὰ χτίσουν μιὰ πόλη κι ἔναν

Πύργο, τόσο ψηλὸ ποὺ ἡ κορυφή του νὰ φθάνῃ στὸν οὐρανό.
"Ετοι δὲ Πύργος θὰ φαινόταν ἀπὸ παντοῦ καὶ τ' ὄνομά τους
θὰ ἔμενε ἀδάνατο.

"Αρχισαν λοιπὸν νὰ ἐργάζωνται ἐντατικὰ καὶ δὲ Πύργος
ὅλο καὶ μεγάλωνε. "Οσο ὅμως μεγάλωνε δὲ Πύργος, μεγά-
λωνε καὶ ἡ φιλοδοξία τῶν ἀνθρώπων ποὺ τὸν ἔφτιαναν.

'Ο Θεός, ποὺ δὲν ἀγαπάει τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς φιλό-
δοξούς, ἀποφάσισε νὰ τοὺς τιμωρήσῃ. 'Εκεῖ λοιπὸν ποὺ
ἐργάζονται, ἔγινε σύγχυση στὴ γλώσσα. "Ως τότε μιλοῦσαν
ὅλοι τὴν ἴδια γλώσσα καὶ συνεννοοῦνταν καλά. 'Απὸ τὴ
στιγμὴ αὐτὴ κάθε τεχνίτης μιλοῦσε δική του γλώσσα κι
ἔτοι δὲ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ δὲ ἔνας τὸν ἄλλον. Πέτρες
ζητοῦσε δὲ ἔνας, ξύλα τοῦ ἔφερνε δὲ ἄλλος.

Βλέποντας οἱ τεχνίτες πῶς δὲ μποροῦσαν νὰ συνεγ-
νοηθοῦν, σταμάτησαν τὴν ἐργασία καὶ τὸ τεράστιο ἔργο ἔμεινε
ἀτέλειωτο. 'Απὸ τότε ἡ πόλη ἐκείνη καὶ δὲ Πύργος ὄνομάστη-
καν Βαβέλ, ποὺ θὰ πῆ σύγχυση γλωσσῶν. Στὴ θέση τοῦ
Πύργου τῆς Βαβέλ, ὑστερα ἀπὸ χιλιάδες χρόνια, χτίστηκε
ἡ σημερινὴ πόλη ἡ Βαβυλώνα.

Κατόπιν οἱ ἀνθρώποι χωρίστηκαν κι ἔφυγαν ἀπὸ ἐκεῖ.
Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σήμη ἐγκαταστάθηκαν στὴ Μεσοποταμία
κι ἀποτέλεσαν τοὺς Σημιτικοὺς λαούς. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ
Χάμ ἐγκαταστάθηκαν στὴν Παλαιστίνη ποὺ ὄνομάστηκε
Χαναάν, ἀπὸ τ' ὄνομα τοῦ Χάν παιδιοῦ τοῦ Χάμ. Αὐτοὶ
ἀποτέλεσαν τοὺς Χαναναίους λαούς. Τέλος οἱ ἀπόγονοι
τοῦ Ἰάφεθ, ἀπὸ τὴ Μικρὰ Ασία, πέρασαν στὴν Εύρωπη.

1. Ὁ Ἀβραὰμ

Πέρασαν πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ οἱ ἀπόγονοι τοῦ Σὴμ ἐγκαταστάθηκαν στὴν Μεσοποταμία. Οἱ ἀνθρωποι ἐκεῖ σιγὰ - σιγὰ ἔχαναν τὴν πίστη τους στὸ Θεὸν κι ὅλο καὶ γίνονταν χειρότεροι.

Μέσα σ' αὐτοὺς ἦταν κι ἕνας εὔσεβὴς ἄρχοντας, οὐ 'Αβραὰμ, ποὺ κατοικοῦσε στὴν πόλη Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας, ἐδῶ καὶ 4000 περίπου χρόνια. Μιὰ ἡμέρα ὁ Θεὸς παρουσιάζεται στὸν 'Αβραὰμ καὶ τοῦ λέει:

«'Αβραὰμ βλέπω πώς εἶσαι εὔσεβὴς ἀνθρωπος. Νὰ πάρης τὴ γυναίκα σου τὴ Σάρρα, τὸν ἀνεψιό σου Λώτ, τὰ πρόβατά σας κι ὅ, τι ἄλλο ἔχετε καὶ νὰ πᾶτε νὰ κατοικήσετε στὴ Χαναάν. Τὴ χώρα αὐτὴ θὰ δώκω σ' ἐσένα καὶ τοὺς ἀπόγονους σου, θὰ σὲ κάμω ἀρχηγὸ τοῦ λαοῦ μου κι ἀπὸ σένα θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλὲς τῆς γῆς».

‘Ο ‘Αβραὰμ ἀκούσε τὴν ἐνίτολὴ τοῦ Κυρίου. Πῆρε λοιπὸν τὴ γυναίκα του τὴ Σάρρα, τὸν ἀνεψιό του Λώτ, τὰ ποίμνια κι ὅλα τὰ ὑπάρχοντά τους, πέρασαν τὸν 'Ιορδάνη, κι ἔφτασαν στὴ Χαναάν.

‘Ο Θεὸς εὐλόγησε τοὺς δυὸ καλοὺς ἀνθρώπους, τὸν 'Αβραὰμ καὶ τὸ Λώτ, ἀπόχτησαν πολλὰ πρόβατα κι ἄλλα ζῶα καὶ ζοῦσαν εὐχαριστημένοι.

χουσε. Ετοι ωχεσε, καὶ τὸν πόλεμον
σαν κι αὐτὸ στενοχωροῦσε καὶ τοὺς δυό.

Μιὰ μέρα ὁ Ἀβραὰμ λέει στὸ Λώτ:

«Οἱ βοσκοί μας, ἀνεψιέ μου, φιλονικοῦν κάθε μέρα. Δὲν
εἶναι φρόνιμο νὰ γίνωμε ἔχθροὶ γιὰ τὶς βοσκές τῶν προβά-
των μας. Ὁ τόπος στένεψε καὶ πρέπει νὰ χωρίσουμε ἀγα-
πημένοι. »Αν θέλης πάρε τὰ πρόβατά σου καὶ πήγαινε σ' ἄλλο
μέρος· ἀλλιῶς, φεύγω ἐγὼ καὶ μεῖνε ἐσύ ἐδῶ».

‘Ο Λώτ βρῆκε φρόνιμη τὴν πρόταση τοῦ θείου του καὶ
δέχτηκε νὰ φύγῃ. Πῆρε λοιπὸν ὅλα τὰ ὑπάρχοντά του καὶ
ἔφτασε σὲ μιὰ πλούσια πεδιάδα, κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποτα-
μό, ἀνάμεσα στὶς πόλεις Σόδομα καὶ Γόμορα.

2. Ἡ καταστροφὴ στὰ Σόδομα καὶ Γόμορα

Στὴ νέα χώρα ὁ Λώτ ἤταν πολὺ εὐχαριστημένος καὶ
τὰ πρόβατά του ὅλο καὶ γίνονταν περισσότερα. Οἱ ἄνθρω-
ποι ὅμως, ποὺ βρῆκε ἐκεῖ, ἥσαν ἥπατοι. Πολλὲς φορὲς ὁ Θεὸς
τοὺς εἰδοποίησε μὲ τοὺς ἀγγέλους του νὰ πάψουν ν' ἀμαρ-
τάνουν μὰ αὐτὸν ὅλο καὶ χειροτέρευαν. ”Ετσι λοιπὸν ἀπο-
φάσισε νὰ καταστρέψῃ τὶς δυὸ αὐτὲς ἀμαρτωλὲς πολιτεῖες,
τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα.

Στὸ Λώτ μ' ἔναν ἄγγελό του παράγγειλε νὰ φύγῃ γρή-

γορα σ' ἄλλη μακρινή χώρα, γιατί οι πόλεις αὐτές θὰ και-
γονταν. Κι δὲ ἄγγελος συμπληρώνει:

“Οταν θὰ φεύγετε, δὲν πρέπει νὰ γυρίση κανεὶς πίσω
νὰ ίδῃ τὴν καταστροφήν που οι γυρίση θὰ πάθη μεγάλο κακό».

‘Ο Λώτ ἔπραξε σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ.
Λίγη ὥρα ἀφ’ ὅτου ἔφυγαν, ἀρχισε ἡ καταστροφή μὲ φω-
τιὰ καὶ θειάφι ποὺ ἔπεφταν ἀπὸ τὸν οὐρανό. Τὰ Σόδομα
καὶ τὰ Γόμορα καίονταν ἀπ’ ἀκρη σ’ ἀκρη.

Πίσω τους ἀρχισε ἡ καταστροφή . . .

‘Η γυναίκα ὅμως τοῦ Λώτ, περίεργη γύρισε τὸ κεφά-
λι τῆς νὰ ίδῃ τὴ φρικτὴ καταστροφή! ’Αμέσως τότε ἔγινε στή-
λη ἀπὸ ἀλάτι.

‘Ο Θεὸς τὴν τιμώρησε γιατὶ παράκουσε τὴν ἐντολή του.

‘Ο Λῶτ μὲ τοὺς ἄλλους συνέχισαν τὸ δρόμο κι ἔφυγαν ἀπὸ τὸν καταραμένον ἐκεῖνον τόπο.

Τὰ Σόδομα καὶ τὰ Γόμορα κατόπιν βούλιαξαν, γέμισε τὸ κοίλωμα ὁ Ἰορδάνης καὶ σχηματίσθηκε στὸ μέρος ἐκεῖνο μεγάλη λίμνη. Εἶναι ἡ Νεκρὰ Θάλασσα ποὺ βλέπομε στὸ χάρτη τῆς Παλαιστίνης.

3. Ἡ γέννηση τοῦ Ἰσαὰκ

‘Αργότερα ὁ Ἀβραὰμ πῆγε στὴν πόλη Χεβρὼν καὶ ζοῦσαν ἐκεῖ μὲ τὴ Σάρρα εύτυχισμένοι.

‘Ωστόσο δὲν εἶχαν ἀποχήσει παιδὶ κι ὁ Ἀβραὰμ ἀποροῦσε πῶς θ’ ἀποκτοῦσε ἀπογόνους, ὅπως τοῦ εἶχε εἰπῆ ὁ Θεός. Χρόνια καὶ χρόνια ὁ Ἀβραὰμ μὲ τὴ Σάρρα παρακαλοῦσαν τὸ Θεὸν νὰ τοὺς χαρίσῃ ἔνα παιδί.

‘Ο Μεγαλοδύναμος ἀκουσε τὴν παράκληση τῶν καλῶν αὐτῶν ἀνθρώπων κι ἀποφάσισε νὰ ἵκανοποιήσῃ τὴν ἐπιθυμία τους. Τρεῖς ἄγγελοι, ἀποσταλμένοι ἀπ’ αὐτὸν ἔφτασαν μιὰ μέρα στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀβραὰμ, σὰν ἄγνωστοι ὄδοιπόροι. Ὁ Ἀβραὰμ τοὺς καλοδέχτηκε καὶ στρώθηκε πλούσιο τραπέζι νὰ φᾶνε.

“Τστερα ἀπὸ τὸ φαγητὸ οἱ ἄγγελοι φανέρωσαν πῶς θέλημα τοῦ Θεοῦ εἶναι ν’ ἀποχήσῃ ἡ Σάρρα παιδί. Κατόπιν ἔγιναν ἀφαντοί.

‘Η Σάρρα, παρ’ ὅτι ἦταν τότε 90 χρονῶν, ἀργότερα γένησε ἔνα ἀγόρακι κι ὀνομάστηκε Ἰσαάκ.

4. Ἡ θυσία τοῦ Ἀβραὰμ

Οἱ γέροντες γονεῖς καμάρωναν τὸ γυιό τους ποὺ ὅλο καὶ μεγάλωνε.

Μιὰ νύχτα ὅμως ὁ Θεός, γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστη τοῦ Ἀβραάμ, παρουσιάστηκε σ' αὐτὸν καὶ εἶπε:

«Ἄβραάμ! Πάρε τὸ παιδί σου, πήγαινέ το στὸν ἀπέναντι λόφο Μορία κι ἔκει θὰ τὸ θυσιάσῃς γιὰ χάρη μου».

Τὸ πρωτὸν ὁ Ἀβραάμ διηγήθηκε στὴ Σάρρα τὸ μεγάλο κακὸ ποὺ τοὺς βρῆκε. Ἡταν ἀπαρηγόρητοι. Ἀλλὰ πάλι ἔλεγαν: «Ο Θεὸς μᾶς τὸ ἔδωσε κι ὁ Θεὸς μᾶς τὸ παίρνει. Ας εἴναι εὐλογημένο τ' ὄνομά του».

«Γιστερα ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἀβραάμ πῆρε τὸ γαϊδουράκι του, τὸ παιδί του καὶ δυὸ δούλους κι ἔφυγαν γιὰ τὸν τόπο τῆς

Ἀβραάμ πάρε τὸ παιδί σου . . .

θυσίας. Λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὴν κορυφὴ τοῦ λόφου, ὁ Ἀβραάμ λέει στοὺς δυὸ δούλους:

«Πιστοί μου δοῦλοι, ἐσεῖς μείνετε ἐδῶ. Ἐγὼ μὲ τὸν Ἰσαὰκ θὰ πᾶμε πιὸ ἐπάνω γιὰ τὴ θυσία».

Ἐκεῖ ποὺ προχωροῦσαν, πατέρας καὶ παιδί σιωπηλοί. ὁ Ἰσαὰκ λέει:

«Καλέ μου πατέρα! Ποῦ εἴναι τὸ ζῶο γιὰ τὴ θυσία;

Τὰ μάτια τοῦ δύστυχου πατέρα βούρκωσαν! Σφούγγισε τότε κρυφά τὰ δάκρυά του καὶ κρύβοντας τὸν πόνον τοῦ λέει μὲ στοργή: «'Ο Θεὸς θὰ μᾶς τὸ δώκη παιδί μου!»

Σὲ λίγο ἔφτασαν στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου, ποὺ θὰ γινόταν ἡ θυσία. Σὰν ἐτοιμάστηκε τὸ θυσιαστήριο, ὁ Ἀβραὰμ ἔβαλε ἐπάνω σ' αὐτὸν τὸ μονάκριβο παιδί του νὰ τὸ θυσιάσῃ. Τὴν στιγμὴν ποὺ σήκωνε τὸ μαχαίρι ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ του, ἄγγελος Κυρίου τὸν προστάζει:

«'Αβραὰμ! 'Αβραὰμ! 'Ο Θεὸς δοκίμασε τὴν πίστη σου. Μὴ θυσιάζῃς τὸ παιδί σου! Νά, θυσίασε αὐτὸν τὸ κριάρι!».

Κι ὁ ἄγγελος χάθηκε.

“Εκπληκτὸς ὁ Ἀβραὰμ κατέβασε τὸ χέρι του. Γυρίζει κατόπιν κατὰ κεῖ ποὺ ἀκούστηκε ἡ φωνὴ καὶ βλέπει ἕνα ὅμορφο κριάρι μὲ τὰ κέρατα μπλεγμένα στοὺς θάμνους. Τρέχει πρὸς τὰ ἐκεῖ, τὸ πιάνει ἀπὸ τὸ λαιμὸν καὶ τὸ θυσιάζει...

Μετὰ τὴν θυσία, ὁ Ἀβραὰμ μὲ τὸν Ἰσαὰκ κατέβηκαν πιὸ κάτω ποὺ περίμεναν οἱ δοῦλοι, πῆραν τὸ γαϊδουράκι τους καὶ γύρισαν στὴ σκηνή.

Τὰ χρόνια κυλοῦσαν κι οἱ γονεῖς καμάρωναν τὸ μοναχογιό τους ποὺ εἶχε γίνει πιὰ ἄντρας. "Οταν ὁ Ἰσαὰκ ἦταν 36 χρονῶν, πέθανε ἡ Σάρρα, σὲ ἡλικία 127 χρονῶν καὶ τὴν ἔθαψαν σὲ μιὰ σπηλιὰ κοντά στὴ βελανιδιὰ τοῦ Μαβρῆ ποὺ ἦταν στὴν πόλη Χεβρών.

5. Ο γάμος τοῦ Ἰσαὰκ

Τέσσερα χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τῆς Σάρρας, ὁ Ἀβραὰμ ἀποφάσισε νὰ παντρέψῃ τὸ παιδί του. "Ηθελε νὰ βρῇ γυ-

ναίκα γιὰ τὸ παιδί του σεμνὴ καὶ μυαλωμένη, σὰν τὴ δική του. Ἀπὸ τὴ Χαναὰν ὅμως δὲν ἦθελε νὰ διαλέξῃ νύφη γιὰ τὸν Ἰσαάκ. Ἔστειλε λοιπὸν τὸν πιστό του ὑπηρέτη Ἐλιέζερ μὲ δέκα καμῆλες καὶ πολλὰ δῶρα στὴ πατρίδα του, τὴ Χαρρὰν τῆς Μεσοποταμίας. Ἐκεῖ ζοῦσε κι ὁ ἀδελφός του Ναχώρ καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τοῦ βρῆ μιὰ καλὴ νύφη.

Ο Ἐλιέζερ μὲ τοὺς βοηθούς του καὶ τὶς καμῆλες ὕστερ ἀπὸ μακρινὸ καὶ κουραστικὸ ταξίδι ἔφτασαν στὴ Χαρράν. Δὲν ἦθελε ὅμως νὰ μποῦν μέσα. Κατέβηκαν λοιπὸν ἀπὸ τὰ ζῶα καὶ στάθηκαν κοντὰ σ' ἓνα πηγάδι ποὺ ἤταν στὴν ἄκρη τῆς πολιτείας. Ἐκεῖ ὁ Ἐλιέζερ προσευχήθηκε στὸ Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ πετύχῃ τὸ σκοπό του. Καὶ πρόσθεσε:

«Οποια κόρη ἔρθει γιὰ νερὸ καὶ μοῦ δώκη νὰ πιῶ καὶ νὰ ποτίσω καὶ τὶς καμῆλες μου, αὐτὴ θὰ γίνη νύφη του καλοῦ μας Ἰσαάκ.»

Κατὰ τὸ δειλινὸ ἄρχισαν νὰ ἔρχωνται οἱ νέες τῆς πολιτείας, ἐπαιρναν νερὸ καὶ ἔφευγαν. Τέλος ἔφτασε μιὰ σεμνὴ κι ὅμορφη κόρη καὶ καλησπέρισε τοὺς ξένους. Ἡ ἄγνωστη κόρη ἔδωκε νερὸ στοὺς ξένους καὶ, μὲ τὴν ἀδειὰ τοῦ Ἐλιέζερ, πότισε ὅλες τὶς καμῆλες. Ο Ἐλιέζερ χάρηκε μὲ τὴν καλὴ πράξη τῆς κόρης καὶ τῆς λέει:

— Πῶς σὲ λένε κόρη μου καὶ ποιανοῦ κόρη εἶσαι;

— Ρεβέκκα μὲ λένε καὶ εἶμαι κόρη τοῦ Βαθουήλ, ἀπάντησε ἐκείνη.

Ο Ἐλιέζερ σήκωσε τότε τὰ μάτια του στὸν οὐρανὸ κι εὐχαριστησε τὸ Θεό, ποὺ τὸν ὁδήγησε στὸ σπίτι του ἀδελφοῦ τοῦ Ἀβραάμ. «Τστερα εἶπε στὴν κόρη:

«Πήγαινε, παιδί μου, στὸν πατέρα σου νὰ τοῦ ἀναγγείλης ὅτι ἔρχόμαστε ἀπὸ τὸ θεῖο του, τὸν Ἀβραάμ.»

Η Ρεβέκκα πῆρε τὴ στάμνα τῆς καὶ γύρισε γρήγορα στὸ σπίτι. Ἐκεῖ διηγήθηκε στὸν πατέρα τῆς ὅλα τὰ καθέ-

καστα κι ἐκεῖνος ἔστειλε τὸ γυιό του Λάβαν, νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς ξένους στ' ἀρχοντικό του.

‘Ο ἀρχοντας Βαθουὴλ μὲ τὸν γέροντα πατέρα του, τὸ Ναχώρ, καλοδέχτηκαν τοὺς ξένους καὶ στρώθηκε πλούσιο τραπέζι. Μετὰ τὸ φαγητὸ δὲ Ἐλιέζερ εἶπε τὸ σκοπὸ του ταξιδιοῦ καὶ παρακάλεσε τὸ Βαθουὴλ νὰ δώσουν τὴ Ρεβέκκα γιὰ γυναίκα τοῦ Ἰσαάκ.

‘Η πρόταση αὐτὴ ἔγινε δεκτὴ κι ἔδωκαν τὰ χέρια. Κατόπιν δὲ Ἐλιέζερ μοίρασε δῶρα σ' ὅλους καὶ παρακάλεσε νὰ ἑτοιμασθῇ ἡ νύφη. Μετὰ τὴν ἑτοιμασία ἡ Ρεβέκκα συγκινημένη, ἀποχαιρέτησε τοὺς δικούς της. κι ἔφυγε.

‘Ημέρες πολλὲς ταξίδευαν ὥσπου νὰ φθάσουν στὴ Χανάν. Σὰν ἔφτασαν, δὲ Ἀβραὰμ μὲ τὸ παιδί του ὑποδέχτηκαν μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ τὴ νύφη κι εὐχαρίστησαν τὸν πιστό τους Ἐλιέζερ γιὰ τὴν ἐκλογή του.

“Επειτα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια πέθανε κι ὁ Ἀβραὰμ, σὲ ἥλικια 175 χρονῶν, εὐχαριστημένος ποὺ τὸν ἀξίωσε ὁ Θεὸς νὰ γίνη γενάρχης τοῦ ἐκλεκτοῦ λαοῦ του. Τὸ σῶμα του ἔθαψαν στὴν ἴδια σπηλιὰ ποὺ εἶχαν θάψει καὶ τὴ Σάρρα.

6. Ἡσαῦ καὶ Ἰακὼβ

‘Ο Ἰσαὰκ κι ἡ Μεσοποταμίτισσα Ρεβέκκα ἦσαν ταιριασμένο ζευγάρι κι ἀπόχτησαν δυὸ ἀγόρια δίδυμα, τὸν ‘Ἡσαῦ καὶ τὸν Ἰακὼβ.

‘Ο Ἡσαῦ ἔγινε ἔνα γερὸ καὶ σφιχτοδεμένο παλληκάρι μὲ τριχωτὸ σῶμα ἀλλ’ ἦταν ἀπότομος κι εὔκολα παραφερόταν. Τὸν περισσότερο καιρὸ περνοῦσε στὴν ἐξοχὴ κι εἶχε γίνει καλὸς κυνηγὸς. ‘Ο Ἰσαὰκ ἀγαποῦσε αὐτὸν περισσότερο γιατὶ πάντα τοῦ ἔφερνε καλὸ κυνήγι.

· Αντίθετα δ 'Ιακώβ ἀγαποῦσε νὰ μένη στὸ σπίτι γιὰ νὰ βοηθάῃ τὴ μητέρα του. Αὐτὸς ἦταν ἐνάρετο παιδί, ἀποφασιστικὸ καὶ γι αὐτὸ πρόκοψε. · Η Ρεβέκκα εἶχε μεγάλη ἀδυναμία στὸν 'Ιακώβ.

Σύμφωνα μὲ τὸ ἔθιμο, ποὺ ὑπῆρχε τότε, τὸ πρωτότοκο παιδί γινόταν ἀρχηγὸς καὶ κληρονομοῦσε διάκληρη τὴν περιουσία, μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα του. · Η κληρονομία αὐτὴ λεγόταν πρωτοτόκια. · Εδῶ πρῶτος εἶχε γεννηθῆ ὁ 'Ησαῦ κι ἐπομένως αὐτὸς εἶχε τὰ πρωτοτόκια. · Ο 'Ιακώβ ἦταν μαλακὸς καὶ φρόνιμος, ἐνῶ ὁ 'Ησαῦ θύμωνε εὐκολὸς καὶ δὲν εἶχε καλοὺς τρόπους.

· Ο 'Ησαῦ γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς δὲν ἦταν ἄξιος νὰ πάρῃ αὐτὸς τὰ πρωτοτόκια. Γι' αὐτὸς ὁ Θεὸς τὰ κανόνισε ἔτσι ὥστε νὰ δοθοῦν στὸν 'Ιακώβ. · Ας ἴδοῦμε πῶς ἔγινε κι αὐτό:

Μιὰ ἡμέρα ὁ 'Ησαῦ γύρισε στὸ σπίτι πεινασμένος καὶ κατάκοπος. · Ο 'Ιακώβ εἶχε μαγειρέψει φακὴ ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ δώκῃ καὶ στὸν ἀδελφό του νὰ φάη. Στὸ τέλος λέει στὸν 'Ησαῦ:

«Θὰ σοῦ δώκω ἔνα πιάτο φακή, ἀν δεχθῆς, νὰ μοῦ πουλήσης τὰ πρωτοτόκια σου».

«Θὰ δεχθῶ γιατὶ εῖμαι πολὺ πεινασμένος», ἀπάντησε ὁ 'Ησαῦ. Κι ὅρκίστηκε ὅτι παραχωρεῖ τὰ πρωτοτόκια στὸν ἀδελφό του «ἀντὶ πινακίου φακῆς».

· Υστερα ἀπ' αὐτὰ ὁ 'Ιακώβ ἔδωσε στὸν ἀδελφό του λίγο ψωμὶ κι ἔνα πιάτο φακὴ κι ἔφαγε.

7. Ο 'Ισαὰκ εύλογεῖ τὸν 'Ιακὼβ

· Οσο περνοῦσαν τὰ χρόνια, ὁ 'Ισαὰκ εἶχε πιὰ γεράσει καὶ δὲν ἔβλεπε. · Ήταν τότε 137 χρονῶν. Κάλεσε λοιπὸν μιὰ ἡμέρα τὸν 'Ησαῦ καὶ τοῦ λέει:

«Παιδί μου Ἡσαῦ, ἐγὼ ἥέρασα πιὰ καὶ σὲ λίγον καὶ ρὸ θὰ πεθάνω. Πήγαινε νὰ φέρης ἔνα καλὸ κυνῆγι, μαγείρεψέ το καλὰ καὶ φέρτο μου νὰ τὸ φάω. Θέλω νὰ σ' εὐλογήσω νὰ γίνης ἐσύ ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ μου».

Τὰ λόγια αὐτὰ ἀκούσεις ἡ Ρεβέκκα. Κάλεσε τότε τὸν Ἡακὼβ καὶ μὲ χαμηλὴ φωνὴ τοῦ λέει: «Πήγαινε παιδί μου γρήγορα στὸ κοπάδι καὶ φέρε δυὸ κατσίκια. Θὰ τὰ μαγειρέψω ὅπως ἀρέσουν στὸν πατέρα σου κι ἔτσι θὰ πάρης ἐσύ τὴν εὐλογία, πρὶν γυρίσῃ ὁ ἀδελφός σου ἀπὸ τὸ κυνῆγι».

‘Ο Ἡακὼβ ἔφυγε, ἔφερε τὰ δυὸ κατσίκια κι ἡ Ρεβέκκα τὰ μαγειρέψει γρήγορα. Κατόπιν ἔντυσε τὸν Ἡακὼβ μὲ τὰ ροῦχα τοῦ Ἡσαῦ, τύλιξε τὸ λαιμό του μὲ κομμάτια ἀπὸ δέρμα κατσικιοῦ, νὰ φαίνεται μαλλιαρός, καὶ τὸν ἔστειλε μὲ φαγητὸ στὸν Ἡσαάκ. ‘Ο Ἡακὼβ πλησιάζει τότε δειλὰ τὸν πατέρα του καὶ τοῦ λέει:

«Σήκω πατέρα νὰ φᾶς ἀπὸ τὸ κυνῆγι ποὺ σοῦ ἔφερα καὶ νὰ μοῦ δώκης τὴν εὐλογία σου».

‘Ο Ἡσαάκ, ἀπὸ τὴν φωνὴ, σὰν κάτι νὰ ὑποψιάστηκε καὶ τοῦ εἶπε νὰ πλησιάση. Τὸν ψάχνει λοιπὸν στὸ λαιμὸ καὶ στὰ χέρια καὶ λέει: «Περίεργο μοῦ φαίνεται! Τὰ χέρια μοιάζουν τοῦ Ἡσαῦ, μὰ ἡ φωνὴ εἶναι τοῦ Ἡακὼβ».

‘Ωστόσο ἐπειδὴ δὲν τὸν γνώρισε, ἔφαγε τὸ φαγητὸ καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν εὐλογία νὰ γίνη πατριάρχης τοῦ λαοῦ του.

‘Γετερ’ ἀπὸ λίγη ὥρα γύρισε κι ὁ Ἡσαῦ μὲ καλὸ κυνῆγι. Γρήγορα λοιπὸν τὸ μαγειρέψει, τὸ πῆγε στὸν πατέρα του καὶ τοῦ λέει: «Πατέρα μου! συχώρεσέ με ποὺ ἄργησα, μὰ ἡθελα νὰ σ' εὐχαριστήσω τούτη τὴν φορὰ περισσότερο. Σήκω νὰ φᾶς ἀπὸ τὸ ἔξοχο κυνῆγι ποὺ ἔφερα καὶ νὰ μοῦ δώκης τὴν εὐλογία σου».

‘Ο Ἡσαάκ, κατάλαβε ἀμέσως τὴν ἀπάτη τοῦ Ἡακὼβ καὶ στενοχωρήθηκε πολύ. Ἡταν ὅμως ἀργὰ γιατὶ δὲ μποροῦσε

νὰ πάρη πίσω τὴν εὐλογία. "Εφαγε λοιπὸν κι ἀπὸ τὸ φαγητὸ τοῦ Ἡσαῦ κι ὑστερα τοῦ λέει: «Νὰ ἔχης παιδί μου τὴν εὐλογία μου καὶ νὰ ζήσῃς εύτυχισμένος, ἀλλὰ ν' ἀκοῦς τὸν ἀδελφό σου γιατὶ αὐτὸς πῆρε πρῶτος τὴν εὐλογία».

'Ο Ἡσαῦ Ἰώμωσε μὲ τὴν πράξη τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ σχεδίαζε νὰ τὸν σκοτώσῃ.

8. Τὸ ὄνειρο τοῦ Ἰακὼβ

'Η Ρεβέκκα βλέποντας πῶς κάθε στιγμὴ κινδύνευε ἡ ζωὴ τοῦ Ἰακὼβ, τὸν συμβούλεψε νὰ πάη στὸν ἀδελφό της τὸ Λάβαν ὥσπου νὰ περνοῦσε ὁ θυμὸς τοῦ Ἡσαῦ. 'Ο Ἰακὼβ δέχτηκε. Χαιρέτησε λοιπὸν μυστικὰ τοὺς γονεῖς του κι ἔφυγε γιὰ τὴ Μεσοποταμία.

Μὲ τὴν δύση τοῦ ἥλιου ὁ Ἰακὼβ βρέθηκε κατάμονος σὲ μιὰ ἐρημιὰ τῆς Συρίας κι ἔμεινε ἐκεῖ νὰ ξενυχτήσῃ. Ὁταν ἡ πρώτη βραδιὰ ποὺ βρισκόταν τόσο μακριὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του. Ἀφοῦ ἔφαγε ὅ, τι εἶχε μαζί του, προσευχήθηκε στὸ Θεό, ἔβαλε γιὰ προσκέφολο μιὰ πέτρα, ξαπλώθηκε στ' ἀγριόχορτα καὶ γρήγορα ἀποκοιμήθηκε.

'Η νύχτα ἐκείνη ἦταν ἡ χειρότερη, τῆς ζωῆς του ἀλλὰ κι ἡ πιὸ εύτυχισμένη γιατὶ εἶδε ἔνα καλὸ ὄνειρο:

Εἶδε μιὰ τεράστια σκάλα ποὺ ἡ βάση της ἀκούμποῦσε στὴ γῆ, πολὺ κοντά του, κι ἡ κορυφή της ἔφτανε στὸν οὐρανό. "Ἄγγελοι κατέβαιναν ἀπὸ τὴ σκάλα αὐτὴ καὶ ἄλλοι τοῦ παράστεκαν. Στὴν κορυφὴ τῆς σκάλας ἦταν ὁ Θεὸς καὶ τοῦ ἔστι.

"Ἐγὼ εἶμαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ πατέρα σου Ἰσαάκ! Τὴ γῆ ποὺ κοιμᾶσαι θὰ δώκω κληρονομιὰ σὲ σένα καὶ στοὺς ἀπογόνους σου. Ἀπὸ τὸ γένος σου θὰ εὐλογηθοῦν ὅλες οἱ φυλές τῆς γῆς. Μά, μὴ φοβᾶσαι. Θὰ εἶμαι πάντα μαζί σου καὶ θὰ σὲ βοηθήσω νὰ γυρίσης στὴ Χαναάν".

Ἐγὼ εἶμαι ὁ θεὸς τοῦ Ἀβραάμ . . .

‘Ο Ἰακώβ ξύπνησε τότε τρόμαγμένος, κοίταξε γύρω του καὶ εἶπε: «Πόσο φοβερὸς εἶναι ὁ τόπος αὐτός! Ἐδῶ θὰ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ Θεοῦ ἢ ἡ πόρτα τοῦ οὐρανοῦ». Καὶ σὲ λίγο πάλι ἀποκοιμήθηκε.

Τὸ πρω̄τον ποὺ ξύπνησε ἔστησε τὴν πέτρα ποὺ εἶχε γιὰ προσκέφαλο ὅρθια καὶ τὴν ἔβαλε γιὰ σημάδι νὰ κτίσῃ θυσιαστήριο, ἀν καμμιὰ φορὰ ἔνανγύριζε στὴ Χαναάν. Τὸ μέρος αὐτὸν ὀνόμασε *Βαιθῆλ*, δηλ. σπίτι τοῦ Θεοῦ. Κατόπιν συνέχισε τὸ ταξίδι γιὰ τὴ Μεσοποταμία.

Τέλος ὕστερ’ ἀπὸ κοπιαστικὴ πορεία ἔφτασε στὴν πατρίδα τῆς μητέρας του καὶ πῆγε στὸ σπίτι τοῦ θείου του Λάβαν. Κοντὰ στὸ θεῖο του ὁ Ἰακώβ ἔμεινε 20 χρόνια κι ἔβιοσκε τὰ πρόβατά του. Στὸ μεταξὺ παντρεύθηκε κι ἀπόχησε δώδεκα παιδιά. Αὐτὰ μὲ τὴ σειρὰ ποὺ γεννήθηκαν ἦσαν: *Ρουβῆμ*, *Συμεὼν*, *Λευΐτ*, *Ἰούδας*, *Ισάχαρ*, *Ζαβουλὼν*, *Δάν*, *Νεφθαλείμ*, *Γάδ*, *Ἄσηρ*, *Ἰωσήφ* καὶ *Βενιαμίν*,

9. Ὁ Ἰακώβ ἐπιστρέφει στὴ Χαναὰν /

Στὴ Μεσοποταμία ὁ Ἰακώβ ἀπόχτησε πολλὰ πλούτη καὶ ζοῦσε μὲ τὴν οἰκογένειά του εὐχαριστημένος. Μολαταῦτα νοσταλγοῦσε τὴν πατρίδα του γιατὶ ἔλειπε πιὰ 20 χρόνια. Στὸ μεταξὺ ἡ μητέρα του εἶχε πεθάνει. “Αμα πέθανε κι ὁ θεῖος του ὁ Λάβαν, ἔμεινε σ’ αὐτὸν ὅλη ἡ περιουσία κι ἀποφάσισε νὰ γυρίση στὴ πατρίδα του, τὴ Χαναάν. «Ο θυμὸς τοῦ ἀδελφοῦ μου θὰ ἔχη περάσει!», ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ του. Τὴν ἀποφασή του αὐτὴ ἐνίσχυσε κι ὁ Θεός. Παρουσιάστηκε λοιπὸν μιὰ ἡμέρα στὸν ὕπνο καὶ τοῦ εἶπε: «Νὰ γυρίσης στὴν πατρίδα σου καὶ στοὺς συγγενεῖς σου. Έγὼ θὰ σὲ βοηθήσω».

"Υστερός ἀπ' αὐτὰ πῆρε τὴν οἰκογένειά του, τοὺς δούλους του, τὰ κοπάδια ἀπὸ πρόβατα κι ἄλλα ζῶα κι ἀναχώρησε γιὰ τὴ Χαναάν.

"Οταν ἔφτασε στὰ σύνορα τῆς χώρας του, ἔστειλε ἀνθρώπους στὸν ἀδελφό του μὲ πολλὰ δῶρα νὰ τὸν καλοπιάσῃ, γιατὶ φοβόταν μήπως εἶναι ἀκόμη θυμωμένος. Μόλις ἔφυγαν οἱ ἀποσταλμένοι του, ἔκαμε προσευχὴ στὸ Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ.

"Ο Θεός, παρουσιάστηκε στὸν Ἰακὼβ καὶ τοῦ λέει: «Ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα θὰ λέγεσαι Ἰσραὴλ», δηλαδὴ πολὺ δυνατὸς ἀνθρωπὸς. "Ετσι οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακὼβ, ἀπὸ τότε λέγονται Ἰσραηλίτες.

"Ας γυρίσωμε τώρα στὸν Ἡσαῦ. Ἐκεῖνος εἶχε ἀπὸ χρόνια ξεθυμώσει καὶ περίμενε τὴν ὥρα καὶ τὴ στιγμὴν νὰ ἰδῇ τὸν ἀδερφό του. Μόλις λοιπὸν ἔμαθε πώς ἔρχεται, χάρηκε πολὺ καὶ βγῆκε μὲ τιμητικὴ συνοδεία νὰ τὸν προϋπαντήσῃ.

Μόλις τὰ δυὸ ἀδέλφια ἀνταμώθηκαν, ὁ Ἰακὼβ ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ ζήτησε νὰ τὸν συχωρέσῃ. 'Ο Ἡσαῦ ἀγκάλιασε τὸν ἀδελφό του καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸν συχώρεσε. Κατόπιν ὁ Ἰακὼβ παρουσίασε τὴν οἰκογένειά του στὸν ἀδελφό του καὶ γύρισαν, ἀγαπημένοι πιά, στὸ πατρικό τους σπίτι. Ἐκεῖ μὲ μεγαλύτερη χαρὰ δέχτηκε τὸν Ἰακὼβ κι ὁ πατέρας του Ἰσαὰκ ποὺ ζοῦσε ἀκόμη.

Λίγα χρόνια ἀπὸ τότε πέθανε κι ὁ Ἰσαὰκ, εὐχαριστημένος ποὺ ἔβλεπε τὰ παιδιά του νὰ ζοῦν ἀγαπημένα καὶ νὰ προοδεύουν. Ἡταν τότε 180 χρονῶν.

10. Ὁ Ἰωσὴφ κι οἱ ἀδελφοί του

‘Ο πατριάρχης Ἰακώβ μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ εἶχε γίνει πολὺ πλούσιος καὶ ζοῦσε μὲ τὴν πολυμελῆ οἰκογένειά του εύτυχισμένος. Ἀπὸ τὰ δώδεκα παιδιά του ἀγαποῦσε περισσότερο τὸν Ἰωσήφ, γιατὶ ἦταν πολὺ ἔξυπνος, σεβαστικὸς καὶ ὑπάκουος. Γιὰ τὰ χαρίσματά του αὐτὰ τοῦ ἔφτιασε ἔνα κόκκινο φόρεμα, πανάκριβο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἡ διάκριση αὐτὴ προκάλεσε ἥτις ζήλεια τῶν δέκα πρώτων ἀδελφῶν ποὺ εἶχαν γεννηθῆ ἀπὸ ἄλλη μητέρα, τὴ Λεία, καὶ τὸν φθονοῦσαν. Ὁ Ἰωσὴφ καὶ ὁ Βενιαμὶν εἶχαν γεννηθῆ ἀπὸ τὴ Ραχήλ.

‘Ο φθόνος μεγάλωσε ὅταν κάποια ἡμέρα ὁ Ἰωσὴφ διηγήθηκε στοὺς γονεῖς καὶ τ’ ἀδέλφια του δυὸς ὄντειρα ποὺ εἶχε ἴδῃ τὸ προηγούμενο βράδυ:

«Εἴμαστε», τοὺς λέει, «σ’ ἔνα χωράφι καὶ θερίζαμε. Τὰ δικά σας δεμάτια ἔγερναν καὶ προσκυνοῦσαν τὸ δικό μου, ποὺ στεκόταν ὅρθιο».

Κατόπιν ὁ Ἰωσὴφ διηγεῖται καὶ τὸ δεύτερο ὄντειρο:

«Ἐίδα», λέει πάλι, «πώς ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη κι ἔντεκα ἀστέρια ἔπεσαν καὶ μὲ προσκύνησαν».

«Θὰ γίνης παιδί μου βασιλιάς», ἀπαντάει ὁ πατέρας, «καὶ θὰ σὲ προσκυνήσωμε ἐγώ, ἡ μητέρα καὶ τὰ ἔντεκα ἀδέλφια σου».

‘Απὸ τότε ὁ φθόνος ὅλο καὶ θέριευε στὰ στήθη τῶν ἀδελφῶν καὶ ζητοῦσαν εὔκαιρία νὰ ξεκάνουν τὸν Ἰωσήφ. Ἡ εὔκαιρία ἦρθε. Κάποια ἡμέρα λέει ὁ πατέρας στὸν Ἰωσήφ:

«Τ’ ἀδέλφια σου, παιδί μου, εἶναι πεινασμένα ἐκεῖ ἔξω στὰ χωράφια ποὺ βόσκουν τὰ πρόβατά μας. Πηγαίνε τους φαγητὸν νὰ φάνε».

‘Ο ύπάκουος ’Ιωσήφ πῆρε τὸ φαγητὸ κι ἔφυγε νὰ
έκτελέσῃ τὴν προσταγὴ τοῦ πατέρα του. Μόλις τὸν εἶδαν
ἀπὸ μακριὰ τ’ ἀδέλφια του, τὸν γνώρισαν ἀπὸ τὸ κόκκινο
φόρεμα κι ἔλεγχαν μεταξύ τους:

«Νά! κι αὐτὸς μὲ τὰ ὄνειρα!» Ερχεται νὰ ιδῃ τοὺς δού-
λους του! Εἶναι εὐκαιρία νὰ τὸν σκοτώσωμε. Στὸν πατέρα

Τὰ δικά σας δεμάτια ἔγερναν . . .

μας θὰ εἰποῦμε πώς κάποιο θηρίο τὸν ξέσχισε στὸ δρόμο».

«Εἶναι πολὺ κακὸ αὐτὸ ποὺ σχεδιάζετε», τοὺς λέει ὁ
Ρουβήμ, ποὺ ἥταν μεγαλύτερος· «θὰ μᾶς τιμωρήσῃ ὁ Θεός».

Βλέποντας ὅμως πώς οἱ ἄλλοι ἥσαν ἀποφασισμένοι
νὰ σκοτώσουν τὸν ’Ιωσήφ, ἀφοῦ σκέφτηκε βρῆκε τὴ λύση:

«Νομίζω», λέει, «πώς ἀντὶ νὰ βάψωμε τὰ χέρια μας μὲ
ἀδελφικὸ αἷμα, καλύτερα εἶναι γὰ τὸν ρίξωμε σ’ ἓνα λάκκο

κι ἐκεῖ θὰ πεθάνη ἀπὸ τὸ κρύο καὶ τὴν πείνα». Αὐτὰ βέβαια τὰ εἴπε γιατὶ εἶχε σκοπὸν νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ τὴν νύχτα. 'Η γνώμη αὐτὴ ἀρεσε σ' ὅλους. "Ετσι μόλις ἔφτασε δὲ Ἰωσήφ. τὸν ἔροιξαν σ' ἔνα μεγάλο λάκκο κι ὑστερα κάθησαν νὰ φάνε.

'Εκείνη τὴν ὥρα φάνηκαν ἀπὸ μακριὰ ἔμποροι Ἰσμαηλίτες μὲ καμῆλες φορτωμένες ἐμπορεύματα καὶ πήγαιναν στὴν Αἴγυπτο. 'Ο Ἰούδας, τότε τοὺς λέει:

«Τὶ θά κερδίσωμε ἐν ἀφήσωμε τὸν ἀδελφό μας νὰ πεθάνη σ' ἐκεῖνο τὸ λάκκο ποὺ τὸν ρίξαμε! Δὲν τὸν πουλᾶμε καλύτερα στοὺς ἐμπόρους νὰ πάρωμε χρήματα, παρὰ νὰ πεθάνη ἐκεῖ μέσα; 'Αδελφός μας εἶναι! Δὲν τὸν λυπᾶστε;»

"Ολοι βρήκαν λογικὴ τὴν πρόταση τοῦ Ἰούδα. "Εβγαλαν λοιπὸν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸ λάκκο, τὸν πούλησαν στοὺς ἐμπόρους κι ἐκεῖνοι τὸν πῆραν μαζύ τους στὴν Αἴγυπτο.

Κατόπιν τ' ἀδέλφια του ἔσχισαν τὸ κόκκινο φόρεμα τοῦ Ἰωσήφ, τὸ ἔβαψαν μὲ αἷμα κατσικιοῦ καὶ τὸ πῆγαν στὸν πατέρα τους.

«Καλὲ πατέρα», τοῦ λένε, «αὐτὸν τὸ σχισμένο φόρεμα τὸ βρήκαμε στὸ δάσος. Μήπως εἶναι τοῦ ἀδελφοῦ μας»;

'Αλίμονό μου! λέει ὁ Ἰακὼβ. Τὸ φόρεμα αὐτὸν εἶναι τοῦ ἀγαπημένου μου παιδιοῦ, ποὺ τὸ ἔστειλα νὰ σᾶς φέρη φαγητό. Κάποιο θηρίο τὸ ξέσχισε. Κι ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητος.

11. Ὁ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο

'Αφήνομε τὸν Ἰακὼβ στὴ δυστυχία του, γιὰ νὰ παρακολουθήσουμε τὸν Ἰωσήφ στὸ πικρὸ ταξίδι τῆς ἔξορίας.

Οι ἔμποροι, ἄμα ἔφτασαν στὴν πρωτεύουσα τῆς Αἴγυπτου, τὸν πούλησαν στὸν Πετεφρῆ ποὺ ἦταν ἀρχοντας τοῦ Φαραὼ κι ἔμενε στὸ παλάτι. Στὸ σπίτι ἐκεῖνο δέ Ἰωσήφ ἔδειξε καλὴ διαχωριὴ κι ἔτσι ὁ Πετεφρῆς τὸν ἔκαμε οἰκονόμο τοῦ σπιτιοῦ του.

‘Η γυναίκα ὅμως τοῦ Πετεφρῆ ἦταν κακιὰ καὶ μιὰ
ἡμέρα τὸν συκοφάντησε στὸν ἄντρα της. Ἐκεῖνος χωρὶς νὰ
ὑποψιγόνῃ, τὴν πίστεψε κι ἔχλεισε τὸν Ἰωσήφ στὴ φυλακή.

‘Ο Ἰωσήφ ἦταν ἀπαρηγόρητος ποὺ τὸν φυλάκισαν
ἄδικα ἀλλὰ κι ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἀφῆνε ἀβοήθητο. Ἔτσι ὁ
διευθυντὴς τῆς φυλακῆς τὸν ἐκτίμησε πολὺ καὶ τὸν διόρι-
σε ἐπιστάτη τῶν ἀλλων φυλακισμένων. Πράγματι, ὁ Ἰωσήφ
ἔκανε κι ἐδῶ καλὰ τὴ δουλειά του κι ὅλοι ἔμεναν εὐχαρι-
στημένοι. Ὡστόσο δὲ μποροῦσε νὰ ξεχάσῃ πώς ἀδικα φυ-
λακίσθηκε. Εἰχε μεγάλη πεποίθηση πώς ὁ καλὸς Θεὸς και
τούτη τὴ φορὰ θὰ τὸν βοηθοῦσε.

12. Ὁ Ἰωσήφ στὴ φυλακὴ

Κάποιο πρωΐ ὁ Ἰωσήφ πλησίασε δυὸ κατάδικους
ποὺ ἤσαν σκεφτικοί. Ἡταν δὲ ἀρχιμάγειρας κι ὁ ἀρχικεραστὴς
τοῦ Φαραὼ. Ὁ Ἰωσήφ τοὺς ρωτάει γιατὶ εἶναι στενοχω-
ρημένοι καὶ μαθαίνει πώς εἶδαν ἀπὸ ἔνα ὄνειρο ὁ καθένας
καὶ δὲν ἤξεραν τὶ σήμαινε. Τοὺς παρακαλεῖ λοιπὸν νὰ
διηγηθῇ ὁ καθένας τ’ ὄνειρό του κι αὐτὸς μὲ τὴ βοήθεια
τοῦ Θεοῦ θὰ τὸ ἐξηγοῦσε.

«Εἶδα ἔνα κλῆμα», ἀρχισε νὰ λέη πρῶτος ὁ ἀρχικερα-
στὴς, «μὲ τρία κλαδιὰ ἀπὸ ὅπου κρέμονταν τρία σταφύλια
γινομένα, Ἐκοψα ἔνα ἀπ’ αὐτά, τόστυψα σ’ ἔνα ποτήρι, τὸ
πρόσφερα στὸ Φαραὼ καὶ τόπιε».

«Τ’ ὄνειρό σου εἶναι πολὺ καλό», ἀπαντάει ὁ Ἰωσήφ.
«Τὰ τρία κλαδιὰ σημαίνουν τρεῖς ἡμέρες. Σὲ τρεῖς ἡμέρες
θὰ βγῆς ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ θὰ ξαναπάρης τὴ θέση ποὺ
εἶχες πρὶν στὸ παλάτι. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ θὰ πᾶς, μίλησε στὸ
Φαραὼ καὶ γιὰ μένα ποὺ βρίσκομαι ἀδικα στὴ φυλακή».

"Τοτερα διηγήθηκε κι ο ἀρχιμάγειρας τὸ δικό του:

—Ἐγὼ εἶδα, λέει, πώς εἶχα στὸ κεφάλι μου τρία πανέρια γλυκίσματα. Κατέβαιναν τὰ πουλιά ἀπ' τὸν οὐρανὸν καὶ τάττρωγαν.

—Τὸ δικὸ σου ὄνειρο εἶναι πολὺ κακό, ἀπαντάει ὁ Ἰωσήφ. «Τὰ τρία πανέρια σημαίνουν τρεῖς ἡμέρες. Σὲ τρεῖς λοιπὸν ἡμέρες ὁ Φαραὼ θὰ διατάξῃ νὰ σὲ κρεμάσουν καὶ τὰ πουλιά θὰ κατεβαίνουν καὶ θὰ τρῶνται τὰς σάρκες σου.

Καὶ πράγματι. "Οπως εἶπε ὁ Ἰωσήφ ἔτσι κι ἔγινε. Μετὰ τρεῖς ἡμέρες ὁ ἀρχιμάγειρος κρεμάστηκε κι ὁ ἀρχικεραστὴς ξαναπῆγε στὸ παλάτι." Ομως ξέχασε τὸν Ἰωσήφ.

13. Ὁ Ἰωσήφ ἀποφυλακίζεται

Δυὸς χρόνια ἀπὸ τότε, ὁ Φαραὼ εἶδε δυὸς περίεργα ὄνειρα κι ἀνησύχησε. Κάλεσε λοιπὸν ὅλους τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς ἱερεῖς τῆς χώρας του, μὰ κανένας δὲ μποροῦσε νὰ τὰ ἐξηγήσῃ.

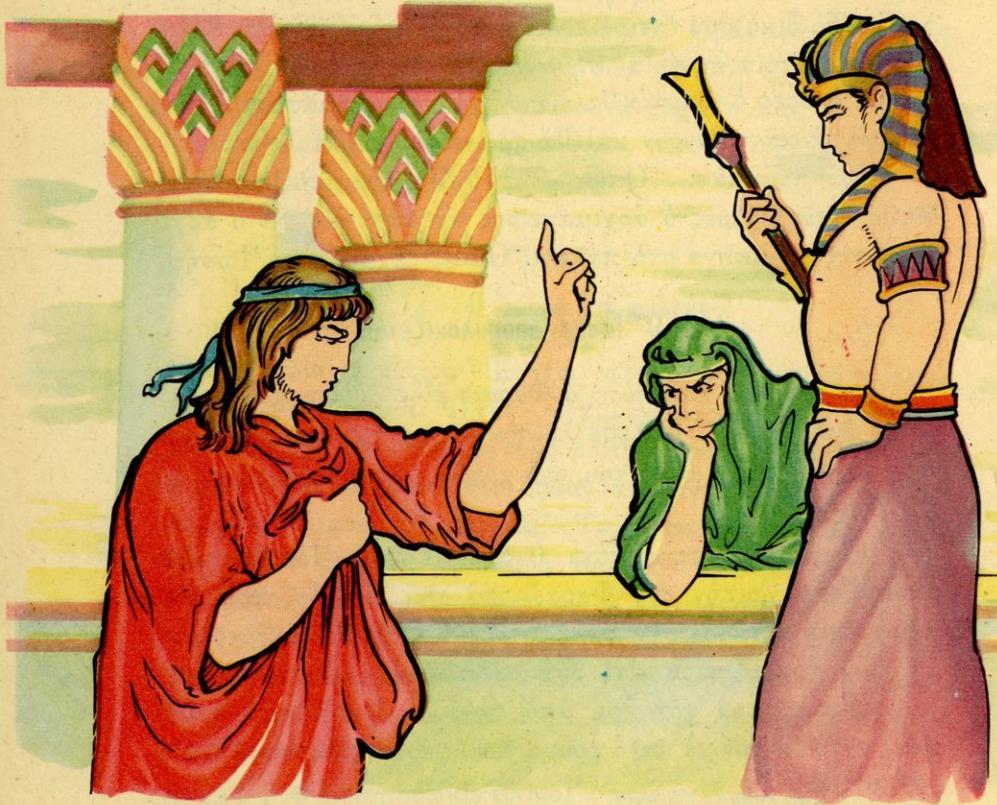
«Ο ἀρχικεραστὴς τότε θυμήθηκε τὸν Ἰωσήφ. Παρουσιάζεται λοιπὸν στὸ Φαραὼ καὶ τοῦ λέει ὅτι πρὶν ἀπὸ δυὸς χρόνια κάποιος στὴ φυλακὴ ἐξήγησε τὸ δικό του ὄνειρο καὶ τοῦ ἀρχιμάγειρα καὶ βγῆκαν σωστά.

«Βγάλτε τον γρήγορα ἀπὸ τὴ φυλακὴ», διάταξε ὁ Φαραὼ, «ιντύστε τον μὲ καλὰ ροῦχα καὶ φέρτε τον κοντά μου».

"Τοτερ' ἀπὸ λίγη ὥρα ὁ Ἰωσήφ εἶχε ὀδηγηθῆ στὸ Φαραὼ.

«Εἶδα παιδί μου», ἀρχισε νὰ λέει ὁ Φαραὼ, «πώς βρισκόμουν στὴν ὅχθη τοῦ Νείλου. Ἐκεῖ ποὺ στεκόμουνα, βγῆκαν ἀπὸ τὸ Νεῖλο ἑφτὰ ὅμορφες ἀγελάδες, καλοθρευμένες. "Επειτα ἀπὸ λίγο εἶδα νὰ βγαίνουν ἄλλες ἑφτὰ ἀγελάδες, πολὺ ἀδύνατες, κι ἔφαγαν τὰς πρῶτες. "Οταν ξα-

κοιμήθηκα εῖδα δεύτερο ὄνειρο, ὅμοιο σχεδὸν μὲ τὸ πρῶτο
· Απὸ μιὰ ρίζα σιταριοῦ φύτρωσαν ἐφτὰ στάχυα μεστωμένα
καὶ καρπερά. Σὲ λίγο φύτρωσαν ἄλλα ἐφτὰ ἀδύνατα κι ἄ-
καρπα στάχυα, κι ἔπνιξαν τὰ πρῶτα».

Θὰ προσπαθήσω, βασιλιά μου μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ . . .

«Θὰ προσπαθήσω βασιλιά μου μὲ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ
νὰ ἔξηγήσω τὰ ὄνειρά σου», λέει ταπεινὰ ὁ Ἰωσήφ. «Μὰ,
βλέπω πώς καὶ τὰ δύο σημαίνουν τὸ ἕδιο πράγμα. Οἱ ἐφτὰ
πταχίες ἀγελάδες καὶ τὰ ἐφτὰ μεστωμένα στάχυα, σημαίνουν

πώς ἐπὶ ἔφτὰ χρόνια στὴν Αἴγυπτο θὰ ὑπάρχη μεγάλη εὐφορία κι ὅλοι θὰ εὐημεροῦν. Οἱ ἔφτὰ ἀδύνατες ἀγελάδες καὶ τὰ ἔφτὰ ἀδύνατα στάχυα, σημαίνουν ὅτι ὕστερα θὰ ἐπακολουθήσουν ἔφτὰ χρόνια φτώχειας κι ὁ λαὸς σου θὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὴ δυστυχία! Γι' αὐτὸ σὲ συμβούλευω ν' ἀναθέσης σὲ τίμιους ἀνθρώπους νὰ συγκεντρώσουν τὸ σιτάρι ποὺ θὰ περισέψῃ στὰ χρόνια τῆς εὐφορίας, μέσα σὲ ἀποθῆκες. "Ετσι θὰ ἔχῃ ὁ λαὸς σου νὰ τρώῃ στὸν καιρὸ τῆς δυστυχίας.

"Η ἐξήγηση αὐτὴ ἄρεσε στὸ Φαραώ καὶ λέει: Δὲν ὑπάρχει ἀνθρωπὸς πιὸ κατάλληλος ἀπὸ σένα γιὰ τὴ δουλειὰ αὐτή. 'Απ' αὐτὴ τὴ στιγμὴ σὲ κάνω ἀρχοντα τοῦ λαοῦ μου καὶ θὰ μένης στὸ παλάτι. Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔβγαλε τὸ δλόχρυσο δακτυλίδι καὶ τὸ φόρεσε στὸ χέρι τοῦ Ἰωσήφ.

"Τστερα, κατὰ διαταγὴ τοῦ Φαραώ, ἔντυσαν τὸν Ἰωσήφ μὲ βασιλικὰ ἐνδύματα, τὸν ἀνέβασαν στὸ δεύτερο ἀμάξι τοῦ παλατιοῦ καὶ τὸν γύριζαν στὴ πόλη. Μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἀμάξι πήγαινε ἔνας κήρυκας κι ἔλεγε στὸ λαό: «Γονατίστε καὶ προσκυνῆστε τὸ δεύτερο ἀρχοντα τῆς χώρας μας». 'Ο Ἰωσήφ, παντοδύναμος πιά, διέταξε νὰ χτιστοῦν μεγάλες ἀποθῆκες σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Αἰγύπτου. Κατόπιν ἐργάστηκε ἐντατικὰ καὶ συγκεντρώθηκε ὅλο τὸ σιτάρι ποὺ περίσσευε στὰ χρόνια τῆς εὐφορίας. Ἡταν τότε 30 χρονῶν.

14. Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ στὴν Αἴγυπτο

Εἶχαν περάσει τὰ ἔφτὰ χρόνια τῆς εὐφορίας κι ἥρθαν τὰ χρόνια τῆς δυστυχίας, ὅπως εἶχε εἰπῆ ὁ Ἰωσήφ. Τὰ χωράφια πιὰ δὲν ἔκαναν σιτάρι κι οἱ ἀνθρώποι πεινοῦσαν. 'Ο Ἰωσήφ ἀνοιξε τότε τὶς ἀποθῆκες καὶ πουλοῦσε τὸ σιτάρι στοὺς Αἰγυπτίους καὶ στοὺς ξένους, ποὺ κάθε τόσο

έφταναν ἀπὸ μακρινὲς χῶρες. Τὰ βασιλικὰ ταμεῖα γέμισαν χρήματα.

· "Η πείνα εἶχε φτάσει καὶ στὴ Χαναὰν ποὺ ζοῦσε ὁ πατέρας τοῦ Ἰωσήφ. "Αμα ἔμαθε πώς ὑπάρχει σιτάρι στὴν Αἰγυπτο, ἔστειλε ἐκεῖ τὰ δέκα μεγαλύτερα παιδιά του μὲ χρήματα ν' ἀγοράσουν σιτάρι. Μαζί του κράτησε μόνο τὸ μικρὸ στερνοπαίδι, τὸ Βενιαμίν.

Τὰ δέκα ἀδέλφια, ἔπειτα ἀπὸ κουραστικὸ ταξίδι, ἔφτασαν στὴν πρωτεύουσα τῆς Αἰγύπτου καὶ ζήτησαν νὰ παρουσιασθοῦν στὸ δεύτερο ἄρχοντα τῆς χώρας. "Οταν τοὺς παρουσίασαν σ' αὐτόν, ἔπεσαν κάτω στὸ πάτωμα καὶ τὸν προσκύνησαν.

"Ο Ἰωσήφ λαμπροστολισμένος ἐπάνω στὸ θρόνο, προσποιήθηκε πώς δὲν ξέρει τὴ γλώσσα τους καὶ τοὺς ρωτᾷς μὲ διερμηνέα:

«Ποιοὶ εἰσασθε σεῖς κι ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε»;

«Εἴμαστε ἀπὸ τὴ Χαναάν, ἄρχοντά μας καὶ ἥρθαμε νὰ ζητήσωμε τὴ χάρη νὰ πουλήσετε καὶ σ' ἐμᾶς σιτάρι, γιατὶ ἡ χώρα μας ὑποφέρει ἀπὸ τὴν πεῖνα».

· "Ο Ἰωσήφ τοὺς γνώρισε. 'Αμέσως ἥρθαν στὸ νοῦ του τὰ ὄσα τοῦ ἔκαναν καί, γιὰ νὰ τοὺς φέρη σ' ἀδιέξοδο, λέει μὲ αὐστηρότητα:

«Δὲν σᾶς πιστεύω. Μοῦ λέτε ψέματα! "Έχω πληροφορίες πώς ἥρθατε δῶ νὰ κατασκοπέψετε τὴ χώρα μου!"

«Κάνετε λάθος, ἄρχοντά μας, ἀπαντοῦν τ' ἀδέλφια. Εἴμαστε καλοὶ ἀνθρωποι. Μάλιστα δὲ πατέρας μας δὲ Ἰακώβ; εἶναι πατριάρχης τῶν Ἐβραίων. Εἴμαστε δώδεκα ἀδέλφια κι δὲ μικρότερος ἔμεινε κοντὰ στὸν πατέρα μας, νὰ τοῦ κρατῇ συντροφιά. Τὸν ἄλλον τὸν χάσαμε, δὲν ὑπάρχει πιά . . .».

«Γιὰ νὰ σᾶς πιστέψω», λέει μὲ τὴν ἵδια αὐστηρότητα δὲ Ἰωσήφ, θὰ πάη ἔνας νὰ φέρη τὸ μικρότερο ἀδελφό σας.

"Ωσπου νὰ γυρίση αὐτός, θὰ πᾶτε οἱ ἄλλοι στὴ φυλακή.
Καὶ τοὺς ἔκλεισε ὅλους στὴ φυλακή.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρες πῆγε ὁ ἴδιος στὴ φυλακή καὶ τοὺς λέει:
Ἐπειδὴ σᾶς λυπᾶμαι, θὰ βγῆτε ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ θὰ

Δέν σᾶς πιστεύω. Μοῦ λέτε ψέματα . . .

γυρίσετε μὲ σιτάρι στὴν πατρίδα σας. "Οταν ὅμως ξανάρθετε νὰ φέρετε καὶ τὸ μικρότερο ἀδελφό σας. Γιὰ νὰ εἰμαι ὅμως βέβαιος πὼς δὲ θὰ μὲ γελάσετε, θὰ κρατήσω ἐναν. Καὶ κράτησε τὸ Συμεών.

Τότε τ' ἀδέλφια, χωρὶς νὰ φαντασθοῦν πὼς ὁ ἄρχοντας εἶναι ὁ χαμένος ἀδελφός τους, ἔλεγαν:

«Καλὰ νὰ πάθωμε. Νά! ὁ Θεὸς μᾶς τιμωρεῖ ποὺ που-
λήσαμε τὸν ἀδελφό μας!»

«Δὲν σᾶς τὰ ἔλεγα ἐγὼ κακοκέφαλοι νὰ μὴν πουλήσετε
τὸν ἀδελφό μας;» λέει ὁ Ρουβῆμ. «Νά! τώρα πληρώνομε
τὸ κακὸ ποὺ τοῦ κάμαμε!»

‘Ο ‘Ιωσήφ σὰν ἄκουσε αὐτὰ συγκινήθηκε καί, γιὰ νὰ
μὴν τὸν καταλάβουν, μπῆκε στὸ διπλανὸ δωμάτιο κι ἔκλαψε.

Κατόπιν διάταξε τοὺς ὑπηρέτες νὰ γεμίσουν τὰ σακκιὰ
ὅλων σιτάρι, νὰ βάλουν τὰ χρήματα στὸ σακκὶ τοῦ καθενὸς
καὶ νὰ τοὺς δώσουν τροφές γιὰ τὸ δρόμο. Σὰν ἐτοιμάστηκαν
ὅλα, τ’ ἀδέλφια φόρτωσαν τὶς καμῆλες, ἀνέβηκαν ἐπάνω
κι ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα τους. ‘Εκεῖ τοὺς καλοδέχτηκε
ὁ πατέρας τους ἀλλὰ στενοχωρήθηκε γιὰ τὸν Συμεών. ‘Ενῶ
ὅμως ἀδειαζαν τὰ σακκιὰ στ’ ἀμπάρια, ἔκπληκτοι εἶδαν
πῶς τοῦ καθενὸς τὰ χρήματα ἦταν στὸ σακκί του. «Δὲ μπο-
ρεῖ, κάποιο λάθιος θὰ ἔγινε», ἔλεγαν.

15. Ἡ φανέρωση τοῦ Ἰωσήφ

“Τστερ’ ἀπ’ ἀρκετὸν καιρὸ τὸ σιτάρι σώθηκε κι ὁ ‘Ια-
κώβ λέει στὰ παιδιά του:

«Σηκωθῆτε παιδιά μου νὰ πᾶτε στὴν Αἴγυπτο ν’ ἀγο-
ράσετε κι ἄλλο σιτάρι καὶ νὰ μοῦ φέρετε καὶ τὸ Συμεών».

«Εἶναι ἀδύνατο, πατέρα, νὰ πᾶμε πίσω στὴν Αἴγυπτο
ὅν δὲν μᾶς δώκης τὸ Βενιαμίν», τοῦ λένε ὅλοι μὲ μιὰ φωνή.

‘Ο ‘Ιακώβ βλέποντας πῶς δὲ μπορεῖ νὰ γίνη διαφο-
ρετικά, δέχτηκε νὰ τοὺς δώκῃ τὸ Βενιαμίν. Σὰν ἐτοιμά-
στηκαν ὅλα, τὰ παιδιὰ ἀνέβηκαν στὶς καμῆλες, κι ἔφυγαν.

“Τστερ’ ἀπὸ λίγες μέρες ἔφτασαν πιὰ στὴν Αἴγυπτο
καὶ παρουσιάστηκαν στὸ δεύτερο ἄρχοντα. ‘Ο ‘Ιωσήφ ὅταν
εἶδε τὸ μικρὸ Βενιαμίν, τοὺς εἶπε:

«Αύτὸς εἶναι ὁ ἀδέλφος σας; Ο Θεὸς νὰ σὲ φυλάχη παιδί μου».

Ο Ἰωσήφ δὲ μπόρεσε τότε νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὴ συγκίνησή του, πῆγε στὸ δωμάτιό του κι ἔκλαψε. Κατόπιν ἔβγαλε τὸ Συμεὼν ἀπὸ τὴ φυλακὴ καὶ κάλεσε ὅλους στὸ σπίτι νὰ τοὺς κάνῃ τραπέζι.

Οταν πῆγαν, ὁ Ἰωσήφ ἔβαλε τὸν καθένα γύρο στὸ τραπέζι σύμφωνα μὲ τὴν ἡλικία του. Τελευταῖος ὁ Βενιαμίν. Πρόσταξε μάλιστα κι ἔβαλαν στὸ πιάτο τοῦ Βενιαμίν διπλῆ μερίδα φαγητοῦ. Βλέποντας ὅλα αὐτὰ τ' ἀδέλφια σάστησαν καὶ δὲ μποροῦσαν νὰ καταλάβουν τὶ γινόταν.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ ἐπιστάτης, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ Ἰωσήφ, ἔβαλε στὸ σακκὶ τοῦ καθενὸς τὰ χρήματά του καὶ στὸ σακκὶ τοῦ Βενιαμίν ἔβαλε τ' ἀσημένιο ποτήρι τοῦ Ἰωσήφ. «Οταν ὅλα ἥσαν ἔτοιμα, τ' ἀδέλφια φόρτωσαν τὶς καμῆλες κι ἔφυγαν.

Δὲν εἶχαν ὅμως βγῆ καλὰ-καλὰ ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη, καὶ νά, ἔτρεξαν κοντά τους οἱ ὑπηρέτες τοῦ Ἰωσήφ. «Οταν τοὺς εἴδαν ἀπὸ μακριά, τοὺς φώναξαν νὰ σταματήσουν γιατὶ κάποιος ἔκλεψε τ' ἀσημένιο ποτήρι τοῦ ἄρχοντά τους. Τ' ἀδέλφια διαμαρτυρήθηκαν γιὰ τὴν κατηγορία καὶ δέχτηκαν νὰ ψαχτοῦν τὰ σακκιὰ ὅλων. «Σὲ δποιου τὸ σακκὶ βρεθῆ τὸ ποτήρι», εἶπαν στους ὑπηρέτες, «αὐτὸν νὰ τὸν κρατήσετε γιὰ δοῦλο τοῦ ἀφέντη σας».

Αφοῦ οἱ καμῆλες κάθησαν κάτω, τ' ἀδέλφια ἔλυσαν τὰ σακκιὰ κι ἄρχισαν οἱ ὑπηρέτες νὰ ψάχνουν. «Ετσι βρῆκαν τὸ ποτήρι στὸ σακκὶ τοῦ Βενιαμίν. Τ' ἀδέλφια, ποὺ δὲν περίμεναν αὐτό, ἀναγκάστηκαν νὰ γυρίσουν πίσω. Μόλις τοὺς εἶδε ὁ Ἰωσήφ, τοὺς μάλωσε αὐστηρὰ καὶ τοὺς εἶπε:

«Αὐτὸν ποὺ ἔκλεψε τὸ ποτήρι, γιὰ τιμωρία του, θὰ τὸν

κρατήσω γιὰ δοῦλο. Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι μπορεῖτε νὰ φύγετε

"Ολα τ' ἀδέλφια μὲ δάκρυα στὰ μάτια παρακαλοῦσαν τότε τὸν Ἰωσῆφ νὰ μὴν ἐπιμείνη. Κι ὁ Ἰουδας τοῦ λέει:

— "Αρχοντά μου, λυπήσου τὸν γέροντα καὶ βασανισμένο πατέρα μας. Κράτησε ἐμένα γιὰ δοῦλο σου.

"Ε! τότε πιὰ δὲ μπόρεσε νὰ κρατηθῇ ὁ Ἰωσῆφ καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια φανερώνεται.

— "Εγὼ εἶμαι ὁ ἀδελφός σας Ἰωσῆφ ποὺ μὲ πουλήσατε, τοὺς λέει. Τὶ κάνει ὁ πατέρας μου;

Τὸ τὶ ἔγινε τότε εἶναι ἀδύνατο νὰ γραφτῇ. Τ' ἀδέλφια ἔπεσαν στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἰωσῆφ κι ὅλοι ἔκλαιγαν ἀπὸ τὴ χαρά τους. Στὸ τέλος τὸν παρακάλεσαν νὰ τοὺς συχωρέση ποὺ φάνηκαν τόσο ἀπονοι. καὶ τὸν πούλησαν.

'Ο Ἰωσῆφ συχώρεσε μὲ τὴν καρδιά τοὺς ἀδελφούς του καὶ τοὺς ἔδωσε πολλὰ δῶρα νὰ τὰ πᾶνε στὸν πατέρα του. Κατόπιν τοὺς εἶπε:

— Σὰν θὰ φθάσετε μὲ τὸ καλὸ στὴ Χαναάν, νὰ πάρετε τὸν πατέρα μου καὶ τὶς οἰκογένειές σας καὶ νὰ ἔλθετε ἐδῶ γιατὶ ἡ δυστυχία θὰ κρατήσῃ ἀκόμη πέντε χρόνια.

"Οταν τ' ἀδέλφια ἔφυγαν, ὁ Ἰωσῆφ παρουσιάστηκε στὸν Φαραὼ καὶ τοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία του. Ἐκεῖνος χάρηκε πολὺ κι ἔδωκε τὴν ἀδειὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν τ' ἀδέλφια, μὲ τὸν Ἰωσῆφ καὶ τὸν πατέρα τους, στὴν Αἴγυπτο.

16. Ὁ Ἰακὼβ στὴν Αἴγυπτο

Μὲ μεγάλη χαρὰ τ' ἀδέλφια ἔφτασαν στὴ Χαναάν καὶ διηγήθηκαν στὸν πατέρα τους πῶς ὁ Ἰωσῆφ ζῇ κι εἶναι δεύτερος ἀρχοντας τῆς Αἴγυπτου. 'Ο Ἰακὼβ, ἀπὸ τὰ δῶρα ποὺ τοῦ πήγαν, πίστεψε καὶ λαχταροῦσε πότε νὰ φύγη γιὰ τὴν Αἴγυπτο νὰ βρῇ τὸ χαμένο παιδί του.

Αφοῦ ἔγιναν οἱ προετοιμασίες; πῆρε τὰ παιδιά του,
τὶς φίκογένειές τους, τὰ πρόβατα κι ὅ,τι ἄλλο εἶχαν κι ἔ-
φυγαν γιὰ τὴν Αἴγυπτο.

"Επειτα ἀπὸ ἀρκετὲς ἡμέρες ἔφτασαν στὰ σύνορα τῆς
Αἴγυπτου κι ἐκεῖ τοὺς περίμεναν ἀπεσταλμένοι τοῦ Ἰωσήφ,
νὰ τοὺς ὁδηγήσουν στὴ πόλη ποὺ ἔμενε αὐτός.

"Οταν ὁ Ἰωσήφ ἔμαθε πώς πλησιάζουν στὴν πόλη,

Πατέρας καὶ παιδί ἔπεσαν ὁ ἔνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου.

Βγῆκε ἔξω μὲ τὸ βασιλικὸ ἀμάξι καὶ προϋπάντησε τόν πατέ
ρο μὲ δλη τὴν οἰκογένειά του. Πατέρας καὶ παιδί ἔπεσαν τό-
τε ὁ ἔνας στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου κι ἔκλαιαν ἀπὸ τὴ χα-
ρά τους.

Κατόπιν οἱ ξένοι μὲ τὸν Ἰωσήφ ἐγκαταστάθηκαν στὴν
εὔφορη χώρα Ραμεσσῆ, ποὺ τοὺς εἶχε παραχωρήσει ὁ Φαραὼ.

ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Ο ΜΩΥΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΟΧΟΙ ΤΟΥ

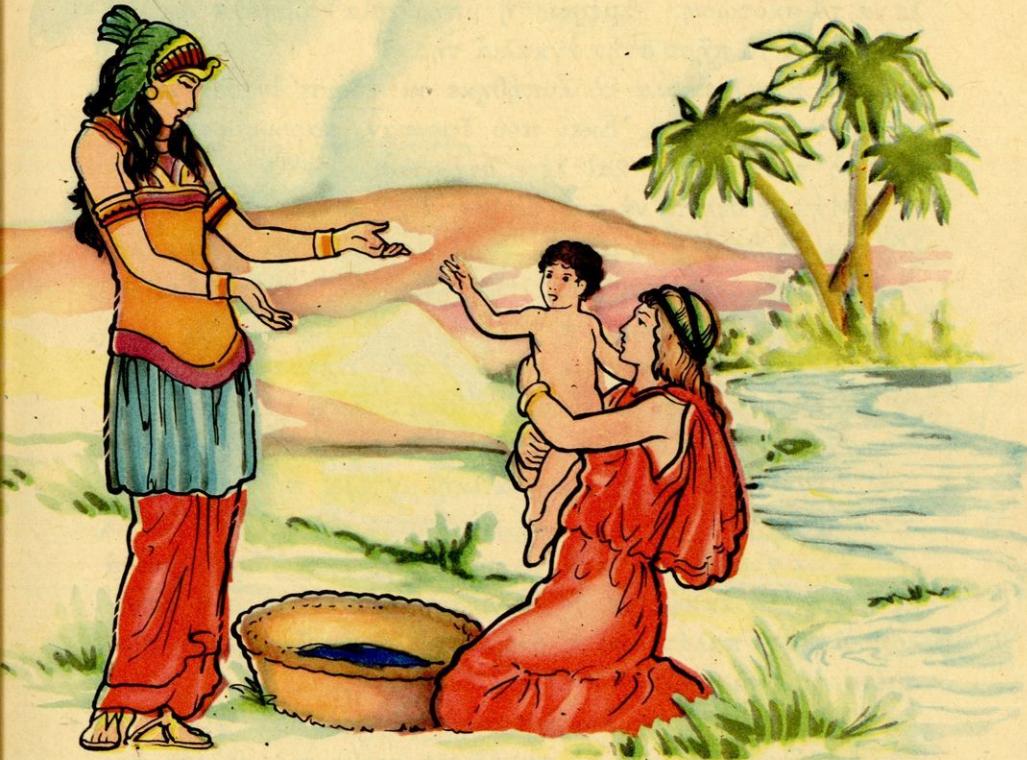
1. Η γέννηση κι η σωτηρία τοῦ Μωϋσῆ

Πέρασαν πάρα πολλὰ χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ εἶχε πεθάνει ὁ Ἰωσὴφ μὲ τ' ἀδέλφια του. Οἱ ἀπόγονοὶ τους Ἰσραηλίτες, ἔκει στὴ Ραμεσσῆ, ὅλο καὶ πλήθαιναν. Τέλος ὕστερ' ἀπὸ 400 χρόνια εἶχαν γίνει τόσοι πολλοί, ὥστε ἀπλώθηκαν σ' ὅλη σχεδὸν τὴν χώρα.

Οἱ Αἰγύπτιοι, ποὺ εἶχαν πιὰ ξεχάσει τὶς εὐεργεσίες τοῦ Ἰωσῆφ, ἀρχισαν ν' ἀνησυχοῦ μήπως οἱ Ἰσραηλίτες τους πάρουν τὴ χώρα καὶ γίνουν δοῦλοι τους. "Ετσι ἀρχισε μεγάλο μίσος τοῦ Αἰγύπτιακοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. "Ενας μάλιστα Φαραὼ ἔβγαλε μιὰ διαταγὴ πολὺ σκληρή: Διάτασσε τοὺς Αἰγύπτιους νὰ βάνουν τοὺς Ἰσραηλίτες σὲ βαριές ἀγγαρεῖς, γιὰ νὰ τοὺς ἔξαντλοῦν καὶ νὰ πεθαίνουν.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴν τυραννία, οἱ Ἰσραηλίτες ἐπειδὴ εἶχαν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ ὅχι μόνο ἔντεχαν ἀλλὰ καὶ γίνονταν περισσότεροι. Τότε ὁ Φαραὼ ἔδωσε διαταγὴ νὰ πετιοῦνται στὸ Νεῖλο ποταμὸ ὅλα τ' ἀγόρια ποὺ θὰ γεννοῦσαν οἱ Ἰσραηλίτισσες. "Ετσι σ' ὅποιο σπίτι Ἰσραηλίτου γεννιόταν ἀγόρι, ἀκούονταν κλάματα καὶ θρῆνοι!

Μιὰ Ἰσραηλίτισσα, ἡ Ἰεχωβίδ, γέννησε ἔνα ὄμορφο ἀγοράκι καὶ τὸ ἔκρυβε στὸ σπίτι της τρεῖς ἡμέρες. Ἐπειδὴ ὅμως μποροῦσε ν' ἀποκαλυφθῆ, ἀλειψε ἔνα κοφίνι ἀπ' ἔξω μὲ πίσσα νὰ μὴν μπαίνῃ νερό, ἔβαλε σ' αὐτὸ τὸ ἀγοράκι της καὶ μὲ τὴν κόρη της, τὴν Μαδιάμ, τὸ πῆγγαν κοντά στὸ Νεῦλο. Ἐκεῖ τοποθέτησαν τὸ κοφίνι μὲ τὸ παιδί, ἔτσι ὥστε

Τόβγαλε ἀπὸ τὸ κοφίνι καὶ τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά της. . .

νὰ μὴν τὸ παίρνη τὸ ρεῦμα τοῦ ποταμοῦ κι ἡ Μαδιάμ κρύφθηκε πιὸ πέρα νὰ παρακολουθῇ. Ἰστερ' ἀπ' αὐτά, ἡ μητέρα γύρισε στὸ σπίτι της.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ νά, φάνηκε τὸ βασιλικὸν ἀμάξινὰ ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλην. Μέσα σ' αὐτὸν ἦταν ἡ βασιλοπούλα μὲ τὶς δοῦλες τῆς καὶ πήγαιναν στὸ ποτάμιν νὰ πλυθοῦν. "Οταν πιὰ εἶχαν φτάσει στὸ ποτάμι, πιὸ πέρα ἀκούστηκαν κλάματα μικροῦ παιδιοῦ. Περίεργες, πλησιάζουν πρὸς τὰ ἔκει καὶ βρίσκουν ἔνα ὅμορφο ἄγοράκι. Κατάλαβαν πώς κάποια Ἰσραηλίτισσα θὰ τὸ ἄφησε ἔκει, γιατὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸ σκοτώσῃ. Ἀμέσως ἡ ὑπηρέτρια τόβγαλε ἀπ' τὸ κοφίνι καὶ τὸ πῆρε στὴν ἀγκαλιά της.

"Η βασιλοπούλα τὸ λυπήθηκε κι ἔδωσε ἐντολὴ νὰ τὸ πάρουν στὸ παλάτι. Ἐκεῖ ποὺ ἔφευγαν, παρουσιάστηκε ἡ ἀδελφὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ λέει στὴν βασιλοπούλα:

—Μήπως θέλετε νὰ σᾶς φέρω γιὰ παραμάνα μιὰ Ἰσραηλίτισσα, νὰ θηλάζῃ τὸ μωρό; Ξέρω μιὰ ποὺ εἶναι πολὺ καλή.

—Μπράβο! κορίτσι μου, τῆς λέει ἡ βασιλοπούλα, σ' εὐχαριστοῦμε. Πήγαινε, νὰ τὴν φέρης γρήγορα.

"Η Μαδιάμ τρέχει τότε μὲ χαρὰ στὴ μητέρα της καὶ τῆς τὰ λέει. "Τστερα πῆγαν κι οἱ δυὸ στὸ παλάτι καὶ παρουσιάστηκαν στὴ βασιλοπούλα. Ἐκείνη ὅρισε τὶ μισθὸν θὰ δίνη γιὰ τὸ θήλασμα κι ἡ πραγματικὴ μητέρα πῆρε τὸ μωρὸ στὸ σπίτι της.

Τρία χρόνια ἀπὸ τότε, τὸ παιδί εἶχε μεγαλώσει ἀρκετὰ κι ἡ μητέρα ἔπαψε νὰ τὸ θηλάζῃ. Τότε τὸ πῆρε ἡ βασιλοπούλα στὸ παλάτι καὶ τ' ὀνόμασαν **Μωυσῆ**, δηλαδὴ σωμένο ἀπὸ τὸ νερό.

"Η βασιλοπούλα, ποὺ ἀγαποῦσε τὸ παιδί σὰν δικό της, σὰν μεγάλωσε ἀκόμη, τὸ παράδωκε στοὺς πιὸ καλοὺς δασκάλους καὶ τὸ ἔμαθαν γράμματα καὶ καλοὺς τρόπους.

2. Ὁ θεὸς φανερώνεται στὸ Μωυσῆ

"Ο Μωυσῆς ἔμεινε στὸ παλάτι τοῦ Φαραὼ 40 περίπου

χρόνια. Πάρα τὰ πλούτη καὶ τὴ δόξα ποὺ εῖχε, μόλις ἔμαθε τὴν καταγωγὴ του, συμπαθοῦσε πολὺ τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ τοὺς προστάτευε. Κάποτε εἶδε ἐναν Αἰγύπτιο νὰ δέρνη ἀσχηματικὴν Ἰσραηλίτη, Ὡ πονεμένη ψυχὴ του δὲν ἤ-

Μωϋσῆ, μὴν πλησιάζῃς . . .

τεξε. Κι ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὼς κανεὶς ἄλλος δὲν ἥταν ἔκει κοντά, σκότωσε τὸν Αἰγύπτιο καὶ τὸν ἔθαψε γρήγορα γρήγορα στὴν ἄμμο.

"Επειτα ἀπὸ λίγες ἡμέρες εἶδε δύο Ἰσραηλίτες νὰ μαλώνουν καὶ προσπάθησε νὰ τοὺς συμβιβάσῃ. Τότε ἔκεινος ποὺ εῖχε ἀδικο τοῦ λέει.

Ποιὸς σ' ἔβαλε δικαστὴ νὰ μᾶς κρίνης; Μήπως θέλεις νὰ σκοτώσης κι ἐμένα ὅπως σκότωσες τὸν Αἰγύπτιο;

’Απὸ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Μωϋσῆς κατάλαβε πὼς εἶχε γίνει γνωστὸ τὸ ἔγκλημα ποὺ εἶχε κάμει. Γιὰ νὰ μὴν τὸ μάθη λοιπὸν ὁ Φαραὼ καὶ τὸν τιμωρήσῃ, μιὰ νύχτα ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ πῆγε στὴ χώρα τῆς Ἀραβίας, Μαδιάμ. ’Εκεῖ νυμφεύθηκε τὴ Σεπφώρα, κόρη τοῦ ἵερέα Ἰοθόρ κι ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πεθεροῦ του.

Μιὰ ἡμέρα, ἐκεῖ ποὺ ἔβοσκε τὸ κοπάδι κοντὰ στὸ βουνὸ Χωρῆβ, εἶδε φλόγες νὰ βγαίνουν ἀπὸ ἕνα βάτο, χωρὶς νὰ καίεται. Περίεργος, πλησίασε κι ἄκουσε μιὰ φοβερὴ φωνὴ νὰ τοῦ λέη:

—Μωϋσῆ μὴν πλησιάζῃς! Βγάλε τὰ πέδιλά σου γιατὶ ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἱερός! ’Εγώ, εἶμαι ὁ Θεὸς τῶν προγόνων σου πατριαρχῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ εἶδα τὰ βάσανα τοῦ λαοῦ μου στὴν Αἴγυπτο. Πήγαινε ἐκεῖ καὶ νὰ εἰπῆς στὸ Φαραὼ ν' ἀφήσῃ ἐλεύθερους τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃς στὴ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, τὴ Χαναάν.

Κι ὁ Μωϋσῆς, ποὺ στὸ ἄκουσμα τῆς φωνῆς τοῦ Κυρίου εἶχε γονατίσει, ἀπάντησε:

—Καὶ μπορῶ ἐγώ, Κύριε, νὰ εἰπῶ στὸ Φαραὼ αὐτὰ ποὺ μοῦ λέτε;

—Ἐγώ θὰ σοῦ δώκω τὴ δύναμη, ἀπάντησε ἡ φωνή. Μὴ φοβᾶσαι καὶ θὰ εἶμαι μαζί σου.

’Ο Μωϋσῆς ξαναλέει μὲ κάποιο δισταγμό:

—Κύριε εἶμαι βραδύγλωσσος καὶ δὲν μπορῶ νὰ μιλάω καλὰ στὸ Φαραὼ. ”Ἄς πάη κάποιος ἄλλος.

—Πάρε τὸν ἀδελφό σου τὸν Ἀαρὼν ποὺ εἶναι εὔγλωττος, λέει ὁ Θεός, καὶ νὰ πᾶτε μαζί στὸ Φαραὼ.

Τὸ βράδυ ποὺ ὁ Μωϋσῆς γύρισε στὸ σπίτι διηγήθηκε ὅλα στὸν πέθερό του. ’Ο εὔσεβὴς ἐκεῖνος ἱερέας τὸν συμ-

βούλεψε ν' ἀκούση τὴν διαταγὴν τοῦ Θεοῦ. "Ετσι ὁ Μωϋσῆς μὲ τὴν οἰκογένειά του, ἀποχαιρέτησαν τοὺς δικούς τους κι ἔφυγαν γιὰ τὴν Αἴγυπτο. "Οταν πλησίαζαν νὰ φτάσουν στὰ σύνορα τῆς χώρας, ὁ Ἀαρὼν, εἰδοποιημένος κι αὐτὸς ἀπὸ τὸ Θεό, προχωροῦσε στὸ δρόμο πρὸς τὴν Μαδιάμ. "Ετσι οἱ δυὸς ἀδελφοὶ συναντήθηκαν στὰ σύνορα τῆς Αἴγυπτου. Ἐκεῖ ὁ Μωϋσῆς εἶπε στὸν ἀδελφό του τὴν παραγγελία τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ παράδωκε ἔνα ραβδὸν ποὺ φανέρωνε τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ.

3. Οι δέκα πληγὲς τοῦ Φαραὼ

'Ο Μωϋσῆς μὲ τὸν Ἀαρὼν, δταν ἔφτασαν στὴν πρωτεύουσα τῆς Αἴγυπτου, παρουσιάστηκαν στὸ Φαραὼ καὶ τοῦ ἀνακοίνωσαν τὴ θέληση τοῦ Θεοῦ. Ν' ἀφήσῃ δηλαδὴ τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ πάρουν μαζί τους ὅλη τὴν κινητὴ περιουσία τους. 'Ο Φαραὼ πρόβαλε ἄρνηση καὶ τοὺς ἔδιωξε ἀπὸ τὸ παλάτι. Κι ὅχι μόνον αὐτό, ἀλλ' ἔδωκε διαταγὴ στοὺς ἀρχοντες νὰ κακομεταχειρίζωνται πιὸ πολὺ τοὺς Ἰσραηλίτες.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Μωυσῆς μὲ τὸν Ἀαρὼν πῆγαν πάλι στὸ παλάτι καὶ παραπονέθηκαν στὸ Φαραὼ γιὰ τὴν κακομεταχείριση τῶν Ἰσραηλίτων. Αὔτὸς ὅμως δὲ δεχόταν καμιὰ συζήτηση καὶ τοὺς εἶπε νὰ φύγουν ἀπὸ τὸ παλάτι. Τότε ὁ Ἀαρὼν, γιὰ νὰ δείξῃ τὴ δύναμη τοῦ Θεοῦ ἔρριξε κάτω τὸ ραβδὸν κι ἔγινε φίδι. Κατόπιν τὸ ξαναπῆρε κι ἔγινε πάλι ραβδό. Μὰ ὁ Φαραὼ, τυφλωμένος ἀπὸ τὸ πάθος, δὲν ἔδωκε σημασία στὸ θαῦμα.

"Γετερ' ἀπ' αὐτὰ ὁ Θεὸς ὀργίστηκε κι ἔστειλε στὴν Αἴγυπτο δέκα μεγάλα κακὰ ποὺ ὄνομάστηκαν «δέκα πληγὲς τοῦ Φαραώ». Οἱ ἐννιὰ πρῶτες πληγὲς ἦσαν:

Τὸ νερὸ τοῦ Νείλου ἔγινε κατακόκκινο σὰν αἷμα. 'Η

χώρα γέμισε ἀπὸ βατράχους, κουνούπια, σκύνιπες κι ἄλλα
ἔντομα. Τὰ ζῶα ψοφοῦσαν μὲ τὸ τίποτε κι οἱ ἄνθρωποι
ἀρρώσταιναν βαριά. Χαλάζι κατάστρεψε τὰ σπαρμένα χω-
ράφια κι οἱ ἀκρίδες ἔφαγαν ὅ,τι ἀπόμεινε. Στὸ τέλος βαθὺ

"Ἐρρίετε κάτω τὴν ραβδὸν του κι ἔγινε φίδι . . .

σκοτάδι σκέπασε τὴν χώρα ἐπὶ τρία δλόκληρα ἡμερόνυχτα.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Φαραὼ δὲν ἔννοοῦσε νὰ ὑπακούσῃ
στὴ θέληση τοῦ Θεοῦ. "Ετσι ὁ Θεὸς ἀναγκάστηκε νὰ στείλη
και τὴ δεκάτη πληγὴ ποὺ ἦταν πιὸ σκληρή. Σὲ μιὰ νύχτα
σφάγγηκαν ὅλα τὰ πρωτότοκα ἀγόρια τῶν Αἰγυπτίων. 'Αλλ'
ἄς δοῦμε πῶς ἔγινε ἡ μεγάλη αὐτὴ συφορά:

Σύμφωνα μὲ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, ὁ Μωϋσῆς εἰδόποιήσε-
τὶς οἰκογένειες τῶν Ἰσραηλίτῶν πῶς στὶς 14 τοῦ ἑβραϊκοῦ
μηνὸς Νισάν νὰ σφάξουν ἀπὸ ἔνα ἀρνί, νὰ τὸ ψήσουν καὶ νὰ
τὸ φᾶνε μὲ ἄζυμο ϕωμὶ καὶ χόρτα πικρά. Κατόπιν νὰ βά-
ψουν τὸ ἐπάνω μέρος τῆς ἑξώπορτας μὲ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνιοῦ
καὶ νὰ εῖναι ἔτοιμοι γιατὶ θὰ ἔφευγαν.

Οἱ Ἰσραηλίτες ἔκαμαν ὅπως τοὺς εἶπε ὁ Μωϋσῆς.
Πράγματι κατὰ τὰ μεσάνυχτα ἄγγελος Κυρίου ἔμπαινε
σ' ὅσα σπίτια δὲν ἦταν ἡ ἑξώπορτα βαμμένη μὲ αἷμα κι
ἔσφαξε ὅλα τὰ πρωτότοκα ἀγόρια τῶν Αἴγυπτίων. Με-
γάλῃ ἡ λύπη ἀπλώθηκε τότε σ' ὅλη τὴν Αἴγυπτο καὶ δὲν ὑ-
πῆρχε αἰγυπτιακὴ οἰκογένεια ποὺ νὰ μήν εἶχε νεκρό!

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Φαραὼ ἐπέτρεψε στοὺς Ἰσραηλίτες
νὰ φύγουν ἀπ' τὴν Αἴγυπτο καὶ νὰ πάρουν μαζί τους ὅ, τι μπο-
ροῦν. Ἀπὸ τότε οἱ Ἰσραηλίτες, γιὰ νὰ θυμοῦνται πῶς γλύ-
τωσαν ἀπὸ τὴ δουλείᾳ τῆς Αἴγυπτου, καθιέρωσαν τὸ *Πάσχα*
τῶν *Ἐβραίων* καὶ ἑορτάζεται κάθε χρόνο.

Κατὰ τὴ μεγάλη αὔτὴ ἑορτὴ, οἱ Ἰσραηλίτες σφάζουν
τὸ πασχαλιάτικο ἀρνὶ κι ἀλείφουν μὲ τὸ αἷμα του τὴν ἑξώ-
πορτα, ὅπως ἔγινε τὴ νύχτα τῆς *Ἐξόδου* ἀπὸ τὴν Αἴγυ-
πτο. Κατόπιν ψήνουν τὸ ἀρνὶ καὶ τὸ τρῶνε μὲ ἄζυμο ϕωμὶ καὶ
πικρὰ χόρτα.

4. Διάβαση τῆς Ἐρυθρᾶς Θάλασσας

‘Ο Μωϋσῆς μὲ τὸν Ἀαρὼν συγκέντρωσαν τότε τοὺς
Ἰσραηλίτες κι ὅλο αὐτὸ τὸ πλῆθος προχώρησε πρὸ τὰς
ἀνατολικά, μὲ κατεύθυνση πρὸς τὴν Ἐρυθρὰ Θάλασσα.
Μπροστὰ πήγαιναν οἱ μάχιμοι καὶ πίσω ἀκολουθοῦσαν τὰ
γυναικόπαιδα, οἱ γέροι κι ὅλα τὰ ζῶα τους. Στὸ δρόμο
τοὺς βοηθοῦσε ὁ Θεός. “Ἐτσι τὴ μέρα ἦταν συννεφιὰ γιὰ
νὰ μήν τοὺς καίη ὁ ἥλιος καὶ τὴ νύχτα μιὰ φωτεινὴ στήλη

ἀπὸ τὸν οὐρανὸν τοὺς φώτιζε, γιὰ νὰ μὴν χάσουν τὸ δρόμο.

Λίγες ἡμέρες ἀφ' ὅτου ἔφυγαν οἱ Ἰσραηλίτες, ὁ Φαραὼ εἶδε πῶς ἡ γῆ ἔμεινε ἔρημη ἀπὸ ἐργατικὰ χέρια καὶ μετάνοιωσε. "Εστείλε λοιπὸν στρατὸν νὰ τοὺς φθάσῃ καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ γυρίσουν πάλι στὴ χώρα του. "Οταν ὁ στρατὸς πλησίασε τοὺς Ἰσραηλίτες, ἐκεῖνοι εἶχαν φθάσει στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Τότε ὁ Μωϋσῆς, κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ, χτύπησε μὲ τὸ ραβδί του τὴ θάλασσα, ἀμέσως ἀνοίξε φαρδὺς διάδρομος καὶ πέρασαν ὅλοι, ἀπέναντι, χωρὶς νὰ βραχοῦν.

'Ο στρατὸς τῶν Αἰγυπτίων, βλέποντας διάδρομο μέσα στὴ θάλασσα, προχώρησε γρήγορα νὰ φτάσῃ τοὺς Ἰσραηλίτες. "Οταν πέρασε κι ὁ τελευταῖος Ἰσραηλίτης, ὁ Μωϋσῆς ἔναντι πηγήσε τὸ ραβδί του, τὰ νερά ἐνώθηκαν πάλι κι ὅλοι οἱ Αἰγύπτιοι ποὺ ἦσαν μέσα στὴ θάλασσα, πνίγηκαν.

Τὸ μεγάλο τοῦτο θαῦμα ἔκαμε τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ πιστέψουν πῶς ὁ Θεὸς τοὺς προστατεύει καὶ τὸν εὐχαρίστησαν γιὰ τὴ σωτηρία τους.

5. Πορεία στὴν ἔρημο

'Αφοῦ οἱ Ἰσραηλίτες ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα, ὁ Μωϋσῆς τοὺς ὁδήγησε στὰ δυτικὰ τῆς χερσονήσου Σινᾶ καὶ κατασκήνωσαν στὴν ἔρημο τῆς Πετραίας Ἀραβίας. Στὸ μεταξὺ σώθηκαν οἱ τροφές. "Αρχισαν λοιπὸν νὰ παραπονιοῦνται κατὰ τοῦ Μωϋσῆ ποὺ τοὺς πῆρε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ τοῦ ἔλεγαν νὰ τοὺς γυρίση πάλι ἐκεῖ. 'Ο Μωϋσῆς τοὺς ἔδινε θάρρος καὶ τοὺς ἔλεγε: «'Αφοῦ ὁ Θεὸς μᾶς βοηθησε νὰ περάσωμε τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα καὶ τώρα δὲ θὰ πάψῃ νὰ μᾶς βοηθάῃ».

'Ο Θεὸς ἀρχισε νὰ ρίχνῃ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν μιὰ γλυκιὰ τροφὴ σὰν λευκὸ σπόρο, τὸ μάννα καὶ τὸ εἶχαν ἀντὶ γιὰ

ψωμί. 'Ακόμη τους ἔστελνε κοπάδια ἀπὸ ὁρτύκια. Ἐκεῖνα ἔξαντλημένα ἀπὸ τὴν κούραση, ἐπεφταν κάτω, τὰ ἔπιαναν οἱ Ἰσραηλίτες καὶ τὰ ἔτρωγαν. "Ετσι ἔξασφάλισαν καὶ τὸ κρέας. Μὲ τὸ μάννα καὶ τὰ ὁρτύκια, οἱ Ἰσραηλίτες τρέφονταν στὴν ἔρημο ἐπὶ 40 χρόνια.

"Ἐπιαναν τὰ ὁρτύκια . . .

Τέλος ἔφτασαν σὲ μιὰ περιοχὴ ποὺ δὲν ὑπῆρχε νερό, κι ἀρχισαν νὰ γογγύζουν κατὰ τοῦ Μωϋσῆ. Ἐκεῖνος κατὰ διαταγὴ τοῦ Θεοῦ χτύπησε τότε τὸ ραβδὶ του τρεῖς φορὲς σ' ἓνα βράχο κι ἀμέσως πετάχτηκε ἄφθονο νερό. "Ανθρώποι καὶ ζῶα κόρεσαν τότε τὴ δίψα τους. Αφοῦ λοιπὸν περιπλανήθηκαν καὶ σ' ἄλλα μέρη τῆς ἔρήμου, ἔφτασαν κοντὰ στὸ δρός Σινᾶ κι ἐκεῖ κατασκήνωσαν.

6. Οι δέκα ἐντολές

Σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ὁ Μωυσῆς ἀνέβηκε στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Σινᾶ κι ἐκεῖ ἤκουσε τὸ Θεὸν νὰ τοῦ λέγῃ:

—Μωϋσῆ, εἶδες τὶ ἔχω κάμει ὡς τώρα γιὰ τὸ λαό σου!

Κατέβηκε ἀπὸ τὸ ὄρος μὲ τὶς δέκα ἐντολές

Θὰ κατεβῆς κάτω καὶ θὰ εἰπῆς ὅτι θὰ γίνουν οἱ πιὸ εὔτυχισμένοι ἀνθρωποι τῆς γῆς, ἀν φυλάξουν τὶς ἐντολές ποὺ θὰ τοὺς δώσω.

‘Ο πιστὸς Μωϋσῆς κατέβηκε τότε ἀπὸ τὸ ὄρος, κάλεσε τοὺς Ἰσραηλίτες, τοὺς ρώτησε ἀν δέχωνται νὰ τηροῦν τὶς ἐντολές τοῦ Θεοῦ κι ἐκεῖνοι συμφώνησαν. ‘Η συμφωνία

αὐτὴ Θεοῦ καὶ Ἰσραηλίτῶν ἐκεῖ στὸ ὄρος Σινᾶ, λέγεται Διαθήκη. Κι ἐπειδὴ ἔγινε σὲ πολὺ παλιὰ χρόνια, ἔμεινε μὲ τ' ὄνομα: Παλαιὰ Διαθήκη.

"Τοτερός ἀπ' αὐτὰ ὁ Μωϋσῆς εἶπε στοὺς Ἰσραηλίτες νὰ πλυθοῦν καλά, νὰ φορέσουν καθαρὰ ροῦχα καὶ νὰ νηστέψουν τρεῖς ἡμέρες. Τὴν τρίτη ἡμέρα τοὺς ὁδήγησε στοὺς πρόποδες τοῦ ὄρους κι αὐτὸς ἀνέβηκε στὴν κορυφή.

Τότε τὸ ὄρος σκεπάστηκε ἀπὸ πυκνὰ σύννεφα, ἀστραπὲς αὐλάκωσαν τὸν οὐρανὸν κι ἀκολούθησαν δυνατὲς βροντές. Νόμιζε κανεὶς πώς ὅλο τὸ ὄρος σειόταν. Οἱ Ἰσραηλίτες ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ φόβο τους. "Εξαφνα βλέπουν φλόγες νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν κορυφή, σάλπιγγες τῶν ἀγγέλων διαλαλοῦσαν τὴν παντοδυναμία τοῦ Θεοῦ κι ἡ βροντερή φωνή Του ἀκούστηκε νὰ λέη:

1. Ἔγὼ εἰμαὶ Κύριος ὁ Θεὸς ποὺ σὲ γλύτωσα ἀπὸ τὴ δουλεία τῆς Αἰγύπτου. Δὲ. Θὰ λατρεύης ἄλλο Θεό.
  2. Νὰ μὴ προσκυνᾶς καὶ νὰ μὴ λατρεύῃς τὰ εἴδωλα.
  3. Νὰ μὴν δρκίζεσαι χωρὶς σοβαρὸ λόγο, οὕτε ν' ἀναφέρης τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ γιὰ πράγματα ἀσήμαντα.
  4. Νὰ ἐργάζεσαι μόνο ἔξι ἡμέρες τὴν ἑβδομάδα. Τὸ Σάββατο ν' ἀναπαύεσαι καὶ νὰ τὸ ἀφιερώνῃς στὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ.
  5. Νὰ τιμᾶς τὸν πατέρα σου καὶ τὴ μητέρα σου γιὰ νὰ εἶσαι εὐτυχισμένος καὶ νὰ ζήσῃς πολλὰ χρόνια.
  6. Νὰ μὴν σκοτώνῃς ἄλλον ἄνθρωπο.
  7. Νὰ μὴν προσβάλῃς τὴν τιμὴ τοῦ ἄλλου.
  8. Νὰ μὴν κλέβῃς.
  9. Νὰ μὴν δρκίζεσαι ψέματα.
  10. Νὰ μὴν ἐπιθυμήσῃς ποτὲ ἔνα πράγματα.
- "Τοτερά ἡ φωνὴ ἔπαψε ν' ἀκούεται. 'Ο Μωϋσῆς ποὺ ἦταν ἀκόμη στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους, πῆρε γραμμένες ἐπάνω

σὲ δυὸ πλάκες τὶς δέκα ἐντολὲς νὰ τὶς φέρη στοὺς Ἰσραηλίτες Αὐτὸς ἦταν ὁ γραπτὸς νόμος τοῦ Θεοῦ. Ὁ Μωϋσῆς δὲν κατέβηκε ἀμέσως ἀπὸ τὸ ὄρος παρὰ ἔμεινε ἐκεῖ 40 ἡμέρες.

7. Ἡ ἀπιστία τῶν Ἰσραηλιτῶν

"Αμα οἱ Ἰσραηλίτες εἶδαν πῶς δὲ γύρισε ὁ Μωϋσῆς νόμισαν ὅτι χάθηκε. Ζήτησαν λοιπὸν ἀπὸ τὸν Ἀαρὼν νὰ τοὺς κάνῃ ἕνα εἴδωλο γιὰ νὰ τὸ προσκυνοῦν μὰ ἐκεῖνος δὲν συμφωνοῦσε. Στὸ τέλος ἀναγκάστηκε νὰ δεχθῇ κι ἔδωκε ἐντολὴ νὰ μαζέψουν τὰ χρυσᾶ κοσμήματα. "Ολα αὐτὰ τὰ ἔλυωσαν, ἔφτιασαν ἕνα χρυσὸ μοσχάρι καὶ τὸ προσκυνοῦσαν γιὰ Θεό.

'Ἐνῶ γίνονταν αὐτά, γύρισε κι ὁ Μωϋσῆς μὲ τὶς δυὸ πλάκες ποὺ εἶχαν τὶς δέκα ἐντολές. Μόλις ἀντίκρυσε τοῦτο τὸ Θέαμα, συγχύστηκε κι ἀπὸ τὴν ταραχὴν του οἱ πλάκες ἐπεσαν κάτω κι ἔσπασαν. Κατόπιν τὸ χρυσὸ μοσχάρι τὸ ἔκαμε κομμάτια καὶ τιμώρησε τοὺς πρωταίτιους μὲ θάνατο. "Οταν ἐκεῖνοι ἔλειψαν, ὁ λαὸς κατάλαβε πιὰ τὸ σφάλμα του καὶ μετανόησε.

'Ο Μωϋσῆς τότε ἀνέβηκε πάλι στὸ ὄρος καὶ ζήτησε συχώρεση ἀπὸ τὸ Θεὸν γιὰ ὃ, τι ἔγινε. 'Ο καλὸς Θεὸς σὰν εἶδε τὴν ἀληθινὴ μετάνοια τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ, τὸν συχώρεσε κι ἔδωκε στὸ Μωϋσῆς δυὸ νέες πλάκες ποὺ εἶχαν γραφτῇ σ' αὐτὲς οἱ δέκα ἐντολές. 'Ο Μωϋσῆς πῆρε μὲ σεβασμὸ τὶς πλάκες αὐτὲς κι ὅταν κατέβηκε κάτω τὶς τοποθέτησε σ' ἕνα ὠραῖο κιβώτιο, ξύλινο. Τὸ κιβώτιο αὐτὸ μὲ τὶς δέκα ἐντολὲς δύομάστηκε Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης.

"Οταν προχωροῦσαν, τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης μετάφεραν στὸν ὄμο τους οἱ ἱερεῖς. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ κατασκήνωσαν, τὴν ἔβαλαν σὲ εἰδικὴ σκηνὴ καὶ τὴν δύναμασαν Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου, ἐπειδὴ περιεῖχε τὸ κιβώτιο μὲ

τίς δέκα ἐντολές, ποὺ μαρτυροῦσαν τὴ συμφωνία τῶν Ἰσ-
ραηλιτῶν μὲ τὸ Θεό. Μπροστά στὴ Σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου,
ποὺ ἦσαν ὁ κινητὸς ναός τους, οἱ ἵερεῖς ἔκαναν τὶς θυσίες
στὸ Θεό. Πρῶτος ἀρχιερέας ἔγινε ὁ Ἀαρὼν.

8. Οἱ Ἰσραηλίτες κατασκοπεύουν τὴ Χαναὰν

Οἱ Ἰσραηλίτες, ποὺ εἶχαν πιὰ μείνει στὸ ὄρος Σινᾶ
ἔνα χρόνο, ἔφυγαν ἀπ' ἐκεῖ κι ὕστερα ἀπὸ μεγάλη ὁδοιπο-
ρία ἔφθασαν στὰ σύνορα τῆς Χαναάν. Μεγάλη ἦταν ἡ χαρά
τους γιατί ὕστερ' ἀπὸ τόσες περιπλανήσεις καὶ κινδύνους,
ποὺ κράτησαν 40 χρόνια, θὰ πατοῦσαν τὰ ἱερὰ χώματα τῆς
πατρίδας τους.

Πρὶν δὲ μποῦνε στὴ Χαναάν, ἐπρε-
πε νὰ ξέρουν τὶ ἄνθρωποι κατοικοῦσαν ἐκεῖ καὶ πῶς θὰ τοὺς
ὑποδέχονται. Τότε ὁ Μωϋσῆς διάλεξε δώδεκα μυαλωμένα
παλληκάρια, ἔνα ἀπὸ κάθε φυλή, τοὺς εἶπε νὰ μποῦνε μεσα
μὲ προφύλαξη καὶ νὰ κατασκοπεύσουν καλὰ ὅλη τὴ χώρα.
Μαζὶ μ' αὐτὰ ἦταν κι ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μὲ τὸν Χάλεβ.

Οἱ κατάσκοποι αὐτοὶ γύρισαν παντοῦ στὴ Χαναάν

Γύρισαν φέρνοντας στὸν ὄμο τους ἔνα πελώριο σταφύλι

κι ύστερα ἀπὸ 40 ἡμέρες γύρισαν φέροντας στὸν ὄμο τους
ἔνα πελώριο σταφύλι, γινομένο. Ἡ χώρα, λένε στὸ Μωϋσῆ.
εἶναι πολὺ εὔφορη καὶ γιὰ δεῖγμα τῆς εὐφορίας της φέραμε
τοῦτο τὸ σταφύλι. Οἱ κάτοικοι ὅμως εἶναι καλοὶ πολεμιστές
καὶ μεγαλόσωμοι κι ὅλες οἱ πόλεις τους ἔχουν ὀχυρωθῆ^{μὲ} ἰσχυρὰ φρούρια.

Σὰν ἀκούσαν αὐτὰ οἱ Ἰσραηλίτες ἀρχισαν νὰ διαμα-
ρτύρωνται κατὰ τοῦ Μωϋσῆ ποὺ τοὺς ξεσήκωσε ἀπὸ τὴν Αἴ-
γυπτο. Οἱ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μὲ τὸν Χάλεβ προσπαθοῦσαν
νὰ δῶσουν σ' ὅλους θάρρος κι ἐλεγαν:

—Μὴ φοβόσαστε ἀδέλφια! Ο Θεὸς ποὺ μᾶς βοήθησε ὥς
ἐδῶ, Αὐτὸς πάλι θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ πάρωμε τὴ γῆ τῶν
πατέρων μας.

Οἱ Ἰσραηλίτες ὅμως οὔτε ἤθελαν ν' ἀκούσουν γιὰ τὴ
Χαναάν κι ἐπιχείρησαν νὰ λιθοβολήσουν τὸ Μωϋσῆ καὶ
τὸν Ἀαρὼν. Στὸ τέλος ἐπαναστάτησαν καὶ ζητοῦσαν ἄλλον
ἀρχηγὸ γιὰ νά τοὺς ξαναπάγῃ στὴ Αἴγυπτο.

Ο Θεός τότε, παρουσιάστηκε στὸ Μωϋσῆ καὶ τοῦ εἶπε :

—Κανένας σας δὲν θὰ πατήσῃ στὴ Χαναάν! "Ολοι θὰ
γυρίζετε στὴν ἔρημο 40 χρόνια ἀκόμη κι ἐκεῖ θ' ἀφήσετε
τὰ κόκκαλά σας. Ἔξαίρεση θὰ γίνη στοὺς νέους ἀπὸ 20 χρο-
νῶν καὶ κάτω κι ἀπὸ τοὺς μεγάλους στὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ
καὶ τὸν Χάλεβ. Μόνον αὐτοὶ θὰ μποῦν στὴ Χαναάν.

"Τοτερ' ἀπ' αὐτὰ ὁ Μωϋσῆς ὁδήγησε τοὺς Ἰσραηλί-
τες πάλι στὴν ἔρημο τῆς Πετραίας Ἀραβίας, μακριὰ ἀπὸ
τὴν Χαναάν, κι ἐκεῖ περιπλανήθηκαν 40 χρόνια. Στὸ διάστημα
τοῦτο ὅλοι σχεδὸν οἱ μεγάλοι πέθαναν καὶ μόνο ὁ Μωϋσῆς
ζοῦσε. Ἡταν ὅμως πολὺ γερασμένος.

9. Νέα πορεία στὴν ἔρημο. Θάνατος τοῦ Μωϋσῆ

Ἐνῶ οἱ Ἰσραηλίτες περιπλανιόνταν στὴν ἔρημο τῆς

Πετραίας Ἀραβίας, πέθανε ὁ Ἄαρὼν σὲ ἡλικία 123 ἔτῶν.
Ἐτσι ὁ Μωϋσῆς ἔχασε τὸν πιὸ πολύτιμο συνεργάτη στὴν
κυβέρνηση τοῦ λαοῦ του.

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Ἄαρὼν, ὁ Μωϋσῆς ὀδήγησε τοὺς
Ἰσραηλίτες πρὸς τὴν Χαναὰν καὶ πλησίαζαν νὰ φτάσουν στὴ
Νεκρὰ θάλασσα. Στὸ δρόμο δὲν ἔβρισκαν νερό καὶ, σὰν νὰ μὴν
ἔφτανε αὐτό, εἶχαν σωθῆ καὶ τὰ τρόφιμα. Ἀπὸ τὴν στέρηση
αὐτὴ ὁ λαὸς βρῆκε εὐκαιρία νὰ διαμαρτυρηθῇ κατὰ τοῦ Μωϋ-
σῆ ποὺ τὸν θεωροῦσε ὑπαίτιο γιὰ ὅλη τὴν δυστυχία καὶ τὸ
θάνατο τόσων ἀνθρώπων στὴν ἔρημο.

Τότε ὁ Θεός, γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν ἀσέβεια τῶν Ἰσ-
ραηλιτῶν, ἔστειλε σ' αὐτοὺς φαρμακερὰ φίδια κι ὅσους
δάγκωναν πέθαιναν. Ἡ δοκιμασία αὐτὴ τοὺς ἔκανε νὰ με-
τανοήσουν καὶ ζήτησαν ἀπὸ τὸ Μωϋσῆ νὰ προσευχηθῇ
ἐκεῖνος γιατὶ αὐτοὶ ἥσαν ἀνάξιοι νὰ ἐπικαλεσθοῦν τὸ ὄνομα
τοῦ Κυρίου. Μετὰ τὴν προσευχὴν ὁ Μωϋσῆς, κατὰ διαταγὴ
τοῦ Θεοῦ, ἔφτιασε ἔνα χάλκινο φίδι, τὸ ἔστησε ἐπάνω σ'
ἔνα ξύλο καὶ εἶπε στὸ λαό: «Οποιος δαγκώνεται ἀπὸ φίδι,
θὰ κοιτάγῃ τὸ χάλκινο φίδι κι ἀμέσως θὰ θεραπεύεται».
«Οπως εἶπε ὁ Μωϋσῆς, ἔτσι ἔγινε καὶ σώθηκαν.

Οταν ἔφτασαν στὴ Μωάβ, ὁ Μωϋσῆς ἀνέβηκε στὴν
κορυφὴ ἐνὸς βουνοῦ κι ἀπὸ ἐκεῖ εἰδει τὸν ἀπλώνωνται μπροστά
του οἱ καταπράσινες πεδιάδες τῆς Χαναάν, ποὺ εἶναι πέ-
ρα ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη ποταμό. Εὐχαριστημένος ποὺ ἀξιώθη-
κε νὰ ιδῇ τὴν χώρα τῶν πατέρων του, κατέβηκε ἀπὸ τὸ
βουνό καὶ ὅρισε διάδοχό του τὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ.

Λίγο καιρὸ ἀπὸ τότε, πέθανε σὲ ἡλικία 130 χρονῶν.

10. Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Μωϋσῆ ὁ νέος ἀρχηγὸς Ἰησοῦς

τοῦ Ναυῆ ὁδήγησε τοὺς Ἰσραηλίτες κοντὰ στὸν Ἰορδάνη ποταμό. Μπροστὰ πήγαιναν οἱ ἵερεῖς μὲ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης, ἔπειτα ὁ στρατὸς καὶ πίσω τὰ γυναικόπαιδα.

"Οταν πλησίασαν στὸν Ἰορδάνη, τὸν βρῆκαν πλημμυρισμένο κι ἀδιάβατο. Τότε οἱ ἵερεῖς, κρατώντας τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης μπῆκαν πρῶτοι στὸ ποτάμι. Ἀμέσως δὲ Ἰορδάνης στὸ μέρος ἐκεῖνο χωρίστηκε στὰ δύο καὶ πέρασαν ὅλοι στὴν ἄλλη ὅχθη, χωρὶς νὰ βραχοῦν. Ἐπὶ τέλους πάτησαν τὰ ἵερὰ χώματα τῆς πατρίδας τους!

Οἱ Χαναναῖοι ἀντιστάθηκαν ἀλλ' ἔχασαν τὸ θάρρος τους κι ὑποχωροῦσαν. Προχωρώντας οἱ Ἰσραηλίτες ἔφτασαν στὴν πόλη Ἱεριχώ, ποὺ εἶχε δύναμι φρούρια καὶ τὴν περικύκλωσαν. Ἡ πολιορκία κράτησε ἑφτὰ μέρες. Τις ἔξη πρῶτες μέρες, κατὰ διαταγὴ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, οἱ ἵερεῖς μὲ τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης γύριζαν ἀπὸ μιὰ φορὰ τὴ μέρα γύρω στὰ τείχη καὶ τοὺς ἀκολουθοῦσαν οἱ σάλπιγκτές κι ὁ λαός.

Στὸ γύρο ὅμως τῆς ἔβδομης μέρας ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα: Μόλις ἀρχισαν οἱ σάλπιγγες, τρομερὸς σεισμὸς γκρέμισε τὰ τείχη κι οἱ Ἰσραηλίτες μπῆκαν στὴν πόλη. Τρομαγμένοι οἱ Χαναναῖοι ἀπὸ τὸ νέο θαῦμα, ἀρχισαν νὰ ὑποχωροῦν κι ἔτσι οἱ Ἰσραηλίτες κυρίεψαν κι ἄλλες πόλεις καὶ στὸ ἐσωτερικό. Τέλος ἔφτασαν στὴν πόλη Γαβαών, οἱ κάτοικοι της εὔκολα ὑποτάχτηκαν καὶ ὑποχρεώθησαν νὰ γίνουν σύμμαχοι τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τότε οἱ ἄλλοι Χαναναῖοι βασιλεῖς συγκέντρωσαν στρατὸ καὶ πολιορκοῦσαν τὴ Γαβαών. Ἡ μάχη ἦταν σκληρὴ καὶ διάρκεσε ὅλη τὴ μέρα, ἀλλὰ κανεὶς δὲ νικοῦσε. Ἐνῶ δὲ ἥλιος ἔγερνε κατὰ τὴ δύση. δὲ Ἰησοῦς τοῦ Ναύῆ παρακάλεσε τὸ Θεὸν νὰ παρατείνῃ τὴν ἡμέρα λέγοντας:

Μόλις άρχισαν οι σάλπιγγες, τρομερὸς σεισμός . . .

«Νὰ σταθῇ ὁ ἥλιος κατὰ τὴ Γαβαῶν κι ἡ σελήνη κατὰ τὸ φαράγγι Αἴλων».

Κι ἔγινε τότε ἄλλο θαῦμα! Ὁ ἥλιος ἔμεινε ἀκίνητος καὶ δόθηκε καιρὸς στὸν Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ νὰ ἐξολοθρέψῃ τοὺς ἔχθρούς του.

Μετὰ τὴ μάχη τῆς Γαβαῶν, ὁ στρατὸς τῶν Χαναναίων διαλύθηκε κι οἱ Ἰσραηλίτες ἔγιναν πιὰ κύριοι ὅλης τῆς Χαναάν. Κατόπιν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ μοίρασε μὲ κλῆρο τὴ χώρα στὶς δώδεκα φυλὲς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Λίγα χρόνια ἀπὸ τότε πέθανε κι ὁ Ἰδιος σὲ ἡλικία 110 χρονῶν.

Τότε οἱ Ἰσραηλίτες, μαζὶ μὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀρχηγοῦ τους, ἔθαψαν καὶ τὰ κόκκαλα τοῦ Ἰωσῆφ ποὺ εἶχαν φέρει ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο.

11. Ἰστορία τοῦ Ἰὼβ

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνη σὲ μιὰ πόλη τῆς Ἀσσυρίας, ζοῦσε ἔνας ἄρχοντας πλούσιος καὶ εὐσεβής. Λεγόταν Ἰὼβ κι εἶχε ἀποχτήσει ἑφτά γιους, τρία κορίτσια καὶ πλῆθος ὑπηρέτες. Ἡ μεγάλη περιουσία τοῦ Ἰὼβ ἀποτελεῖτο ἀπὸ χιλιάδες πρόβατα, καμῆλες κι ἄλλα ζῶα. Ζοῦσε λοιπὸν εὐτυχῆς ὁ ἄρχοντας αὐτὸς καὶ δὲν ἔπαιε νὰ δοξολογῇ τὸ Θεὸν γιὰ τὰ πολλὰ πλούτη καὶ τὴν εὐτυχία ποὺ τοῦ ἔδωκε.

‘Ο Θεὸς ὅμως, ποὺ πάντα δοκιμάζει τοὺς ἀνθρώπους, θέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν πίστη τοῦ Ἰὼβ καὶ τοῦ ἔστειλε μεγάλες συμφορές:

Μιὰ ἡμέρα ἔπεισε φωτιὰ ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κι ἔκαψε τὰ πρόβατα καὶ τὰ λειβάδια του. Κατόπιν ἥρθαν κακοὶ ἀνθρωποι, καὶ σκότωσαν τὰ παιδιά του καὶ τοὺς ὑπηρέτες του.

Σὰν εὔσεβής καὶ φρόνιμος ἀνθρωπος, ἀντὶ νὰ βλαστημήσῃ τὸ Θεό, τὸν δοξολογοῦσε κι ἔλεγε:

—‘Ο Θεὸς μοῦ τὰ ἔδωσε κι ὁ Θεὸς μοῦ τὰ πῆρε· ἃς εἶναι εὐλογημένο τ’ ὄνομά του!

Στὴν τόση δυστυχία του, ἔπειτα ἀπὸ λίγον καιρό, τὸν βρῆκε κι ἄλλο κακό: Ἀρρώστησε ἀπὸ λέπρα κι ὅλο τὸ σῶμα του γέμισε πληγές. Ἐπειδὴ ἡ λέπρα εἶναι κολλητική, ἀρρώστεια ἀναγκάστηκε νὰ μένη κατάμονος ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη.

Μολαταῦτα ὁ Ἰὼβ εἶχε μεγάλη ὑπομονὴ καὶ δὲ βαρυγγομοῦσε.

‘Η δυστυχισμένη γυναίκα του, ποὺ πάντα τὸν ἐπισκεφτόταν κάποια μέρα ἀκούοντας τὸν ἄντρα της νὰ δοξολογῇ τὸ Θεό, ἀπελπισμένη τοῦ λέει: πώς δὲν πρέπει νὰ περιμένη καλὸ ἀπὸ τὸ Θεό.

‘Ο Ἰὼβ τὴ μάλωσε γιὰ τὴν ὀλιγοπιστία της

Μιὰ μέρα τὸν ἐπισκέφθηκαν τρεῖς φίλοι του νὰ τὸν

παρηγορήσουν. Σὰν τὸν εἶδαν σ' αὐτὴ τὴν ἀθλια κατάσταση,
δάκρυσαν ἀπὸ τὴ λύπη τους κι ἔνας τοῦ λέει:

—Κάποια βαριὰ ἀμαρτία θὰ ἔχης κάμει Ἰώβ; γιὰ νὰ
σὲ τιμωρήσῃ ὁ Θέος τόσο αὐστηρά!

Ἐκεῖνος ὁ δυστυχισμένος διαμαρτυρόταν γι' αὐτὰ ποὺ
ἄκουε. Ἀγανακτησμένος λοιπόν, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ
του, καταράστηκε τὴν ἡμέρα ποὺ γεννήθηκε. Ἀμέσως ὅμως
κατάλαβε τὸ σφάλμα του καὶ ζήτησε συχώρεση ἀπὸ τὸ
Θεὸν γιὰ τὴ βλαστήμια ποὺ τοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χείλη του.

‘Ο Θεὸς βλέποντας τὴ μεγάλη πίστη καὶ τὴν ἀληθινὴ
μετάνοια τοῦ Ἰώβ, τοῦ ἔδωκε πάλιν τὴν ὑγεία του καὶ γύ-
ρισε στὸ σπίτι του. Κατόπιν ἀπόχτησε ἄλλους ἑφτὰ γιούς,
τρία κορίτσια καὶ διπλάσια περιουσία ἀπ' ὅ,τι εἶχε πρίν.

Τέλος πέθανε, γέρος πιά, μᾶλλον εὐχαριστημένος
ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα χρόνια τῆς ζωῆς του.

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΚΡΙΤΕΣ

1. Ἡ ἐποχὴ τῶν κριτῶν

Μετὰ τὴν κατάκτηση τῆς Χαναάν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλίτῶν, οἱ πιὸ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ντόπιους ἔφυγαν σ' ἄλλες χῶρες. Οἱ ἄλλοι ὑποτάχτηκαν καὶ ἐπειδὴ οἱ Χαναναῖοι ἦσαν εἰδωλολάτρες, σιγὰ-σιγὰ ἔγιναν εἰδωλολάτρες καὶ οἱ Ἰσραηλίτες.

Τοστερα ἀπ' αὐτὰ ὁ Θεὸς ἐγκατάλειψε τὸν περιούσιο λαό του, τοὺς Ἰσραηλίτες. Ἀπὸ τότε διάφοροι γειτονικοὶ λαοὶ πολὺ ἴσχυροί, οἱ Μαδιανίτες, οἱ Φιλισταῖοι καὶ ἄλλοι, ἀρχισαν νὰ μπαίνουν στὴ Χαναάν καὶ νὰ τὴ ρημάζουν.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ κράτησε ὥσπου ἐμφανίστηκαν μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ κριτὲς. Ἡ ἐποχὴ τῶν κριτῶν κράτησε 300 χρόνια καὶ σπουδαιότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἀναδείχθηκαν πέντε: Ὁ Γεδεών, ὁ Ἰεφθάε, ὁ Σαμψών, ὁ Ἡλὶ καὶ ὁ Σαμουήλ.

2. Ὁ Γεδεών

Ὁ Γεδεών καταγόταν ἀπὸ τὴ φυλὴ τοῦ Μανασσῆ γυιοῦ τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἦταν ἀπλὸς γεωργός, μὰ πολὺ εὐσεβῆς. Στὴν ἐποχὴ τοὺς οἱ Μαδιανίτες μπῆκαν στὴ Χαναάν καὶ, ἀνενόχλητοι ἀπὸ τοὺς Ἰσραηλίτες ποὺ εἶχαν καταφύγει στὰ βουνά, ἔκαναν στὴ χώρα μεγάλες καταστροφές. Μιά ἡμέρα, ἐκεῖ ποὺ ὁ Γεδεών ἀλεθεί σιτάρι στὸ μύλο, παρουσιάστηκε ὁ Θεὸς καὶ τοῦ εἶπε νὰ μαζέψῃ στρατό, γιὰ νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἔχθροὺς καὶ θὰ νικήσῃ.

Ο Γεδεών, ἀκούοντας τὴ φωνὴ τοῦ Κυρίου, κάλεσε

τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ εἶπε: «"Οποιος ἀγαπάει τὴν πατρίδα μας, ἐς ἔλθη μαζί μου".

Ἐτσι μαζεύτηκαν 10.000 περίπου Ἰσραηλίτες. Ὁ Γε-

Σπάνε τὶς στάμνες καὶ δρυμοῦν κατὰ τοῦ ἔχθροῦ

δεῶν διάλεξε τότε ἀπ' αὐτοὺς 300 παλληκάρια κι οἱ ἄλλοι ἔμειναν ἐφεδρεία. Στοὺς 300 ἄντρες ὁ Γεδεών ἔδωκε ἀπὸ μιὰ σάλπιγγα καὶ μιὰ στάμνα, ποὺ μέσα σ' αὐτὴν ἤταν καὶ μιὰ λαμπάδα ἀναμμένη. Κατόπιν τοὺς χώρισε σὲ τρία μέρη καὶ τοὺς εἶπε:

«"Οταν ἀκούσετε τὴ δική μου σάλπιγγα, ἀμέσως θὰ σπάσετε τὶς στάμνες καὶ μὲ σαλπίσματα καὶ φωνὲς θὰ ὁρμήσετε κατὰ τοῦ ἔχθροῦ, ποὺ τὴν ὥρα ἐκείνη θὰ κοιμᾶται».»

Πραγματικὰ ἔτσι κι ἔγινε. «Οταν πλησίασαν στὸ ἔχθρικὸ στρατόπεδο ὁ Γεδεών δίνει τὸ σύνθημα, σπάνε ὅλοι

τίς στάμνες κι ὅρμοῦν κατὰ τῶν Μαδιανιτῶν. Ἐκεῖνοι
ξύπνησαν τρομαγμένοι κι ἀπὸ τὰ σαλπίσματα καὶ τίς φωνὴς
νόμισαν ὅτι εἶχαν κυκλωθῆ ἀπὸ χιλιάδες στρατό. Ἀμέσως
λοιπὸν τρόβαλαν στὰ πόδια, ἀφήνοντας στὸ στρατόπεδο
τὰ ὅπλα κι ὅλα τὰ πράγματά τους.

‘Ο Γεδεών εἰδοποίησε τότε τὸν ἐφεδρικὸ στρατό, ποὺ
ῆταν ἔτοιμος, ὅλοι μαζὶ κυνήγησαν τοὺς ἐχθροὺς κι ἔτσι
λευθερώθηκε ἡ πατρίδα του.

“Τστερ” ἀπὸ τὴ λαμπρὴ αὔτὴ νίκη, ὁ Γεδεών κυβέρνη-
σε τὴ χώρα του 40 χρόνια, ὥσπου πέθανε δοξασμένος.

3. Ὁ Ἰεφθάε

“Τστερ” ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Γεδεών, οἱ Ἰσραηλίτες
ξέχασαν πάλι τὸν ἀληθινὸ Θεὸ κι ἔγιναν εἰδωλολάτρες.
‘Ο Θεὸς τότε γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ ἔστειλε ἄλλον ἐχθρό,
τοὺς Ἀμμωνίτες, κι ὑποδούλωσαν τοὺς Ἰσραηλίτες.

Σὰν εἶδε ὁ Θεὸς πῶς μετανόησαν, ἔστειλε ἄλλον κριτὴ
νὰ τοὺς σώσῃ, τὸν Ἰεφθάε. ‘Ο Ἰεφθάε, γενναῖο παλληκάρι
μὰ καὶ θερμὸς πατριώτης, ἦταν τότε ἐξόριστος γι ἀσήμαντη
ἀφορμή. Μιὰ ήμέρα ἐκεῖ ποὺ οἱ Ἰσραηλίτες συσκέφτονταν
πῶς θὰ διώξουν τοὺς ἐχθροὺς ἀπὸ τὴ Χαναάν, ὅλοι μὲ μιὰ
φωνὴ εἶπαν:

«Μόνο ὁ Ἰεφθάε εἶναι σὲ θέση νὰ μᾶς σώσῃ».

“Τστερ” ἔστειλαν ἀνθρώπους, στὸν Ἰεφθάε καί, ἀφοῦ
τοῦ ζήτησαν συγνώμη γιὰ τὴν ἄδικη ἐξορία, τοῦ λένε:

“‘Ο λαός μας, Ἰεφθάε, χρόνια τώρα ὑποφέρει ἀπὸ τοὺς
βάρβαρους Ἀμμωνίτες. ‘Η φωνὴ τῆς πατρίδας σὲ καλεῖ
νὰ τὴν σώσης».

“Αστραψαν τότε τὰ μάτια τοῦ παλληκαριοῦ! Ξωρὶς
νὰ παραπονεθῇ γιὰ τὸν ἄδικο κατατρεγμὸ τῶν πατριωτῶν

του, γύρισε στή Χαναάν κι ἀνάλαβε τὴν κυβέρνηση τῆς χώρας. Κατόπιν μάζεψε στρατό. Προτοῦ ἐπιτεθῆ κατὰ τοῦ ἔχθροῦ, προσευχήθηκε στὸ Θεὸν καὶ εἶπε πώς, ὅταν γυρίσῃ νικητής, θὰ θυσιάσῃ τὸ πρῶτο πρόσωπο τῆς οἰκογενείας του ποὺ θὰ βγῆ ἔξω νὰ τὸν προϋπαντήσῃ.

Πραγματικὰ δὲ Ἰεφθάε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἔδιωξε τοὺς ἔχθρούς καὶ γύρισε στὴν πρωτεύουσα του νικητής. Ἡ μοναχοκόρη του, ὅταν ἀκουσε πώς γυρίζει δὲ ἀγαπημένος πατέρας της, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴν πόλην νὰ τὸν συναντήσῃ. Μὰ σὰν τὴν εἶδε δὲ Ἰεφθάε, «δυστυχία μου!» ἀκούστηκε νὰ λέη κι ἔπεισε κάτω λιπόθυμος. «Οταν συνῆλθε, ἀποκάλυψε στὴν κόρη του τὸ μεγάλο ὄρκο ποὺ ἔδωκε καὶ τῆς εἶπε:

«Χρυσό μου παιδί! Ξέρεις πόσο σὲ ἀγαπῶ. Εἴμαι ὅμως ἀναγκασμένος νὰ κρατήσω τὸν ὄρκο μου, γιατὶ δὲ Θεὸς εἶναι ἐπάνω ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους».

«Μὴ στενοχωριέσαι καλέ μου πατέρα!» τοῦ λέει δὲ ἀγαθὴ κόρη. «Εἴμαι πρόθυμη γὰρ θυσιαστῶ γιὰ τὴν πατρίδα! Χωρὶς αὐτὴν δὲν ἀξίζει δὲ ζωή, δσο γλυκιὰ καὶ νᾶναι».

«Ετσι κι ἔγινε. Ἡ καλὴ κόρη πέθανε γιὰ τὴν πατρίδα. Εἶναι δὲ Ἰφιγένεια τῶν Ἰσραηλιτῶν.

4. Ὁ Σαμψὼν

Αφοῦ οἱ Ἰσραηλίτες ἀπελευθερώθηκαν ἀπὸ τοὺς Ἀμωνίτες, ἔμειναν γιὰ λίγον καιρὸ πιστοὶ στὸ Θεό. «Οσο ζοῦσε δὲ Ἰεφθάε. Κατόπιν ἔπεσαν στὴν εἰδωλολατρεία καὶ τὴν ἀμαρτία. Ἀπὸ τὴν μεγάλη διαφθορὰ δὲ στρατὸς ἔχασε τὴν μαχητικότητα ποὺ εἶχε κι δὲ χώρα ὑποδουλώθηκε σ’ ἐναν ἀλλοὶ σχυρὸ λαό, στοὺς Φιλισταίους. «Ετσι ἐπὶ 40 χρόνια οἱ Φιλισταῖοι λεηλατοῦσαν τὴν πλούσια χώρα καὶ βασάνιζαν τοὺς κατοίκους της, ὡσπου δὲ Θεὸς ἔστειλε ἄλλον κριτή, τὸ Σαμψών.

Σὲ ήλικία 18 χρονῶν ὁ Σαμψών εἶχε βρεθῆ στὸ δάσος, μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι του. Ἔξαφνα παρουσιάζεται μπρυστά του ἔνα λιοντάρι καὶ χύμηξε ἐπάνω του. Μὰ τὸ παλληκάρι μας δὲν τάχασε. Ρίχτηκε λοιπὸν ἐπάνω του, τόσφιξε στὴν ἀγκαλιά του, σὰν τὸν Ἡρακλῆ, καὶ τόπνιξε. Τὸ κατόρθωμα τοῦτο εὔκολα μαθεύτηκε κι ὅλοι θαύμαζαν τὸ Σαμψών.

"Οταν μεγάλωσε ἀκόμη ὁ Σαμψών ἔγινε τὸ φόβητρο τῶν Φιλισταίων γιατὶ πάντα τοὺς νικοῦσε, ὅσοι καὶ νὰ ἥταν.

'Η δύναμη τοῦ Σαμψών φώλιαζε στὰ μακριὰ μαλλιά του, ποὺ δὲν τὰ εἶχε κόψει ποτέ. Τὸ μυστικὸ αὐτὸ κατόρθωσε νὰ τοῦ τὸ ἀποσπάσῃ μὲ τρόπο μιὰ Φιλισταία γυναίκα, ἡ Δαλιδὰ καὶ τὸ μαρτύρησε στοὺς πατριῶτες της. Ἐκεῖνοι τῆς ἔταξαν τότε πολλὰ χρήματα καὶ μιὰ νύχτα, ποὺ ὁ Σαμψών κοιμόταν βαθιὰ, ἡ Δαλιδὰ τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιὰ σύρριζα. Κατόπιν μπῆκαν στὸ σπίτι οἱ Φιλισταῖοι, τὸν ἐπικασαν, μὰ αὐτὸς δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθῆ. Εἶχε χάσει πιὰ τὴ δύναμή του. 'Ωστόσο οἱ Φιλισταῖοι, ἐπειδὴ πάλι τὸν φοβόνταν, τὸν τύφλωσαν καὶ τὸν γύριζαν στὴν πόλη Γάζα γιὰ νὰ τὸν ἔξευτελίσουν. Κατόπιν τὸν ἔδεσαν μὲ χοντρὲς ἀλυσίδες καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ φυλακή.

"Ἐπειτα ἀπὸ ἔνα χρόνο οἱ Φιλισταῖοι εἶχαν μαζευτῆ στὸ μεγάλο ναό, γιὰ νὰ γιορτάσουν, τὸ θεό τους Δαγών. Ἐπάνω στὴ διασκέδαση, θυμήθηκαν τὸ Σαμψών καὶ τὸν ἔφεραν ἐκεῖ δεμένον, τὸν ἔβαλαν ἀνάμεσα σὲ δυὸ κολῶνες τοῦ ναοῦ καὶ τὸν ἔφτυναν νὰ τὸν ἔξευτελίσουν. "Ως τότε δμως εἶχαν μεγαλώσει κάμποσο τὰ μαλλιά του καὶ ξανάρθε ἡ δύναμή του.

'Ο Σαμψών δὲ μπόρεσε νὰ ὑποφέρῃ τοὺς ἔξευτελισμούς. Αφοῦ παρακάλεσε τὸ Θεὸν ἵνα τὸν βοηθήσῃ, ἀγκάλιασε μὲ τὰ γερὰ μπράτσα του τὶς δυὸ κολῶνες, στήριξε σ' αὐτὲς τὰ πόδια του καὶ εἶπε:

«"Ας πεθάνω μὲ τούς ἔχθρους τῆς πατρίδας μου!..»

Μόλις εἶπε αὐτὰ ἔσφιξε μ' ὅλη τὴ δύναμή του τὶς κολῶνες, ἔπεσαν κάτω κι ὁ ναὸς γκρεμίστηκε. Οἱ τρεῖς χι-

«Ας πεθάνω μὲ τούς ἔχθρους τῆς πατρίδας μου . . .

λιάδες Φιλισταῖοι, ποὺ ἤσαν ἐκεῖ, πλακώθηκαν τότε κάτω ἀπὸ τὰ ἑρείπια τοῦ ναοῦ.

Ἐτσι ὁ Σαμψών, βρῆκε ἔνδοξο θάνατο ἀλλ' ἐκδικήθηκε τοὺς ἔχθρους του. Εἶναι ὁ Ἡρακλῆς τοῦ Ἰσραήλ.

5. Ο Ήλι

"Επειτα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Σαμψών ἔγινε κριτὴς ὁ Ἡλί, που ἦταν κι ἀρχιερέας. Οἱ Ἰσραηλίτες ἀγαποῦσαν πολὺ τὸ νέον κριτή τους γιατὶ ἦταν δίκαιος κι ἀφοσιωμένος στὸ Θεό.

Ωστόσο εἶχε δυὸς παιδιὰ πολὺ κακὰ που ἀδικοῦσαν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κι οὕτε σέβονταν τὸ Θεό. Τὰ παιδιὰ αὐτὰ ὁ Ἡλί ἀγαποῦσε παράφορα καί, παρὰ τὰ σοβαρὰ ἐλαττώματα που εἶχαν, δὲν τὰ μάλωνε μήπως τὰ στενοχωροῦσε.

Ο Θεὸς που ἔβλεπε τὶς ἀδικίες καὶ τὴν ἀσέβεια τῶν παιδιῶν, εἰδοποίησε τὸν Ἡλὶ νὰ τὰ διορθώσῃ ἀλλ' ἡ μεγάλη ἀδυναμία που εἶχε στὰ παιδιά του δὲν τὸν ἀφῆνε ν' ἀκούσῃ τὴν ἐντολὴ τοῦ Κυρίου. "Ετσι ὁ Θεὸς τιμώρησε, πατέρα καὶ παιδιὰ, μὲ τὸν ἔξῆς τρόπο::

Σὲ κάποια μάχη τῶν Ἰσραηλιτῶν μὲ τοὺς Φιλισταίους, εἶχαν λάβει μέρος καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Ἡλί. Βαστοῦσαν τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης. "Εξαφνα σκοτώνονται καὶ τὰ δυὸ κι ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης ἔπεσε στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ.

"Ενας ἀγγελιοφόρος τρέχει τότε νὰ φέρῃ τὴ φρικτὴ εἰδηση στὸν Ἡλὶ που ἦταν καθισμένος στὸ θρόνο. Μόλις ὁ Ἡλὶ ἀκουσε τὸ θλιβερὸ μήνυμα, ἔχασε τὶς αἰσθήσεις του, ἔπεσε κάτω, χτύπησε βαριὰ καὶ πέθανε.

6. Ο Σαμουὴλ

Τὸν Ἡλὶ διαδέχθηκε ὁ Σαμουὴλ, που ἦταν ὁ τελευταῖος κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ μικρὸς ὁ Σαμουὴλ ἔμενε κοντὰ στὸν Ἡλί, ὁ ὅποῖος τοῦ εἶχε δώσει καλὴ ἀνατροφὴ καὶ τὸν ἔμαθε νὰ σέβεται τὸ Θεό. "Ετσι ὁ Σαμουὴλ ἔγινε σπουδαῖος ἀνθρωπος κι ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε τὸ χάρισμα νὰ εἰναι ἀρχιερέας, μὰ καὶ προφήτης μαζί.

Πρώτη φροντίδα τοῦ Σαμουήλ, ὅταν ἔγινε κριτὴς, ἦταν νὰ διώξῃ τοὺς Φιλισταίους ἀπὸ τὴν χώρα του. Συμβούλεψε τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ μετανοήσουν καὶ τοὺς ὑποσχέθηκε πῶς ὁ Θεὸς θὰ τοὺς βοηθοῦσε νὰ ἐλευθερωθῆ ἡ χώρα τους.

Οἱ Ἰσραηλίτες ἤκουσαν τὰ φρόνιμα λόγια τοῦ ἀρχηγοῦ τους καὶ μετανόησαν. "Γάρτερ" ἀπ' αὐτὸ πολέμησαν τοὺς Φιλισταίους, τοὺς ἔδιωξαν μακριὰ ἀπ' τὴν χώρα τους καὶ πῆραν πάλι τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης.

"Οταν πιὰ γέρασε ὁ Σαμουήλ, ὅρισε κριτὲς τὰ δυὸ παιδιά του ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ δέχθηκε ὁ λαός, γιατὶ αὐτὸ εἶχαν κάνει πολλὲς ἀδικίες. "Ετσι τοῦ ζήτησαν νὰ χρίσῃ βασιλιά, ὅπως εἶχαν καὶ οἱ γειτονικοὶ λαοί. 'Ο Σαμουήλ, ἀφοῦ πῆρε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸ Θεό, ἔχρισε τότε βασιλιὰ τὸ Σαούλ κι αὐτὸς περιορίστηκε στὰ καθήκοντα τοῦ ἀρχιερέα.

7. Ἡ ιστορία τῆς Ρούθ

Κατὰ τὴν ἐποχὴ τῶν κριτῶν τὰ χωράφια τῆς Χαναὰν δὲν ἔκαναν σιτάρι κι οἱ ἄνθρωποι πεινοῦσαν. Τότε πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κατοίκους ἀναγκάστηκαν νὰ φύγουν σ' ἄλλες χῶρες κι ἐκεῖ νὰ ζήσουν. "Ενας ἀπ' αὐτοὺς ἦταν κι ὁ Ἐλιμέλεχ, ἀπὸ τὴν Βηθλεὲμ τῆς Ιουδαίας. 'Ο Ἐλιμέλεχ πῆρε τὴ γυναίκα του Νωεμὶν μὲ τὰ δυὸ παιδιά του, ἐγκαταστάθηκαν στὴ γειτονικὴ χώρα Μωάβ κι ἐκεῖ ζοῦσαν μὲ τὴν ἐργασία τους.

"Ἐπειτα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ὁ Ἐλιμέλεχ κι ἡ Νωεμὶν πάντρεψαν τὰ παιδιά τους μὲ δυὸ φρόνιμα κορίτσια, τὴν Ὀρφὰ καὶ τὴ Ρούθ. Ἀργότερα πέθαναν ὁ Ἐλιμέλεχ καὶ τὰ δυὸ παιδιά. Ἡ Νωεμὶν τότε ἔμεινε μόνη μὲ τὶς νύφες της, ποὺ πολὺ τὴν ἀγαποῦσαν.

"Γάρτερ" ἀπὸ τὸ ἀτύχημα, ἡ Νωεμὶν θέλησε νὰ γυρίσῃ στὴ Βηθλεὲμ ποὺ ἔμεναν οἱ συγγενεῖς της. Κάλεσε λοιπὸν

τις νύφες της καὶ τοὺς εἶπε νὰ γυρίσουν πάλι στὰ σπίτια τους.

‘Η Ὁρφὰ ἀκουσε τὰ φρόνιμα λόγια τῆς πεθερᾶς της, πῆρε τὴν εὐχή της καὶ γύρισε στὸ σπίτι της. Ἡ Ρούθ ὅμως δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνη κι ἐπέμεινε νὰ τὴν πάρη μαζύ της.

‘Ἡ Νωεμὸν βλέποντας τὴν ἀφοσίωση τῆς νύφη της, τὴν πῆρε μαζύ της στὴ Βηθλεὲμ καὶ ζοῦσαν εὐτυχισμένες.

‘Ἡταν τότε ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ. Οἱ Ἰσραηλίτες εἶχαν μιὰ καλὴ συνήθεια. ‘Ἄφηναν τοὺς φτωχοὺς νὰ μαζεύουν στάχυα πίσω ἀπὸ τοὺς θεριστές, γιὰ νὰ ἔξοικονομοῦν τὸ ψωμί τους. ‘Ετσι κι ἡ Ρούθ, ἀφοῦ πῆρε τὴν ἀδειὰ ἀπὸ τὴν πεθερά της, πήγαινε στὰ θερισμένα χωράφια καὶ μάζευε στάχυα.

‘Ἐκεῖ στὴ Βηθλεὲμ ἦταν ἔνας πλούσιος καὶ πολὺ φιλάνθρωπος, ὁ Βοός. Μιὰ ἡμέρα ὁ Βοός πρόσεξε τὴν Ρούθ καὶ ἡ ἑργατικότητά της τοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωση. ‘Οταν μάλιστα ἔμαθε καὶ τὴν ιστορία της, ἔδωκε ἐντολὴ νὰ τὴν ἀφήνουν νὰ μαζεύῃ στάχυα κι ἐκεῖ ποὺ εἶναι χειρόβολα.

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἡ Ρούθ μάζεψε πολλὰ στάχυα κι ἔβγαλε ἀρκετὸ σιτάρι. Κατόπιν γύρισε εὐχαριστημένη στὸ φτωχικό της καὶ διηγήθηκε στὴν πεθερά της αὐτὰ ποὺ ἔγιναν.

‘Ἡ Ρούθ συνέχισε νὰ πηγαίνῃ στὰ χωράφια τοῦ Βοός γιὰ στάχυα κι ἐκεῖνος πρόσεξε ἀκόμη πώς ἦταν σεμνή, ἐνάρετη καὶ προκομμένη. ‘Ἐπειδὴ ἦταν ἀνύπαντρος, σκέφθηκε πώς μιὰ τέτοια γυναίκα θὰ ἦταν κατάλληλη γι αὐτὸν καὶ ζήτησε νὰ τὴν νυμφευτῇ. ‘Ἡ Νωεμὸν δέχθηκε κι ὁ γάμος ἔγινε μὲ μεγαλοπρέπεια στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Βοός. Κατόπιν ἐγκαταστάθηκε ἐκεῖ κι ἡ Νωεμὸν καὶ ζοῦσε εὐτυχισμένη.

‘Απὸ τὸ Βοός καὶ τὴν Ρούθ γεννήθηκε ὁ Ὦβήδ. ‘Απὸ τὸν Ὦβήδ ὁ Ἰεσαί, πατέρας τοῦ Δαβὶδ. ‘Απόγονος τοῦ Δαβὶδ, εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

ΠΕΜΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΤΩΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΩΝ

1. Ὅ Σαοὺλ

Καθώς γνωρίζομε, ὁ Σαοὺλ ἦταν ὁ πρῶτος βασιλιάς τῶν Ἰσραηλιτῶν κι ὅργάνωσε καλὰ τὸ κράτος του. "Ολοὶ ἀγαποῦσαν τὸ βασιλιά τους γιατὶ ἦταν πολὺ δίκαιος καὶ εὔσεβής. Ἔτσι μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ κατέρθωσε νὰ νικήσῃ ὅλους τοὺς ἔχθρούς καὶ ν' ἀποκτήσῃ μεγάλη δόξα. Σ' ὅλες τὶς ἀποφάσεις, ποὺ ἔπαιρνε, ζητοῦσε τὴ γνώμη τοῦ Σαμουὴλ κι ἀκουγε τὶς σοφεῖς καὶ φρόνιμες συμβουλές του.

Οἱ τόσες ὅμως νίκες κι ἡ δόξα, ἔκαναν τὸ Σαοὺλ ὑπερήφανο κι ἐγωστή. Κι ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλ' ἄρχισε νὰ μὴ σέβεται καὶ τὸ Θεὸν ποὺ τόσο τὸν εἶχε προστατέψει.

Ο γέρο-Σαμουὴλ πάντοτε ἥλεγχε τὴ διαγωγὴ τοῦ βασιλιᾶ καὶ τὸν συμβούλευε νὰ διορθωθῇ, γιατὶ ὁ Θεός τιμωρεῖ τὴν ἀσέβεια καὶ τὴν ἀχαριστία τῶν ἀνθρώπων. Ο Σαοὺλ ἀκουγε βέβαια μὲ προσοχὴ τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ γέροντα ἀλλὰ τὴν ἀλλη ἡμέρα τὰ ξεχνοῦσε.

Τέλος ὁ Θεὸς τὸν τιμώρησε γιὰ τὴν κακὴ διαγωγὴ του κι ἔγινε ὑπερβολικὰ μελαγχολικός. Οἱ γιατροὶ κι οἱ φίλοι του, γιὰ νὰ τὸν ἀνακουφίσουν, τοῦ σύστησαν νὰ παίρνη κάθε ἡμέρα στὸ παλάτι ἔναν κιθαρωδό, νὰ τὸν διασκεδάζῃ. Ο Σαοὺλ βρῆκε τὴ λύση αὐτὴ σωστὴ καὶ πῆρε στὸ παλάτι τὸ νεαρὸ βοσκὸ Δαβὶδ, παιδὶ τοῦ Ἰεσαὶ ἀπὸ τὴ Βηθλεέμ, καὶ τὸν διασκέδαζε μὲ τὴ λύρα του, παίζοντας διάφορους ψαλμοὺς καὶ ὥραῖα ἀσματα.

2. Δαβίδ καὶ Γολιάθ

Οἱ Φιλισταῖοι, σὰν ἔμαθαν πῶς ἀρρώστησε ὁ Σαούλ, κήρυξαν πάλι τὸν πόλεμο κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ Σαούλ συγκέντρωσε ἀμέσως στρατό, τὸν παράταξε στὸ ἀπέναντι βουνὸ καὶ τὰ δυὸ ἀντίπαλα στρατεύματα χωρίζονταν μὲν μιὰ μεγάλη κοιλάδα. Ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸ στρατόπεδο ἔβγαινε κάθε ἡμέρα ἕνας γίγαντας Φιλισταῖος πάνοπλος, ὁ Γολιάθ, καὶ προκαλοῦσε τοὺς Ἰσραηλίτες νὰ μονομαχήσουν μαζύ του. «Οποιος», ἔλεγε, «ἀπὸ τοὺς δυὸ νικήσῃ αὐτουνοῦ ὁ στρατὸς θὰ ἥταν νικητής».

Ὁ Σαούλ βλέποντας τὴν προσβολὴν αὐτήν, ὑποσχέθηκε πῶς θὰ ἔδινε τὴν κόρη του γιὰ γυναίκα σ' ἐκεῖνον ποὺ θὰ σκότωνε τό Γολιάθ. Ὁστόσο κανεὶς δὲν τολμοῦσε.

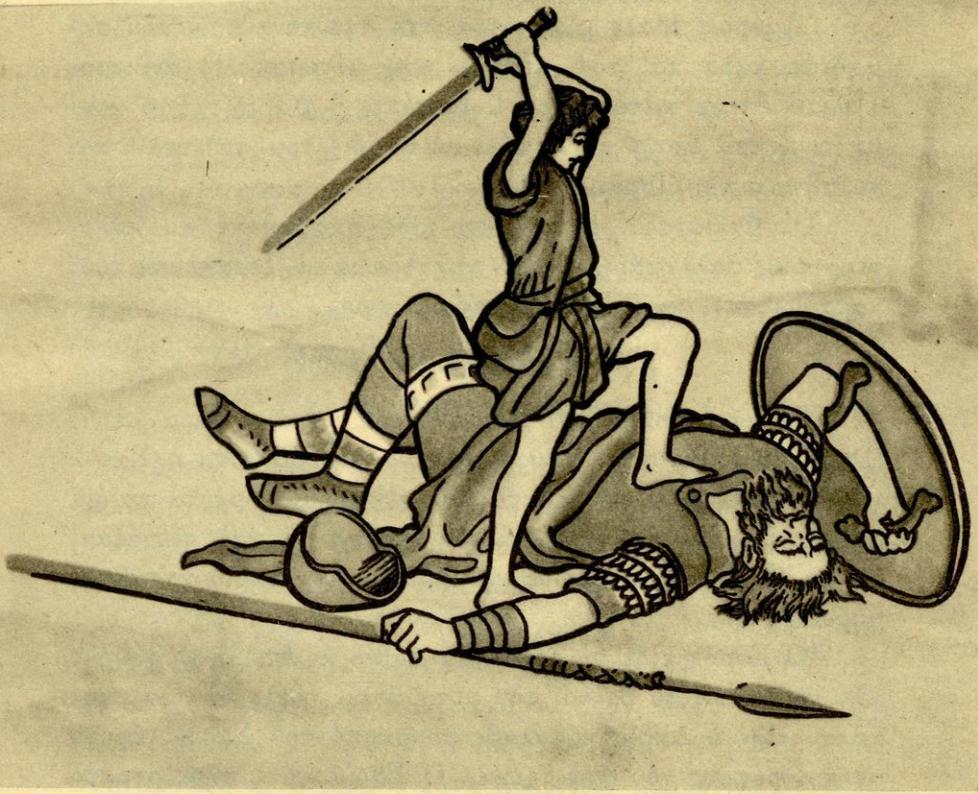
Μιὰ ἡμέρα ἤρθε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἰσραηλιτῶν ὁ Δαβὶδ φέροντας τροφὲς στὸ ἀδέλφια του, ποὺ πολεμοῦσαν, κι ἀκούσε τὶς ἀπειλὲς τοῦ Γολιάθ. Ζήτησε λοιπὸν τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸ Σαούλ γιὰ νὰ πολεμήσῃ αὐτὸς τὸ Γολιάθ.

«Δὲν μπορῶ παιδί μου νὰ σοῦ ἐπιτρέψω νὰ κάνης τέτοιο τόλμημα», λέει ὁ Σαούλ. «Φοβοῦμαι μήπως σκοτώθῃς ἀπὸ τὸ Γολιάθ ποὺ εἶναι δυνατὸς καὶ συνηθισμένος στὶς μονομαχίες. Ἐσὺ εἶσαι ἀκόμη νέος καὶ ἀπειρος».

«Ο Δαβὶδ σὰν νὰ πειράχτηκε ἀπ' τὰ λόγια αὐτὰ καὶ λέει: «Ἐγὼ βασιλιά μου μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἔσωσα πολλὲς φορὲς τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα μου ἀπὸ τὰ λιοντάρια καὶ τὶς ἀρκοῦδες. Καὶ τώρα πάλι μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θὰ σκοτώσω τὸν ἀπιστο καὶ ὑβριστὴ Γολιάθ!»

Ὁ Σαούλ θαύμασε τότε τὴν μεγάλη πίστη καὶ τὴ γεναιότητα τοῦ νέου κι ἔδωκε τὴν ἄδεια. Διάταξε μάλιστα νὰ τοῦ φορέσουν ἴσχυρὴ πανοπλία καὶ νὰ τὸν γυρίσουν σ' ὅλο τὸ στρατόπεδο νὰ πάρη θάρρος. Ὁ Δαβὶδ ὅμως πέταξε

τὰ ὅπλα γιατὶ δὲν ἦταν συνηθισμένος μ' αὐτά. Πῆρε λοιπὸν μιὰ σφεντόνα μὲ μερικὰ στρογγυλὰ λιθάρια κι ἔνα ραβδί καὶ προχώρησε στὸ Γολιάθ. Ἐκεῖνος ἀμα τὸν εἶδε νὰ

Τοῦ ἔχοψ τὸ κεφάλι μὲ τὸ ίδιο του τὸ σπαθί . . .

ἔρχεται μὲ τὴ σφεντόνα στὰ χέρι, τοῦ εἶπε κοροϊδευτικά :

«Γιὰ σκυλὶ μὲ πέρασες κι ἔρχεσαι μὲ τὴ σφεντόνα καὶ τὸ ραβδί;»

«Μὰ καὶ κάτι χειρότερο ἀπὸ σκυλί», ἀπάντησε ὁ Δαβίδ.

‘Ο Γολιάθ, ἀκούοντας αὐτά, εἶπε μιὰ βαριὰ βλαστήμια. Καὶ πρόσθεσε:

“Ελα καὶ θὰ δώσω τὸ κρέας σου νὰ τὸ φᾶνε τὰ σκυλιὰ καὶ τὰ ὄρνια!»

«Ἐσύ ἔρχεσαι μὲ ὅπλα κι ἐγώ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ποὺ τὸν βρίζης», ἀπάντησε μὲ τὸ ἴδιο θάρρος ὁ Δαβίδ.

Αμέσως ἔβαλε μιὰ πέτρα στὴ σφεντόνα του, τὸν σημάδεψε καλὰ καὶ τὸν πέτυχε στὸ μέτωπο. Οἱ ἀνίκητος Γολιάθ ἔπεσε κάτω νεκρός!. Κατόπιν ὁ Δαβίδ, πῆγε κοντά του, τοῦ ἔκοψε τὸ κεφάλι μὲ τὸ ἴδιο του τὸ σπαθὶ καὶ τὸ πῆγε στοὺς Ἰσραηλίτες.

Οἱ Φιλισταῖοι ἡμέρα εἶδαν πῶς σκοτώθηκε τὸ καλύτερό τους παλληκάρι, ἔφυγαν γρήγορα κι οἱ Ἰσραηλίτες τοὺς καταδίωξαν μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα τους.

3. Ἡ μεγαλοψυχία τοῦ Δαβὶδ

Τὸ κατόρθωμα τοῦ Δαυὶδ ἔφερε μεγάλη χαρὰ στοὺς Ἰσραηλίτες καὶ στὸ βασιλιά τους. “Οταν μάλιστα ὁ Σαούλ γύριζε νικητὴς μὲ τὸ στρατό του, οἱ γυναῖκες μὲ τὰ παιδιὰ βγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλη νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν καὶ φώναζαν:

“Ο Σαούλ σκότωσε χιλιάδες κι ὁ Δαβὶδ κατέβαλε μυριάδες!...».

Ο Σαούλ εἶδε τὴ δόξα τοῦ Δαβὶδ κι ἐπειδὴ φοβήθηκε μὴν τοῦ πάρη τὸ θρόνο, τὸν μισοῦσε κι ἥθελε νὰ τὸν σκοτώσῃ. Σὰν ὁ Δαβὶδ κατάλαβε τὸ σκοπό τοῦ Σαούλ, ἔφυγε μὲ συντρόφους του στὰ βουνά. Ο Σαούλ τότε πῆρε στρατὸ καὶ βγῆκε ἔξω στὰ βουνὰ νὰ τὸν σκοτώσῃ. Μιὰ μέρα βρῆκε μιὰ σπηλιὰ κι ἔπεσε νὰ κοιμηθῇ. Κατὰ τύχη στὴν ἴδια σπηλιὰ πῆγε κι ὁ Δαβὶδ μὲ τοὺς συντρόφους του κι εἶδαν τὸ Σαούλ νὰ κοιμᾶται.

“Ενας σύντροφός του τότε εἶπε στὸ Δαβὶδ νὰ σκοτώσουν τὸ Σαούλ, καθὼς κοιμᾶται, γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπ’ αὐτόν. Ο Δαβὶδ ἀρνήθηκε, λέγοντας πῶς δὲν εἶναι σωστὸ

νὰ κάμουν ἔνα τέτοιο ἔγκλημα γιατὶ ὁ Σαούλ εἶχε χρισθῆ βασιλιάς ἀπὸ τὸ Θεό. Ἀρκέστηκε μόνο νὰ κόψῃ ἔνα ὑφασμα ἀπ' τὸ φόρεμα τοῦ Σαούλ κι ἔψυγάν. Σὲ λίγη ὥρα ἔνπνησε ὁ Σαούλ κι ἀπὸ τὸ κομμένο φόρεμα κατάλαβε πῶς ὁ Δαβὶδ, ἐνῶ μποροῦσε, δὲ θέλησε νὰ τὸν σκοτώσῃ! Θαυμάζοντας λοιπὸν τὴ γενναία του πράξη, γύρισε στὴν πόλη. Ἀπὸ τότε ἔγιναν φίλοι κι ὁ Δαβὶδ γύρισε στὰ πρόβατά του.

Οἱ Φιλισταῖοι πάλι ἔκαναν πόλεμο μὲ τοὺς Ἰσραηλίτες καὶ σὲ μιὰ μάχη σκοτώθηκαν καὶ τὰ τρία παιδιά τοῦ Σαούλ. Αὐτὸς πληγώθηκε βαριά. Διάταξε τότε ἔναν ἀκόλουθό του νὰ τὸν σκοτώσῃ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ αἰχμάλωτος στὰ χέρια τῶν ἔχθρῶν του καὶ τὸν κακοποιήσουν. Ἐπειδὴ αὐτὸς ἀρνήθηκε, ἔβγαλε τὸ σπαθί του κι αὐτοκτόνησε.

4. Ὁ Δαβὶδ γίνεται βασιλιάς

Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Σαούλ καὶ τῶν παιδιῶν του, βασιλιάς τῶν Ἰσραηλίτῶν ἔγινε ὁ Δαβὶδ ποὺ ἦταν τότε 30 χρονῶν. Ἐπειδὴ ὁ Δαβὶδ ἦταν φρόνιμος κι εἶχε μεγάλη πίστη στὸ Θεό, ἀναδείχτηκε ἔνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους βασιλεῖς τῶν Ἰσραηλίτῶν καὶ στὰ χρόνια του τὸ κράτος ἀπόχτησε μεγάλη δόξα. Ἔτσι ἀφοῦ ὅργανωσε καλὸ στρατό, συνέχισε τὸν πόλεμο μὲ τοὺς ἔχθρους τοῦ λαοῦ καὶ κυρίεψε τὴν Ἱερουσαλήμ, ποὺ τότε τὴν κατεῖχαν οἱ Ἱεβουσαῖοι. Τὴ μεγάλη κι ἴστορικὴ αὐτὴ πολιτεία, ποὺ ἔγινε ἀργότερα κέντρο τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Δαβὶδ τὴν ὁχύρωσε καλά, τὴ στόλισε μὲ ὡραῖες οἰκοδομές καὶ τὴν ἔκαμε πρωτεύουσα τοῦ ἔνδοξου κράτους του. Κατόπιν ἔφτιασε μιὰ πολυτελέστατη σκηνὴ (Σκηνὴ τοῦ Μαρτυρίου) στὸ λόφο τῆς Ἱερουσαλήμ ποὺ λεγόταν Σιὼν κι ἐκεῖ μὲ μεγάλη πομπὴ μετάφερε τὴν Κιβωτὸ τῆς Διαθήκης. Κατὰ τὴν πομπὴ, αὐτὸς πήγαινε μπροστὰ κι ἔπαιζε τὴ λύρα του.

"Επειτα ἀπὸ κάμποσο καιρὸ δ Δαβίδ, ἔκαμε πόλεμο καὶ μ' ἄλλους ἐχθρούς, καὶ τοὺς νίκησε. Τὸ κράτος τῶν Ἰσραηλιτῶν ἔγινε τότε πòλὺ ἰσχυρὸ καὶ τὰ σύνορά του ἀρχιζαν ἀπὸ τὸν Εὐφράτη ποταμὸ κι ἔφθαναν ὡς τὴ Μεσόγειο θάλασσα.

' Η μεγάλη αὐτὴ δόξα ἀντὶ νὰ κάμη τὸ Δαβὶδ ὑπερήφανο, τὸν ἔκαμε περισσότερο εὔσεβῆ γιατὶ ἥξερε πῶς ὅλα ἔγιναν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Παντοδύναμου Θεοῦ.

Στὸ τέλος ὅμως τοῦ βίου του ὁ Δαβὶδ ἔπεσε σὲ βαρὺ ἀμάρτημα ἀλλὰ γρήγορα κατάλαβε τὸ σφάλμα του καὶ μετανόησε πικρά. Γιὰ νὰ συχωρεθῇ ἀπὸ τὸ Θεό, ἔγραψε ώραίους ψαλμοὺς μετανοίας καὶ συγνώμης ποὺ τοὺς ἀκοῦμε νὰ φύλλωνται στὴν ἐκκλησία. Λέγονται «Ψαλμοὶ τοῦ Δαβὶδ».

' Ο Θεὸς εἶδε τὴν ἀληθινὴ μετάνοια τοῦ Δαβὶδ καὶ τὸν συχωρεσε. Γιὰ τὸ ἀμάρτημά του ὅμως αὐτό, τοῦ εἶπε, θὰ δοκιμάσῃ μεγάλες θλίψεις καὶ στενοχώριες.

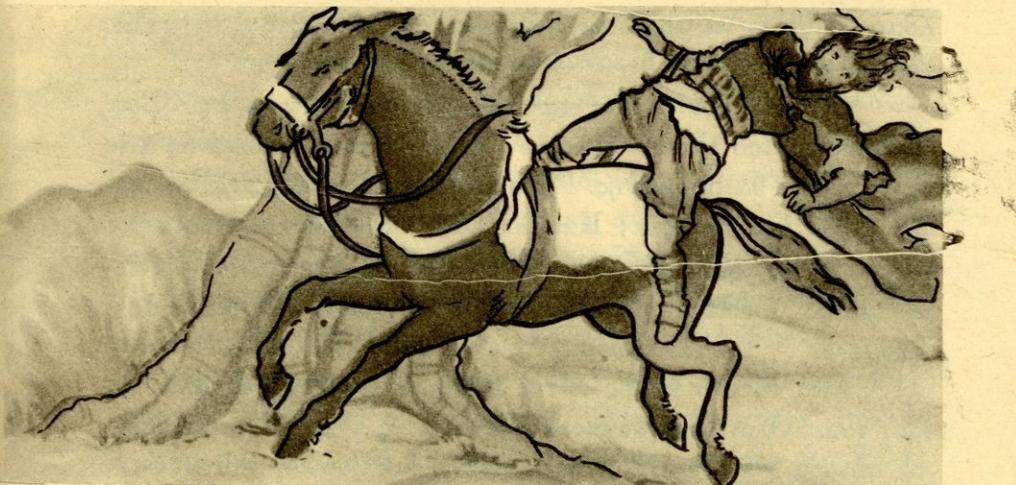
5. Ὁ Ἀβεσσαλὼμ

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς κι ἡ προφητεία τοῦ Νάθαν βγῆκε ἀληθινή. "Ἐνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Δαβὶδ ἦταν ὁ Ἀβεσσαλὼμ, νέος ὅμορφος καὶ μὲ ώραῖα μακριὰ μαλλιά. "Ομως ἦταν ἀχάριστος καὶ πολὺ φιλόδοξος. Κι ὅχι μόνο αὐτὸ ἀλλὰ κάθε ἡμέρα δημιουργοῦσε φιλονικίες μὲ τὸν πατέρα του καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ παλατιοῦ. 'Ο Δαβὶδ προσπαθοῦσε μὲ συμβουλές νὰ κάμη τὸ παιδί του νὰ διορθωθῇ, ἀλλ' αὐτὸ τίποτε.

"Ετσι μόλις ὁ Ἀβεσσαλὼμ μεγάλωσε, ἔκαμε ἐπανάσταση νὰ πάρη τὸ θρόνο τοῦ πατέρα του κι ἐπειδὴ δὲν πέτυχε τὸ σκοπό του, ἔφυγε μὲ τοὺς διπαδούς του στὰ βουνά. 'Ο Δαβὶδ ἔστειλε στρατὸ νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐπαναστάτες κι ἔδωκε διαταγὴ νὰ μὴ σκοτώσουν τὸν Ἀβεσσαλὼμ, ἢν τὸν ἔπιαναν.

Οι έπαναστάτες νικήθηκαν κι ό 'Αβεσσαλώμ ὅπως
ἔφευγε καβάλα νὰ σωθῇ, πέρασε κάτω ἀπὸ ἔνα δέν-
τρο καὶ μπλέχτηκαν τὰ μαλλιά του στὰ κλαδιά. 'Εκεῖ
ἔμεινε κρεμασμένος ὥσπου ἦρθαν οἱ στρατιῶτες καὶ τὸν
ἔπιασαν. Κατόπιν ἔφθασε ὁ στρατηγὸς Ἰωάβ ποὺ ἦταν προ-
σωπικὸς ἔχθρὸς του καὶ ξεχνώντας τὴ διαταγὴ τοῦ Δαβὶδ
τὸν σκότωσε.

"Οταν ἔμαθε ὁ Δαβὶδ πὼς σκοτώθηκε τὸ παιδί του,
χτυποῦσε τὸ στῆθος του ἀπὸ τὴ λύπη του καὶ κλαίγοντας

Πέρασε κάτω ἀπὸ ἔνα δένδρο καὶ μπλέχτηκαν τὰ μαλλιά του στὰ κλαδιά . . .
ἔλεγε: «'Αγαπημένο μου παιδί, καλύτερα νὰ πέθαινα ἐγὼ
παρὰ ἐσύ!...»

'Απὸ τότε ὁ Δαβὶδ ἦταν δυστυχισμένος καὶ κλο-
νίστηκε ἡ ὑγεία του. "Ετσι ἀφοῦ βασίλεψε 40 χρόνια
πέθανε σὲ ἡλικία 70 χρονῶν.

6 · Ο Σολομὼν

"Επειτα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Δαβὶδ ἔγινε βασιλιὰς τὸ
παιδί του ὁ Σολομὼν πού, παρ' ὅτι νέος, εἶχε γίνει κοσμο-

ξάκουστος για τη μεγάλη του φρονιμάδα και τὴν εύσέβεια.

“Οταν δὲ Σολομὼν ἀνέβηκε στὸ θρόνο, ἔκαμε στὸ λόφο Γαβαῶν θυσίᾳ στὸ Θεὸν 1000 σφάγια νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκαμε. Τὴν νύχτα παρουσιάστηκε δὲ Θεὸς στὸν ὑπνο του καὶ τοῦ λέει:

«Σολομών, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ σένα. Ζήτησέ μου, τὶ ἀπὸ τὰ τρία θέλεις νὰ σου δώκω: Δόξα, πλούτη, ἢ σοφία;»

«Ἐπειδὴ εἶμαι νέος, Κύριε», ἀπάντησε ταπεινὰ δὲ Σολομών, «θέλω νὰ μοῦ δώκης φρονιμάδα, νὰ κυβερνήσω καλὰ τὸ λαό μου».

‘Ο Θεὸς ἀκούοντας τὰ φρόνιμα αὐτὰ λόγια τοῦ Σολομῶντος, τοῦ εἶπε: «Σολομών, εἶσαι πολὺ μυαλωμένος ἄνθρωπος καὶ θὰ προκόψῃς. Γιὰ νὰ κάμης καλὰ τὸ καθῆκον σου σου δίνω καὶ τὰ τρία: Καὶ δόξα καὶ πλούτη καὶ σοφία».

«Σ’ εὐχαριστῶ Θεέ μου γιὰ τὰ χαρίσματα ποὺ δίνεις σ’ ἐμὲ τὸ δοῦλο σου», ἀπάντησε δὲ Σολομών. «Ἄς εἶναι δοξασμένο τ’ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰώνας τῶν αἰώνων».

‘Απὸ τότε δὲ καλὸς αὐτὸς βασιλιὰς κυβέρνησε καλὰ τὸ λαό του. “Ολοι ἡταν εὐχαριστημένοι κι ἡ φήμη εἶχε περάσει τὰ σύνορα τοῦ βασιλείου του. Μὰ ἡ δικαιοσύνη τοῦ φρόνιμου τούτου βασιλιᾶ, ἔμεινε γνωστὴ στὴν ἱστορία ἀπ’ αὐτὸ τὸ περιστατικό:

Σὲ κάποια πόλη δυὸ γυναῖκες ποὺ κατοικοῦσαν στὸ ἔδιο δωμάτιο, εἶχαν ἀπὸ ἔνα μωρὸ κι ἔμοιαζαν καταπληκτικά. Μιὰ νύχτα ἡ μιά, ἐκεῖ ποὺ κοιμόταν βαριά, χωρὶς νὰ τὸ θέλη πλάκωσε τὸ παιδί της καὶ πέθανε. Σὰν ξύπνησε κι εἶδε νεκρὸ τὸ παιδί της, τὸ ἔβαλε στὸ πλάγι στῆς ἀλληγῆς καὶ τῆς πῆρε τὸ δικό της.

Πρὶν καλὰ-καλὰ ξημερώσει, ἡ ἄλλη μητέρα ξύπνησε κι ἔκαμε νὰ θηλάσῃ τὸ παιδί της. Σὰν τὸ εἶδε ὅμως νεκρό,

τρόμαξε μὰ μόλις ἀναψε τὸ λυχνάρι εἶδε πώς τὸ δὲν ἦταν τὸ δικό της. Καὶ ζήτησε τὸ παιδί της. ἐπέμενε πώς τὸ ζωντανὸ παιδί ἦταν τὸ δικό λος κατάφυγαν στὸ βασιλιὰ νὰ λύση τὴ διο-

‘Ο Σολομὼν ἤκουσε μὲ προσοχὴ καὶ τὶς εἶχε μάρτυρες νὰ τὸν διαφωτίσουν. Σὰ σοφὸς ἦταν, διάταξε νὰ τοῦ φέρουν τὸ ξίφος καὶ λέει τιώτη.

«Κόψε τὸ ζωντανὸ αὐτὸ παιδὶ στὰ δυὸ καὶ μιὰ ἀπὸ μισό!»

Στὸ ἤκουσμα τῆς διαταγῆς αὐτῆς ἡ πραγματικὴ μητέρα γονατίζει μπροστὰ στὸ Σολομῶντα καὶ, κλαίοντας ἀποργόρητα, τοῦ λέει:

«Προκειμένου νὰ σφαγῇ τὸ παιδί μου, πολυχρονεμένε μου βασιλιά, δὲν πειράζει, ἀς τὸ πάρη αὐτή. Μοῦ φτάνει νὰ εἶναι ζωντανό κι ἀς βρίσκεται σὲ ξένα χέρια!...»

‘Ο σοφὸς βασιλιὰς δὲν ἄργησε τότε νὰ καταλάβῃ πώς τὸ ζωντανὸ παιδὶ ἦταν δικό της καὶ τῆς τὸ ἔδωκε.

‘Η βασιλεία τοῦ Σολομῶντος κράτησε 40 περίπου χρόνια κι ἦταν καθ’ ὅλα εἰρηνική. Ωραῖα ἀνάκτορα, πολλὰ δημόσια κι ἴδιωτικὰ μέγαρα, πλατεῖες, ἀγορὲς κι ἄλλα ἔργα πολιτισμοῦ κι ἔξωραϊστικά, στόλισαν τότε τὴν πρωτεύουσα κι ἄλλες πόλεις τοῦ βασιλείου του. Γι’ αὐτὸ ἡ ἐποχὴ αὐτὴ, στὴν ἴστορία τοῦ Ἰσραὴλ, λέγεται «Χρυσοῦς αἰώνας τοῦ Σολομῶντος» καὶ παραβάλλεται μὲ τὸν αἰώνα τοῦ δικοῦ μας Περικλῆ.

Σπουδαιότερο ὅμως ἔργο, ποὺ ἔκαμε τὸ ὄνομα τοῦ σοφοῦ κι εἰρηνικοῦ αὐτοῦ βασιλιᾶ ἀθάνατο κι ἅπλωσε τὴ φήμη του στὰ πέρατα τῆς γῆς, ἦταν ὁ περίφημος Ναὸς τοῦ Σολομῶντος.

ΕΚΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

1. Τὸ ἔργο τῶν προφητῶν

Για να έπαναφέρη ὁ Θεὸς τοὺς Ἰουδαίους στὸν καλὸ δρόμο, ἔστειλε σ' αὐτοὺς φωτισμένους ἄνδρες μὲ μεγάλῃ θρησκευτικῇ πίστῃ νὰ ἐλέγχουν τοὺς Ἰουδαίους γιὰ τὶς κακές τους πράξεις. Κάθε φορὰ λοιπὸν ποὺ οἱ Ἰουδαῖοι ἔπεφταν στὴν ἀμαρτία, τοὺς συμβούλευαν νὰ μετανοήσουν γιατὶ ἀλλιῶς θὰ τοὺς τιμωροῦσε ὁ Θεός.

Ἐπειδὴ οἱ ἄγιοι αὐτοὶ ἄνδρες εἶχαν τὸ χάρισμα ἀπὸ τὸ Θεὸν νὰ προλέγουν τὶ θὰ γίνη στὸ μέλλον, ὀνομάστηκαν προφῆτες. Μεγαλύτεροι προφῆτες ἦταν τέσσερεις: Ὁ Ἡλί, ὁ Ἡσαΐας, ὁ Ἱερεμίας καὶ ὁ Δαυὶήλ.

2. Ὁ προφήτης Ἡλίας

Ο προφήτης Ἡλίας ἔζησε τὸν ἔνατο αἰώνα π.Χ., ὅταν βασιλιάς τοῦ Ἰσραὴλ ἦταν ὁ εἰδωλολάτρης Ἀχαάβ. Τὸν περισσότερο καιρὸν ὁ Ἡλίας περνοῦσε στὴν ἐρημιὰ καὶ σπάνια κατέβαινε στὶς πόλεις. ᘾπειδὴ στὰ χρόνια του ὁ λαὸς μὲ τὸ βασιλιά του εἶχαν πέσει στὴν εἰδωλολατρεία, ὁ Ἡλίας παρουσιάστηκε στὸν Ἀχαάβ καὶ τοῦ λέει:

Βλέπω βασιλιά μου πῶς ἐσὺ κι ὁ λαὸς σου ξεχάσατε τὸν ἀληθινὸν Θεὸν καὶ πιστεύετε στὸν ψεύτικο Θεό, Βαάλ. Γιὰ τὸ λόγο τοῦτο δὲ θὰ βρέξῃ στὴ χώρα σου ἐπὶ τριάμισυ χρόνια κι ὁ λαὸς θὰ ὑποφέρῃ ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα.

"Τοστερ' ἀπ' αὐτὰ ὁ Ἡλίας πῆγε στὴν κοιλάδα Χοράθ ποὺ εἶναι κοντὰ στὸν Ἰορδάνη. Ἐκεῖ ζοῦσε καταμόναχος καὶ τὸν ἔτρεφε ἔνας κόρακας.

Πραγματικὰ ὅπως εἶπε ὁ Ἡλίας ἔτσι κι ἔγινε. Μόλις λοιπὸν ἔφυγε ἀπὸ τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ, ἀρχισε μεγάλη ξηρασία καὶ κράτησε τριάμισυ χρόνια. "Ανθρωποι καὶ ζῶα ὑπόφεραν ἀπὸ τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα καὶ ὅλα πιὰ εἶχαν μείνει κατάξερα. "Τοστερ' ἀπὸ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ Ἡλίας παρουσιάζεται πάλι στὸν Ἀχαάβ καὶ τοῦ λέει:

'Ο Θεὸς Βαάλ, ποὺ τὸν λατρεύεις, δὲν εἶναι ἀληθινὸς Θεὸς βασιλιά μου. Καὶ γιὰ νὰ σου ἀποδείξω ποιὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεὸς, θὰ κάνωμε τοῦτο: Θὰ σφάξετε δυὸ βόδια καὶ θὰ βάλετε τὸ καθένα ἐπάνω σὲ ἔύλα καὶ σὲ χωριστὸ βωμὸ. Κατόπιν θὰ βάλετε τοὺς ἵερεῖς τοῦ Βαάλ νὰ τὸν παρακαλέσουν ν' ἀνάψη ἡ φωτιὰ μόνη της. "Αν ἀνάψη, ὁ Βαάλ θὰ εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός. "Αν ὅχι, θὰ παρακαλέσω κι ἐγώ τὸ δικό μου Θεό.

'Ο Ἀχαάβ δέχτηκε κι ἔδωκε διαταγὴ νὰ συγκεντρωθοῦν ὁ λαὸς κι ὅλοι οἱ ἵερεῖς τοῦ Βαάλ σὲ ὄρισμένη τοποθεσία. "Οταν ἔγινε αὐτὸ, ἐσφαξαν δυὸ βόδια καὶ τὰ τοποθέτησαν σὲ χωριστοὺς βωμούς. Γονατιστοὶ τότε 450 ἵερεῖς τοῦ Βαάλ παρακαλοῦσαν τὸ Θεό τους πολλὲς ὥρες ν' ἀνάψη ἡ φωτιά, μὰ τίποτε. Κατόπιν γονάτισε κι ὁ Ἡλίας κι ὅταν τέλειωσε τὴν προσευχή του, ἡ φωτιὰ ἀναψε!

'Ο λαὸς βλέποντας τὸ θαῦμα πίστεψε στὸν ἀληθινὸ Θεὸ κι ἀμέσως ἀρχισε νὰ βρέχῃ.

'Ο Ἡλίας ἔκαμε κι ἄλλα θαύματα κι ὅλοι τὸν σέβονταν καὶ τὸν ἀγαποῦσαν. Στὸ τέλος κατέβηκε μὲ τὸ μαθητή του Ἐλισαῖο κοντὰ στὸν Ἰορδάνη. Στὸ δρόμο, ἔνα ἀμάξι ποὺ τὸ ἔσερναν δυὸ πύρινα ἄλογα, ἀρπάξε τὸν προφήτη Ἡλία καὶ τὸν ἀνέβασε στοὺς οὐρανούς. 'Η μνήμη του γιορτάζε-

ταὶ στὶς 20 Ἰουλίου καὶ τὰ ἐρημόκκλήσια, ποὺ ἀφιερώνονται σ' αὐτὸν, χτίζονται στὶς κορυφὲς τῶν λόφων.

3. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας

‘Ο Ἡσαΐας εἶναι ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους προφῆτες τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ. Στὴν ἐποχή του ἡ ἀσέβεια κι ἡ διαφθορὰ εἶχαν φθάσει σὲ μεγάλο βαθμὸν καὶ γι αὐτὸν κατηγοροῦσε τοὺς κακοὺς καὶ τοὺς εἰδωλολάτρες. Γνωρίζοντας δὲ Ἡσαΐας τὸ βαθύτερο νόημα τῆς θρησκείας, ἔλεγε στὸ λαό: «Ο Θεὸς δὲν εὐχαριστεῖται μὲ δῶρα καὶ προσευχὲς ἀλλὰ μὲ τὴν ἀληθινὴν πίστην καὶ μὲ καλές πράξεις». Δηλ., μ' ἔργα φιλανθρωπίας στοὺς δυστυχεῖς καὶ τοὺς πάσχοντες.

‘Ο Ἡσαΐας προφήτεψε πῶς οἱ Ἰουδαῖοι θὰ ὑποδουθοῦν ἀπ' ἄλλους λαούς, ἐπειδὴ ἥσαν ἀσεβεῖς. Ἀκόμη προφήτεψε τὴν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ καὶ μάλιστα μὲ κάθε λεπτομέρεια(ὅτι δηλ. θὰ γεννηθῇ ἀπὸ τὴν Παρθένο στὸ σπήλαιο, θὰ ὀνομασθῇ Ἐμμανουὴλ κ.λ.π.), τὴν διδασκαλία του τὰ πάθη καὶ τὴν ἀναστασή του. Ἐπίσης πολλὲς ἄλλες προφητεῖες κι ὅλες βγῆκαν ἀληθινές. “Ολες αὗτες οἱ ὡραῖες προφητεῖες τοῦ Ἡσαΐα εἶναι γραμμένες σ' ἕνα βιβλίο ποὺ λέγεται «Βιβλίο Προφητεῶν».

Τὴν μνήμην τοῦ προφήτη Ἡσαΐα γιορτάζομε στὶς 9 Μαΐου.

4. Ὁ προφήτης Ἰερεμίας

Μετὰ τὸν Ἡσαΐα φάνηκε ἄλλος προφήτης δὲ Ἰερεμίας γυιὸς ἰερέως ἀλλ’ αὐτὸς εἶχε τὸ χάρισμα νὰ προφητεύῃ ἀπὸ πολὺ νέος. Βλέποντας δὲ Ἰερεμίας τὸ λαὸν νὰ εἶναι βουτηγμένος στὴν ἀμαρτία, τὸν συμβούλευε νὰ γυρίσῃ στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ. Ἐπειδὴ, ὅταν ἥλεγχε τοὺς ἀσεβεῖς ὡς καὶ τὸ

βασιλιά τους Σαδέκιο, μεταχειριζόταν αύστηρὰ λόγια, τὸν ἔρριξαν σ' ἐνα λάκκο. Ἐκεῖ ἔμεινε μερικὲς μέρες νηστικὸς καὶ διψασμένος καὶ κατόπιν τὸν φυλάκισαν.

Ἄργοτερα ὁ βασιλιάς τῆς Βαβυλώνας Ναβουχοδονόσωρ ὑποδούλωσε τὸ κράτος τῶν Ἰουδαίων καὶ κατάστρεψε, ὅπως εἶχε προείπει ὁ Ἱερεμίας, τὰ τείχη τῆς Ἱερουσαλήμ. Ὁ Ναβουχοδονόσωρ ἔβγαλε τότε τὸν Ἱερεμία ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ τοῦ πρότεινε νὰ τὸν στείλῃ στὴν Βαβυλώνα ὅπου θὰ ἔπαιρνε μεγάλα ἀξιώματα. Ὁ Ἱερεμίας ὅμως ἀρνήθηκε κι ἔμεινε ἐκεῖ μὲ τοὺς λίγους πατριῶτες του.

Σχεδὸν κάθε ἡμέρα, ἐκεῖ μπροστὰ στὰ ἑρείπια τῆς Ἱερουσαλήμ, θρηνοῦσε τὸ χαμό της μὲ λυπητερὰ μοιρολόγια. Αὐτὰ εἶναι γραμμένα σ' ἐνὰ βιβλίο τῆς Βίβλου ποὺ λέγεται «Θρῆγοι τοῦ Ἱερεμίᾳ» καὶ θεωρεῖται ἀπὸ τὰ καλύτερα βιβλία τῆς Ἰουδαϊκῆς Φιλολογίας.

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς «Θρήγους», ὁ Ἱερεμίας ἔγραψε καὶ τὸ πρόφητικὸ βιβλίο «Προφητεῖαι» ποὺ περιέχει διάφορες προφητεῖες.

5. Ὁ προφήτης Ἰεζεκιὴλ

Ο προφήτης Ἰεζεκιὴλ γεννήθηκε τὸ 620 π.Χ. κι ἦταν σύγχρονος τοῦ Ἱερεμίᾳ. Ο πατέρας του ἦτιν ἱερέας στὸ Ναὸ τοῦ Σολομῶντος.

Οταν τὰ Ἱεροσόλυμα πάρθηκαν ἀπὸ τὸ Ναβουχοδονόσορα, ὁ Ἰεζεκιὴλ ὀδηγήθηκε μὲ ἄλλους ὅμηρους στὴ Βαβυλώνα. Ἐκεῖ ἥρχισε νὰ προφητεύῃ διάφορες προφητεῖες κι ἔδινε θάρρος στοὺς πατριῶτες του.

Ο Ἰεζεκιὴλ, προφήτευσε ἀκόμη πῶς ὁ Χριστὸς θὰ φέρῃ στὸν κόσμο τὴν Καινὴ Διαθήκη. Αὐτὴ δὲ θ' ἀνήκη μόνο στοὺς Ἰουδαίους ἀλλὰ σ' ὅλα τὰ ἔθνη, γιατὶ ὁ Θεὸς

είναι αἰώνιος βασιλιάς ὅλου τοῦ κόσμου.

Οἱ Ἰουδαῖοι ἔκει στὴ Βαβυλώνα τιμοῦσαν τὸν προφήτη τους καὶ τὸν ἄκουγαν. Σύμφωνα μὲν μιὰ παράδοση κάποιος ἀρχοντας τῶν Ἰουδαίων, ποὺ τὸν κατάκοινε γιὰ τὶς παρανομίες του, σκότωσε τὸν Ἱεζεκιὴλ. Οἱ Ἰουδαῖοι θρήνησαν τὸ θάνατο τοῦ προφήτη τους καὶ τὸν ἔθαψαν μ' εὐλόγεια.

6. Ὁ προφήτης Δανιήλ

Μαζὶ μὲ τὶς τόσες χιλιάδες αἰχμαλώτους ποὺ πῆρε ὁ Ναβουχοδονόσωρ στὴ Βαβυλώνα, ἦταν κι ὁ προφήτης Δανιήλ, μὲ τρεῖς ἄλλους θαυμάσιους νέους, τὸν Ἀζαρία, τὸν Ἀραρία καὶ τὸ Μιοσαήλ. Καὶ τοὺς τέσσερες αὐτοὺς νέους ὁ Ναβουχοδονόσωρ πῆρε στὸ παλάτι καὶ τοὺς μόρφωσε μὲ τοὺς καλύτερους δασκάλους, γιὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ κράτους του. "Ετσι ὁ Δανιήλ, ποὺ ἦταν προφήτης, ἔμενε στὸ παλάτι κι ἀργότερα ἀνάλαβε τὴ διοίκηση τῆς Βαβυλώνας. Οἱ ἄλλοι τρεῖς πῆραν κι αὐτοὶ μεγάλα ἀξιώματα κι ὁ βασιλιάς τοὺς ἐκτιμοῦσε πολύ.

Οἱ Βαβυλώνιοι ὅμως ἀξιωματοῦχοι κι οἱ αὐλικοί, ζήλευαν πολὺ τοὺς τρεῖς νέους Ἰουδαίους ποὺ εἶχαν τὴν εὔνοια τοῦ βασιλιᾶ καὶ σχεδίαζαν νὰ τοὺς καταστρέψουν. Ἐτοίμασαν λοιπὸν μιὰ διαταγή, ποὺ τὴν ὑπόγραψε ὁ βασιλιάς, κι ἔγραψε νὰ συγκεντρωθῇ ὁ λαὸς στὸ ναὸ τοῦ ψεύτικου θεοῦ Βήλου (Ἡλίου), νὰ προσκυνήσῃ μιὰ χρυσή εἰκόνα του. Ἐπειδὴ ἤξεραν ὅτι οἱ τρεῖς νέοι είναι πιστοὶ στὸ δικό τους Θεὸ καὶ δὲ θὰ προσκυνοῦσαν τὴν εἰκόνα τοῦ θεοῦ Βήλου, ἡ διαταγὴ ἔγραψε πώς ὅποιος δὲν προσκυνήσῃ θὰ ριχνόταν σ' ἕνα φλογερὸ καμίνι. Ὁ Δανιήλ ποὺ θὰ μποροῦσε νᾶ τοὺς σώσῃ, ἔλειπε σ' ἄλλη πόλη κι οὕτε τὸν εἰδοποίησαν νὰ πα-

ρευρισκεται στὸ προσκύνημα τῆς εἰκόνας τοῦ θεοῦ Βήλου.

Τὴν δρισμένη λοιπὸν ἡμέρα συγκεντρώθησαν οἱ ἐπίσημοι κι ὁ λαὸς στὸ ναό. Μόλις ἀκούστηκαν οἱ σάλπιγγες νὰ ἥχοιν, ὅλοι ἔπεσαν καὶ προσκύνησαν τὴν εἰκόνα καὶ μόνον οἱ τρεῖς νέοι στέκονταν ἀκίνητοι.

"Ἐκπληκτος ὁ Ναβουχοδονόσωρ διατάσσει τοὺς νέους νὰ προσκυνήσουν, μὰ ἐκεῖνοι ἀρνήθηκαν λέγοντας πὼς ἡ θρησκεία τους ἀπαγορεύει νὰ πρόσκυνοῦν τὰ εἴδωλα τῶν φεύτικων θεῶν, παρὰ μόνο τὸν ἀληθινὸν Θεὸν τῶν πατέρων τους.

'Η θαρραλέα αὐτὴ ἀπάντηση τῶν τριῶν Ἰουδαίων, προκάλεσε τὴν ἀγανάκτηση τοῦ λαοῦ κι ἐτοι ὁ Ναβουχοδονόσωρ διάταξε καὶ τοὺς ἕρριξαν στὸ φλογερὸ καμίνι νὰ καοῦν. Τὴν στιγμὴν ἐκείνη ἀόρατος ἄγγελος στάθηκε ἀναμεσά τους, τοὺς προφύλαγε ἀπὸ τὶς φλόγες καὶ τὸ καμίνι ἔγινε δροσερό. Οἱ τρεῖς νέοι, περικυκλωμένοι τότε ἀπὸ τὶς φλόγες, ἔψαλλαν γλυκύτατους ὑμνους καὶ δοξολογοῦσαν τὸ Θεό.

"Ολοι σάστισαν μ' αὐτὸ ποὺ ἔβλεπαν τὰ μάτια τους. 'Απίστευτο, μὰ ἀληθινό. Βουβὸς ἀπὸ τὸ θαῦμα ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἔκαμε νεῦμα στοὺς δημίους κι ἔβγαλαν τοὺς νέους ἀπὸ τὴ φωτιά. Τὰ πρόσωπα τῶν τριῶν ἀστράφταν ἀπὸ τὴ χαρά, ὁ βασιλιὰς τοὺς συγχάρηκε γιὰ τὴ σωτηρία τους καὶ τοὺς ἔδωκε μεγαλύτερα ἀξιώματα.

7. Ο Δανιὴλ στὸ λάκκο τῶν λιονταριῶν

"Γετερ' ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ναβουχοδονόσορα ἔγινε βασιλιὰς τῶν Βαβυλωνίων ὁ γιὸς του Βαλτάσαρ κι ἦταν ἀσεβῆς στὸ Θεὸν ποὺ πίστευε τελευταῖα ὁ πατέρας του. Γι αὐτὸ ὁ Θεὸς τὸν τιμώρησε. "Ἐτοι ὁ βασιλιὰς τῆς Περσίας Δαρεῖος κατάλαβε τὴ Βαβυλώνα καὶ μαζὶ μ' ἄλλους αἰχμαλώτους ἔσφαξε καὶ τὸ βασιλιὰ Βαλτάσαρ.

Σὰν ἐγκαταστάθηκε στὴ Βαβυλώνα ὁ Δαρεῖος, γνώρισε τὸ Δανιὴλ κι ἐπειδὴ τὸν ἐξετίμησε δὲν τὸν πείραξε. Κι ὅχι μόνο αὐτὸν ἀλλὰ τοῦ ἔδωκε μεγάλη θέση στὸ κράτος. Τὸν ἔκαμε ὑπουργό, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα. 'Ο Δανιὴλ ἔκανε καλὰ τὴ δουλειά του γιατὶ ἦταν φωτισμένος ἄνθρωπος καὶ πολὺ δίκαιος.

Οἱ ἀξιωματοῦχοι ὅμως Πέρσες κι οἱ αὐλικοί, ζήλεψαν τὴ δόξα τοῦ Δανιὴλ καὶ τὸν συκοφάντησαν στὸ βασιλιὰ ὅτι δὲ σέβεται τὶς διαταγές του. 'Εκεῖνος πίστεψε καὶ τὸν ἔρριξε σ' ἓνα λάκκο ποὺ ὑπῆρχαν ἐφτὰ λιοντάρια. 'Ο Θεὸς ὅμως δὲν ἀφῆσε τὸ Δανιὴλ νὰ χαθῇ. 'Αμέσως ἔστειλε ἀόρατο ἄγγελο, ἔκλεισε τὰ στόματα τῶν λεονταριῶν κι ἔκεινα ἔγιναν ἡμερα καὶ ἥσυχα. 'Ο Δανιὴλ γονατίστηκε τότε, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ λιοντάρια, ἔψαλλε γλυκύτατους ὕμνους καὶ δόξαζε τὸ Θεὸν ποὺ τὸν ἔσωσε.

'Ο Δαρεῖος βλέποντας τὸ θαῦμα, κατάλαβε τὸ σφάλμα του. Διάταξε τότε νὰ βγάλουν τὸ Δανιὴλ ἀπὸ τὸ λάκκο καὶ νὰ ρίξουν ἐκεῖ τοὺς συκοφάντες του. Πρὶν καλά-καλὰ πέσουν ἔκεινοι στὸ λάκκο, τὰ λιοντάρια ἔπεσαν ἐπάνω τους καὶ τοὺς κατασπάραξαν.

"Υστερὸν ἀπὸ τὸ Δανιὴλ ἀποκαταστάθηκε στὴ θέση του κι ἔγραψε πολλὲς προφητεῖες. 'Ο ἵδιος προφήτεψε πώς τὸ περσικὸ κράτος θὰ καταλυθῇ ἀπὸ τὸ Μεγάλο Ἀλέξανδρο καὶ πώς ὑστερὸν ἀπὸ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι θὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους.

'Η Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴ μνήμη τοῦ προφήτη Δανιὴλ στὶς 17 Δεκεμβρίου.

8. Ὁ Ἰωνᾶς

'Ο Ἰωνᾶς ἔζησε 300 περίπου χρόνια πρὶν ἀπὸ τὸ Δα-

νιὴλ καὶ καταγόταν ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ζαβουλών. Τὴν ἐποχὴν
ἐκείνη οἱ Ἀρσύριοι εἶχαν πέσει στὴν ἀσέβεια καὶ τὴν ἀμαρ-
τία. Ὁ Θεὸς παράγγειλε στὸν Ἰωνᾶ νὰ πάη στὴ Νινεύη,
πρωτεύουσα τῶν Ἀσσυρίων, νὰ ἐπαναφέρῃ τοὺς κατοίκους
στὸ σωστὸ δρόμο.

Ο Ἰωνᾶς ὅμως φοβήθηκε τοὺς Νινευῆτες κι ἀντὶ νὰ
πάη στὴ Νινεύη, μπῆκε σ' ἕνα πλοῖο καὶ ταξίδευε γιὰ τὴν
Ἰσπανία. Ὁ Θεός, βλέποντας τὴν παρακοὴ τοῦ Ἰωνᾶ, ἔστει-
λε μεγάλη τρικυμία στὴ θάλασσα καὶ τὸ πλοῖο κινδύνεψε νὰ
βουλιάξῃ.

Τὸ πλήρωμα τοῦ πλοίου παραξενεύτηκε γιὰ τὴν ἀπρό-
οπτη αὐτὴ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ κι ἔκανε προσευχὴ στὸ
Θεὸν νὰ πάψῃ ἡ τρικυμία. Ἡ τρικυμία ὅμως ἔξακολουθοῦσε
καὶ μάλιστα μὲ μεγαλύτερη δρμή. Τότε κατάλαβαν πώς
κάποιος ἀπὸ τοὺς ἐπιβάτες θὰ ἦταν ἀσεβὴς κι ἔρριξαν κλῆρο
νὰ τὸν βροῦν. Ὁ κλῆρος ἔπεισε στὸν Ἰωνᾶ ποὺ ἐκείνη τὴ
στιγμὴ κοιμόταν ξένοιαστος κάτω στὸ ἀμπάρι τοῦ πλοίου.
Τὸν ξύπνησαν λοιπόν, ἐκεῖνος παραδέχθηκε ὅτι ἦταν ἡ αἰ-
τία τῆς τρικυμίας καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ θάλασσα. Ἀμέσως
ἡ τρικυμία ἐπαψε κι ἀπλώθηκε γαλήνη.

Μὰ ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ χαθῇ ὁ Ἰωνᾶς. Μόλις λοιπὸν
ἔπεισε στὴ θάλασσα, ἔστειλε ἔνα μεγάλο ψάρι καὶ τὸν κατά-
πιε. Στὴν κοιλιὰ τοῦ ψαριοῦ ὁ Ἰωνᾶς ἔμεινε τρεῖς ἡμέρες.
Στὸ διάστημα τοῦτο μετανόησε καὶ, τότε, κατὰ διαταγὴ τοῦ
Θεοῦ τὸ ψάρι τὸν ἔβγαλε στὴν ξηρά.

Ο Ἰωνᾶς ἀφοῦ βάδισε τρεῖς ἡμέρες, ἔφθασε στὴ Νι-
νεύη. Ἔκει δίδασκε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοὺς ἔλεγε νὰ με-
τανοήσουν γιατὶ ἀλλιῶς, ἔπειτα ἀπὸ 40 ἡμέρες, ὁ Θεὸς θὰ κατά-
στρεφε τὴν πόλη. Οἱ Νινευῆτες ἀκούσαν τὸν προφήτη Ἰω-
νᾶ, ἔκαναν νηστεία 40 ἡμέρες καὶ μὲ προσευχές παρακα-
λοῦσαν τὸ Θεὸν νὰ τοὺς συχωρέση. Ὁ Θεὸς εἶδε τότε τὴ

μετάνοια τῶν κατοίκων, τοὺς συγχώρεσε καὶ δὲν κατάστρεψε τὴν πόλη τους.

Τὸν τάφο τοῦ Ἰωνᾶ δείχνουν κοντὰ στὴν ἀρχαία Νινευὴ κι ἡ μνήμη του γιορτάζεται στὶς 11 Δεκεμβρίου.

I. K.